

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1951

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

, μετάφραση ρατσιτ.

, filia³? «Paro cenam
lum¹ spirāmus ; incō-
e³, quid² apportātis?
— Quid² ex⁴ fenestrā
·iam».

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1951

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

A'

1.

Regīna rosas amat.—Agricōla silvam et umbrām silvārum amat. — Femīna agricōlāe (δτη.) cenam parat. — Agricōla femīnam laudat. — Agricōlas Graeciae industria ornat. — Filiae agricolārum mensam corōnis¹ ornant. — Femīnae deam Vestam adōrant et aram deae rosis¹ ornant. — Bestiae in² silvis habītant. — Aquīlae bestias silvārum captant; aquīlae etiam³ gallīnis (δτη.) insidias parant.

2.

Dum¹ spiro, spero.—Quid² paras, filia³? «Paro cenam agricōlis (δτη.)». — Patriam amāmus, dum¹ spirāmus; incōlae Graeciae patriam amant. — Nautae³, quid² apportātis? «Divitias patriae (δτη.) apportāmus». — Quid² ex⁴ fenestrā casae spectātis, puellae³? «Exspectāmus aviam».

3.

Minerva, dea sapientiae, Attīcam amābat. — Incōlae Attīcae sapientiam amābant et deam Minervam adorābant. — Poētae deam Minervam laudābant; femīnae et puellae aras deae corōnis¹ ornābant. — Incōlae Spartae ante² pu-

gnam comam corōnis¹ ornābant et Musis (δτκ.) sacrificābant.—Diu³ in⁴ silvā ambulabāmus et bestias silvae spectabāmus. — Quid⁵ heri⁶ in⁴ casā parābas, femīna⁷? «Cenam parābam nautis (δτκ.)». — Nautae⁷, quid⁵ apportabātis? «Divitias incōlis (δτκ.) insulārum apportabāmus».

4. Ἰταλία καὶ Ρώμη.

Italia est¹ terra Eurōpae.—Italia habet² insūlas.—Sicilia est insūla Italiae.—In³ orā Siciliae est Aetna.—Aetnam ornant silvae.—Incōlae Italiae sunt⁴ agricōlae, incōlae insulārum et orārum Italiae sunt nautae. — Italia est patria poētārum.—Incōlae Italiae amābant et laudābant poētas.—Italiae (δτκ.) poētae gloriam parant.—In³ Italiā est Roma.—Vias Romae statuae ornant. — In³ viis Romae erant⁵ aerae et statuae deārum.—Aras deārum filiae incolārum Romae corōnis⁶ ornābant.—Roma erat⁷ schola litterārum et doctrīnae.—Victoria Romae (δτκ.) sunt⁴ causa gloriae.

5. Οἱ θεοὶ τῶν Ρωμαίων.

Romāni multos deos adorābant; in¹ numēro deōrum Neptūnus et Bacchus et Mercurius et Aesculapius erant².—Neptūnus, filius Saturni, domīnus aquārum erat³. — Neptūno nautae tauros et equos immolābant.—Bacchus erat deus vini et uvārum, Mercurius (erat) deus mercatūrae et eloquentiae.—Arae Mercurii erant² in viis, quod⁴ Mercurius nuntius erat³ deōrum et vias monstrābat. — Deus medicīnae erat Aesculapius; Aesculapium adorābant Romāni in templis et in lucis et ornābant aras Aesculapii multis herbis⁵ et corōnis⁵ et rosis⁵.

6. Τὰ ὅπλα τῶν Ρωμαίων. — Τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.

Romāni, popūlus bellicōsus, armis¹ et telis¹ pugnābant. Arma Romanōrum erant galea, scutum, lorīca ; tela erant pilum, gladius, sagittae. Gladii Romanōrum non² erant longi ; pila erant longa. — Romāni in bellis cotidie³ castra collocābant et vallo¹ fossāque⁴ firmābant. Valla alta (erant) et fossae latae erant. In castris Romāni erant tuti.

7. Ἡ Δῆλος.

Delus clara et Graecis (δτι.) cara erat, quamquam¹ erat parva. Nam² Graeci Delum patriam filii et filiae Latōnae appellābant. Filius Latōnae erat Apollo³, filia Latōnae erat Diāna. Filio Latōnae laurus cara erat ; Delus plena erat laurōrum. Quoniam⁴ Apollo deus poëtārum erat, etiam⁵ poëtae laurum amābant et lauro⁶ comam ornābant. Diāna erat dea silvārum et sagittis⁶ bestias silvae necābat. In insūlā Delo clarum templum erat. Incōlae Athenārum quotānnis⁷ in⁸ insūlam Delum navigābant et in templo filium Latōnae adorābant.

8. Ὁ Ρωμύλος.

a) Romūlus et Remus Romam aedificavērunt. — Romūlus Remum necāvit, quod¹ Remus muros novi opp̄idi vituperav̄erat. — Quamquam² Romūlus Remum necav̄erat, tamen³ fortūna Romūlo (δτι.) secunda erat ; nam⁴ multos popūlos bello⁵ armisque⁶ superāvit et terram finitīmam occupāvit et opp̄ida expugnāvit. — Numērus feminārum in novo opp̄ido parvus erat. — Itāque⁷ Romūlus Romānis

(δτι.) feminas dolō⁵ parāvit. — Sabīnos enim⁸ et Sabīnas et filias Sabinōrum, popūli finitimi, ad⁹ ludos publīcos invitāvit, et inter¹⁰ ludos Romāni filias Sabinōrum raptavērunt. — Quoniam¹¹ Romāni Sabīnas raptavērant, Sabīni contra¹² Romānos bellum¹³ paravērunt¹³. — Sed¹⁴ filiae Sabinōrum discordiam populōrum placavērunt et amicitiam inter¹⁰ popūlos conciliavērunt.

b) Cur¹ Remum necavisti, Romile? «Remum necāvi, quod² muros novi opp̄di vituperavērat». — Quomodo³ feminas popūlo (δτι.) paravistis, Romāni? «Sabīnos et Sabīnas et filias Sabinōrum ad ludos invitavimus et inter ludos filias raptavimus». — Cur¹ Sabīnas raptavistis, Romāni, quamquam⁴ popūlum finitimum ad ludos publīcos invitaverātis? «Sabīnas raptavimus, quod² feminae non⁵ erant in novo opp̄do».

9. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του πρὸ τῆς ἐν Ζάμῃ μάχης.

Hannibal¹ ante² pugnam anīmos Poenōrum his³ verbis³ inflammāvit:

Quoniam⁴ patria in magno pericūlo est, vos⁵ convocāvi. Nisi⁶ fortīter⁷ pugnabītis, Romāni popūlos Afrīcae superābunt et campos vicosque⁸ patriae vastābunt. Popūlus Romānus nunc⁹ multis terris¹⁰ impērat. Sed non imperābit etiam Afrīcae, si¹¹ fortīter pugnabītis et patriam ex¹² pericūlo liberabītis. Ego¹³ post¹⁴ pugnam impavīdos laudābo et donābo, ignāvos vituperābo et castigābo. Pugnāte igitur¹⁵ fortīter, Poeni, et pro¹⁶ arā focoque dimicāte! Liberāte patriam ex¹² pericūlo! Si¹¹ patriam ex¹² pericūlo liberaverītis,

gloriam vobis¹⁷ parabětis. Si Romānos auxilio¹⁸ deōrum superaverimus et fugaverimus, in aris hostias immolabimus et deos celebrabimus».

10. Οἱ ἀρχαῖοι Λατῖνοι.

a) Latium terra Italiae erat, inter¹ Etruriam et Campaniam sita². Prisci incölae Latii erant Latīni, agricölae industrii. Habitabant in amplis et frugifēris campis sedulāque³ industriā agros arābant. In pascūis multa habēbant⁴ armenta. Itāque⁵ copia frumentōrum et armentōrum dīvitiae Latinōrum erant. Nam aurum et argentum ignorābant. Domicilia erant parva et lignea, sed apud⁶ domicilia horti pomifēri erant.

b) Pii et probi viri erant prisci incölae Latii, et poëtae Romāni justum anīmum priscōrum Latinōrum laudavērunt. Libéri¹ culpā¹ malitiāque¹ habēbant² sedūlam et tranquillam vitam atque³ in singūlis pagis deis pulchra templā aedificābant. In aris deōrum et deārum sacra dona et crebras hostias sacrificābant. Domīnus deōrum Latīnis Janus erat; inter deas Diānae summa⁴ erat gloria et potentia.

11. Ὁ Πάτρος λός.

a) Graeci decem¹ annos² cum³ Trojānis bellābant. Cunctos Graecos Achilles⁴, cunctos Trojānos Hector⁵ gloriā⁶ belli superāvit. Achilles amīcus Patrōcli erat. Quod⁷ Agamemnon⁸, summus Graecōrum, amīcum Patrōcli verbis⁹ et facto⁹ violavērat, Achilles copias suas¹⁰ ex proelio revocavērat et a¹¹ copiis¹¹ ceterōrum Graecōrum separavērat¹¹. Itāque Hector Graecos fugāvit et in¹² castra propulsāvit-

b) Tum¹ Patrōclus amīco : «Oro te²», inquit³, «ut⁴ proelium renōves atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra expugnet et navigia cremet». Tum¹ Achilles : «Cum⁶ Agamemnon», inquit³, «me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revocāvi et a cetēris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrīmae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itāque tu⁸ ad⁹ pugnam festīna proeliumque renōva ! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriam parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revōces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fugavisse. Trojam non expugnābis».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris propulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² oppīdum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ necavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utīnam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses !

12. Ὁ Κιγκιννάτος.

Cum¹ vita rustīca antīquos Romānos valde² delectāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ servōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romañorum ex oppīdo ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt : «Aequi copias nostras pugnā⁷

superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēmus⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium exspectarēmus». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad oppidum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnāto satis erat patriam liberavisse ; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denūo¹⁴ agros arāret.

β' ἔξ.

(13.) Oī Ρωμαῖοι.

οχι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt. — Utīnam² semper etiam humāni et justi fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ pueros arma delectābant, pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Marius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰. — Si belium non erat, Romāni agros arābant et sedūli agricōlae erant. — Etiam litteras Romāni amavērunt. — Ex numēro poētārum Vergiliūm, Horatiūm, Ovidiūm nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicero¹³.

14. Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι. οχι.

Jupp̄iter¹ incōlas terrae aliquando² interrogat : «Estisne³ contenti⁴ fortūnā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁶ agricōla neque⁵ relīqui incōlae terrae fortūnā suā contenti erant. «Mea vita» inquit⁶ agricōla «injucunda est, cum⁷ plena sit molestiārum; utīnam⁸ pro⁹ agricōlā nauta essem! Si

nauta ero, navigābo in longinquam terram et comparābo magnas divitias». «Mea vita» inquit nauta «semper est miséra, cum⁷ nunquam¹⁰ navigavērim sine¹¹ pericūlis; utīnam⁸ pro nautā essem agricōla! Si agricōla ero, apud¹² meos libēros semper ero vitaque mea erit tuta a¹³ ventis et undis». Tum¹⁴ deus: «Erītis contenti fortūnā vestrā. Sed si semel¹⁵ benignus fuero, postea¹⁶ non ero. Tu nauta, esto agricōla; tu, agricōla, esto nauta». Unus¹⁷ antea¹⁸ fuerat nauta, nunc¹⁹ erat agricōla; alter¹⁷ antea fuerat agricōla, nunc erat nauta. Sed paulo²⁰ post²⁰ et nauta et agricōla clamant: «Utīnam contenti fuissēmus fortūnā nostrā! Beāti fuīmus olim²¹, nunc sumus miséri. Sed jure²² sumus miséri, cum⁷ fortūnā bonā non contenti fuerīmus».

15. Oi ἀρχαῖοι Γερμανοί.

Germania, Germanōrum patria, olim terra aspēra fuit cum¹ multis fluvīis, magnis silvis, latis agris et campis. Oppīda antīquis Germānis deerant; in vicis aut² in agris habitābant aut² intra³ silvas domicilia collocavērant. Aedificia lignea et plerumque⁴ parva erant; ornamentum aedificiis deerat.

Et viri et femīnae magnā figūrā⁵ erant; ocūli erant caerulei, capilli rutīli. Viris jucundum erat proeliis⁶ et bellis⁶ interesse⁶, quod⁷ gloriae cupīdi erant et pericūla amābant. Honestum erat multos adversarios necavisse. Multum⁸ etiam in silvis erant, ut⁹ ursos, lupos, apros aliasque¹⁰ bestias necārent; saepe¹¹ a domiciliis abērant et cum popūlis finitīmis bellābant. Viri, qui¹² audaciā¹³ clari et belli perīti erant, copiis praeerant¹⁴; in proelio amīcis¹⁵ adērant¹⁵. Viros, qui¹² bello non interērant, cuncti ignāvos vocābant.

? Αρχὴ τὸ εὖ.

16. Ὁ στρατὸς τῶν Ρωμαίων.

ναι

Exercitus Romānus semper fortiter pugnābat; sed saepe superātus et fugātus est; non superātus esset¹, si² viri belli perīti exercitui praefuissent. — Romāni collocābant equitātum plerumque³ in cornībus exercitūs; ad⁴ Cannas, ubi⁵ Romāni a⁶ Poenis superāti et fugāti sunt, equitātus Romānus in dextro cornu, equitātus sociōrum in sinistro cornu collocātus erat. Equitatui Poenōrum Maherbal⁷ praeerat, peditatui Hannibal. — Etiam ad⁴ lacum Trasimēnum exercitus Romānus a⁶ Poenis superātus et fugātus est. Post⁸ pugnam in oppido Romanōrum magnus erat luctus; constantia autem⁹ senātūs Romāni mira fuit. — Nisi¹⁰ equi strepitu¹¹ armōrum perturbāti essent, Romāni impētum equitātūs Helvetiōrum sustentavissent¹². Etiam currus¹³ exercituum Britannōrum exercitībus Romānis saepe periculōsi fuērunt. — Constantia magistratum Romanōrum et audacia virōrum impavidōrum saepe exercitūs Romānos ab¹⁴ interītu servāvit. Aliquando¹⁵ exercitus Romānus in magno pericōlo erat. Sed P.¹⁶ Decius Mus¹⁷, qui¹⁸ cum aliis magistrībus exercitui praeerat, exercitū ex pericōlo liberāvit. Itaque et ab⁶ exercitu et a⁶ senātu laudātus est, quod¹⁹ exercitū ab¹⁴ interītu servāvit.

17. Ἐπιδρομὴ τῶν Γάλλων. — Κάμιλλος.

ναι

Cum¹ Camillus exsilio² multātus esset, Roma rebus adversis³ multos annos⁴ vexāta est. Galli enim in planitem Galliae Cisalpīnae⁵ intravērant. Viri et specie⁶ magnā et magno anīmo⁶ erant, sed sine⁷ disciplīnā pugnābant. Jam

opp̄da Etruscōrum occupavērant. Etrusci in re dubiā fidem Romanōrum frusta imploravērunt.

Ad⁸ Alliam — non procul⁹ a Romā — totum fere¹⁰ diem in acie dimicātum est¹¹. Romāni fugāti sunt. Solum¹² Capitōlium, ubi praesidium erat, servātum est. Species Romae erat misera, dies fuit ater: res publīca¹³ Romāna in summo pericūlo erat. Spes auxilii parva erat. Tandem¹⁴ fortūna rei publīcae Romānae¹⁵ secunda fuit. Camillus enim ex exsilio revocātus patriam ex pernicie servāvit.

Διάλογος Κίμβρων καὶ Τεύτονων.

a) Cimbri et Teutōni popūli Germaniae erant. Olim¹ agri Germaniae fecundi non erant. Cum² numērus incolārum magnus esset, Cimbri et Teutōni cum³ cunctis rebus suis ex patriā emigravērunt et in Galliā nova domicilia occupavērunt. Gallia Cisalpīna erat provincia rei publīcae Romānae. Advēnae erant viri novā specie⁴ et mirā acie⁴ oculōrum et saevo vultu⁴ et magnā audaciā⁴; nullam⁵ rem magis⁶ amābant quam⁷ proelia et pericūla. Equitātus Cimbris et Teutōnis deerat; peditātu⁸ pugnābant. Exercitībus viri bellicōsi et valīdi praeerant. Adventu⁹ Germanōrum non modo¹⁰ incolis Galliae, sed etiam¹⁰ senatui et magistratībus Romānis magnus metus parātus est; pernicies rei publīcae adesse videbātur¹¹.

b) Postquam¹ Romāni multis² proeliis² ab³ exercītu Germanōrum superāti sunt, Marius, vir bellīcae⁴ perītus, exercitui Romāno praefuit et rem publīcam Romānam ab⁵ interītu servāvit. A⁶ Mario exercitui Teutonōrum in Galliā, deinde⁶ copiis Cimbrōrum in Italiā pernicies parāta est. Res publīca Romāna et magistratūs⁷ Romāni magno metu⁸

liberāti sunt. Post⁹ victorias gaudium populi Romāni permagnum erat; copiae Marii post⁹ redītum a⁸ senātu multis rebus pretiōsis¹⁰ donātae sunt; Marius ipse¹¹ pater¹² patriae appellātus est.

Reliquiae superāti exercitūs Cimbrōrum et Teutonōrum in Germaniam remigravērunt.

19. Κασσάνδρας μαντεία.

«Stultum est, Trojāni, sperāre, quamdiu¹ Helēna rapta² habītat intra³ muros nostros. Quoties⁴ jam ego rogāvi, ut⁵ imperio divīno obtemperarētis. Sed semper frustra⁶ orabamīni, semper mea verba repudiabantur. Utīnam⁷ vestra consilia mutantur! Utīnam meis verbis obtemperētis! Frustra immolātis hic⁸ deis. Frustra tam⁹ pugnabātur⁹. Frustra pugnātur¹⁰ pro¹¹ pueris et femīnis. Frustra necabuntur multi Trojāni ante¹² muros. Jam provideo¹³ incendium opp̄idi et interītum incolārum Trojae. Jam video¹⁴ copias adversariōrum ante¹² muros. Utīnam¹⁵ nunquam¹⁶ nostrum opp̄idum expugnarētur! Sed expugnabitur, incōlae necabuntur, frusta femīnae lacrimābunt et obsecrābunt adversarios ne¹⁷ necentur, ne¹⁷ priventur carā vitā¹⁸.»

20. Ὁ Ἀσκληπιός.

Roma olim molestā pestilentia¹ vastabātur. In rebus adversis² oracūlum inferrogātur. «Aesculapius» inquit sacra dei ministra «deus medicōrum est. Si³ inimīco anīmo⁴ adversus⁵ Romānos erit, nullis remediis¹ morbus levabitur; si amīco anīmo⁴ erit, ex pericūlo Romāni servabuntur. Si⁶ Aesculapius auxilium suum opp̄ido vestro negāret⁶, alios

deos frustra implorarētis⁷. Sed Aesculapius auxilium suum non negābit, si imperio divīno obtemperabītis. Praeclārum templum dei est in opp̄do Epidauro. Inde⁸ deus navigio⁶ in insūlam¹⁰ vestram Tiberīnam¹⁰ apportētur¹¹; ibi¹² deo sacrificia parēntur¹¹. Postrēmo¹³ templum Aesculapii in insūlā aedificētur¹¹.—Praeter¹⁴ templum in insūlā Tiberīnā situm¹⁵ Aesculapio alia templa erant aut¹⁶ in lucis aut¹⁶ ad¹⁷ aquas. Aegri in templum portabantur, ibi a¹⁸ deo sanabantur. Gallus, nuntius diēi, Aesculapio immolabātur.

21. Ὁ Δούρειος ἔπιπος.

Graeci paene¹ decem annos² frustra Trojam oppugnābant. Tandem³ Ulixes⁴, rex⁵ Ithācae, qui⁶ propter prudētiām suam Minervae valde placēbat, Graecos convocāvit et incitāvit, ut⁷ dolum adhibērent. «Popūlo⁸ Trojanōrum armis⁹ non nocēmus» inquit; «dolum adhibeāmus! Itāque consilio meo parēte! Magnum equum ligneum aedificabīmus et alvūm equi viris¹¹ armātis¹¹ complebīmus et in navigiis nostris apud¹² propinquam iusūlam Tenēdum exūtum rei exspectabīmus. Utīnam consilium meum vobis¹³ placeat!» Cum¹⁴ consilium viri callīdi Graecis placēret, equum ligneum auxilio Minervae aedificavērunt et viris strenuis complevērunt; deinde¹⁵ ad¹⁶ insūlam Tenēdum navigavērunt et in orā latēbant.

22. Θάνατος τοῦ Λαϊκόντος.

Equus ligneus non diu latuit, sed Trojānis mirum aspec-tum praebuit et initio¹ cunctos perterrituit. Multis viris multisque femīnis placuit ex opp̄do in campum festināre, ut²

equum spectarent. Alii³ effigiem equi timēbant et silēbant, alii³ suos admonēbant, ut² simulacrum in opp̄do collocārent. Tum⁴ Laocoōn⁵, minister deōrum, cum⁶ filiis advolāvit et Trojānos admonuit, ut² equum delērent. «Timeo» inquit «ne⁷ patriae nostrae⁸ ab⁹ equo Graecōrum pericūlum immineat. Verbis meis fidem habēte: equus deis nostris displ̄cit. De¹⁰ patriā nostrā bene¹⁰ merebītis¹⁰, si equum delebītis. Sed si equum conservaverītis, dolebītis, et multae femīnae interītum virōrum et filiōrum deflēbunt». Sed Laocoōn frustra Trojānos a¹¹ consilio deterrēre studuit et jussu¹² Minervae cum⁶ filiis suis morsībus¹³ hydrārum necātus est.

23. Γάϊος Μούκιος Σκαιόλας.

a) Cum¹ Porsenna, rex² Clusii, Romam oppugnāret, Romāni valde terrīti sunt, et magistrātūs timēbant, ne³ opp̄dum expugnarētur et delerētur. Tum C.⁴ Mucius Scaevōla bene de patriā suā meruit. A⁵ Scaevōla enim⁶ et (ab⁵) amīcis Scaevōlae consilium⁷ habītum est⁷, quomodo⁸ Porsenna consilio⁹ prohibēri et Roma impētu Porsennae liberāri posset¹⁰. In consilio adulescentūlis placuit. «Unus¹¹ ex nobis¹² in castra adversariōrum intret¹³ et Porsennam necet¹³! Tantā audaciā¹⁴ adversarii bello¹⁵ deterrebuntur¹⁵». Metu¹⁴ poenae et supplicii a¹⁶ consilio suo non deterritus¹⁶ Mucius in castra adversariōrum intrāvit et virum pretiōsis vestimentis¹⁷ ornātum necāvit. Non autem Porsennam, sed scribam Porsennae necavērat.

b) Tum Porsenna colloquium cum¹ Mucio habuit. In colloquio Mucius magnā audaciā² fuit. A Porsennā interrogātūr, quis³ esset; Mucius: «Romānus» inquit «sum; C. Mucius nom̄nor. Te⁴ necāre in anīmo habui⁵; falsā specie⁶

deceptus⁷ scribam necāvi. Doleo, quod⁸ frustra scriba necātus est; tu⁹ ab aliis necabēris. Nam cruciātus et supplicium a Romānis non timentur, si patriam liberāre in anīmo habent». Pericūlo⁶ terrītus et irā⁶ inflammātus rex¹⁰ imperāvit, ut¹¹ tormenta apportarentur et Mucius vexarētur. Mucius autem «Cruciātu⁶» inquit «non terreor» et dextram in flammam aerae injēcit¹² et cremāvit. Tantā audaciā¹³ Mucius Porsenna a bello Romanōrum deterrītus est.

24. Ὁ Αννίβας.

Hannibal, filius Hamilcāris, jam¹ juvēnis exercitui Carthaginiensium praefuit et cum² Romānis diu³ bellāvit. Magna est gloria belli Hannibālis; primus⁴ erat pedītum et primus equītum; Hannibālem sui milītes et cives amābant, Romāni et socii Romanōrum timēbant. Copiis Romanōrum consūles praeerant. Unus⁵ ex consulībus Scipio erat. Hannibal, cum⁶ a Scipiōne superātus esset, iram civium et odium hostium vitāvit et in aliēnas terras migrāvit; postrēmo⁷ hospes Prusiae, regis Bithyniae, erat. Sed Romāni etiam senem timēbant et delēre studēbant. Propterea⁸ Hannibal venēno⁹ se ipse necāvit¹⁰.

25. Ὁ Ρωμαϊκὸς θρίαμβος.

Juppīter, frater Neptūni, summus¹ deus Romanōrum, a Romānis pater deōrum hominumque appellabātur. In monte Capitolīno opp̄di Romanōrum Juppīter praeclarum templum habēbat. Imperatōres Romāni, qui² triumphābant, cum³ militībus ad⁴ templum summi dei commeābant. Ad currum triumphatōris equi albi alligāti erant. Ante⁵ currum

reges hostium superatōrum⁶, catēnis⁷ onerāti, pedībus⁸ mi-
grābant, post⁹ currum triumphantis filii (migrābant); tum¹⁰
totus¹¹ exercītus apparēbat: pedītes et equītes erant. Et im-
perātor et milītes a civībus laeto clamōre¹² salutabantur. Im-
perātor in templo summi dei sacrificābat; milītes frumento
et vino et pecuniā donabantur; reges et duces populōrum
superatōrum⁶ necabantur.

26. Οἱ Γράκχοι.

Ti.¹ Gracchus et C². Gracchus fratres erant. Mater
Gracchōrum erat Cornelia, filia Scipiōnis Africāni, mulier
magnā dignitātē³. Gracchi tribūni⁴ plebis erant. Magno
amōre⁵ patriae et libertatis, magnā fortitudine⁵, magnā auc-
toritātē⁵ apud⁶ plebem eminēbant. Ut⁷ misēram condiciō-
nem plebis levārent, novas leges rogavērunt⁸. Sed leges
Gracchōrum patrībus⁹ non placēbant, quod¹⁰ dominatiōni
patrum periculōsae erant. Itāque patres Gracchos delēre stu-
dēbant. Et revēra¹¹ fratrībus misēram mortem paravērunt.

27. Λόγος Ρωμαίου δημάρχου.

Plebs pars popūli Romāni erat. Plebi Romānae tribūnī
plebis praeerant. Multi tribūni bene de plebe Romānā me-
ruerunt.

Postquam¹ plebs Romāna diu² legībus sevēris³ patrum
vexāta est, unus ex tribūnis plebis in contiōne hanc⁴ oratiō-
nem⁴ habuit⁵. «Condicio nostra» inquit «misēra est. Duris
legībus³ et molestā dominatiōne³ patrum plebs Romāna ve-
xātur. Fecundae regiōnes Italiae plebi negantur, quamquam
tota natio Romanōrum has⁶ regiōnes occupāvit. Quod⁷ fame³

vexāmur, valetūdo senum et mulierum, juvēnum et virgīnum mala est. Severitas dominatiōnis patrum plebi Romānae causa seditiōnis erit. Itaque itērum⁸ ex urbe in Sacrum montem emigrēmus et plebem a⁹ patrībus separēmus!»

Postquam¹ oratio habita est, universa plebs oratiōnem laudāvit, et magna pars civium ex urbe in Sacrum montem emigrāre in anīmo habuit¹⁰. Sed precībus¹¹ et promissis¹¹ patrum ira plebis placāta est.

28. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἐλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

a) Antīquis temporībus¹ Trojanōrum, gentis Asiae, rex erat Priāmus. Priāmus filium habēbat, cui² nomen erat Paris, juvēnem magnā pulchritudīne³ corpōris. Paris aliquando⁴ per⁵ mare Aegaeum⁶ in Graeciam navigāvit, ut⁷ Menelāum, regem Spartae, visitāret. Sparta erat caput terrae Lacedaemoniōrum. Menelāus uxōrem habēbat nomīne⁸ Helēnam. Uxor Menelāi non solum Lacaenas, sed cunctas mulieres pulchritudīne⁹ corpōris superābat.

b) Cum¹ rex aliquando ab² urbe Spartā abesset, Paris Helēnam orāvit, ut³ navem suam spectāret. Sparta ad flumen Eurōtam sita erat⁴. Helēna, Parīdis voluntāti obtempērans, cum⁵ hospīte ad flumen migrāvit, ubi⁶ navis Trojanōrum in portum erat. Postquam nautae Helēnam in navem portavērunt, regīna dona a Parīde apportāta spectābat. Intērim⁷ Paris nautis imperāvit, ut⁸ ex portū flumīnis in mare apertum⁸ navigārent. Ita⁹ Paris Helēnam fraude¹⁰ et dolo¹⁰ raptāvit et jus hospitii violāvit. Hoc¹¹ scelus Parīdis poëta Homērus in carminībus suis commemōrat.

29. Ρωμαῖοι ποιηταί.

Romāni antiquis temporibus¹ laudabili² amore patriae et agricultūrae erant et fertiles agros auxilio fidelium servōrum arābant. Itaque Cato, scriptor Romānus, civībus suis salutaria praecepta de³ agricultūrā dedit⁴; sed op̄era Catōnis magis⁵ utilia quam⁶ suavia erant. Artes et littērae Augusti demum⁷ aetāte¹ in urbe Romanōrum florēbant, postquam tristia et turpia bella civilia termināta sunt.

In numero insignium poētārum Vergilius et Horatius et Ovidius fuērunt. Carmīna Vergilii carminībus Homēri similia sunt: bellum et proelia his⁸ poētis communia sunt. Etiam Horatius illustris poëta est et amīmos omnium mortalium etiam nunc delectat. Ovidii carmīna, quae⁹ carminībus Vergilii et Homēri dissimilia sunt, brevi tempore¹ vobis¹⁰ nota et jucunda erunt.

30. Ἰταλία.

Italia, magna paeninsūla, inter mare Tyrrhēnum et mare Adriatīcum patet.—Jugum Apennīni paene totam paeninsūlam montībus¹ et collībus¹ implet.—Sed circa² Padum flumen magna planities est.—Ibi³ urbes celēbres sitae sunt: Mediolānum, Cremōna, Verōna.—In hac⁴ planicie acria proelia inter Romānos et Gallos et Carthaginienses et Germānos fuērunt. — Copiis equestrībus⁵ Carthaginiensium planities secunda⁶ erat.—Itaque copiae pedestres⁷ Romanōrum ibi⁸ ab equitātu Carthaginiensium superātae sunt.—Nam equi Carthaginiensium acres et celēres erant.— In equestri⁸ ad Ticīnum proelio⁸ consul Scipio vulnerātus et celēri⁹ auxilio⁹ filii ab¹⁰ interitu servātus est.—Etiam prope¹¹

Romam, urbem celēbrem, caput Italiae, magna planities est.—Ad litus maris Tyrrhēni campi palustres sunt; itāque aēr ibi salūber non est.

31. Καρχηδών.

Carthāgo erat colonia Tyriōrum. Carthāgo a Didōne, virgīne prudenti et audāci, in litore Afrīcae aedificāta est. Vetēres incōlē Carthagīnis diu nautae audāces, mercatōres prudentes, agricōlē diligētes, homīnes felīces erant. Navībus suis¹ etiam in Siciliam et in Hispaniam navigavērunt et magnam partem fertilium terrārum occupavērunt. Sed in rebus secundis² superbi, in rebus adversis³ non constantes erant et de⁴ fortūnā desperābant. Itāque a Romānis, popūlo modesto et constanti, post bella vehementia superāti sunt. Carthāgo, vetus aemūla Romae, solo aequāta est⁵, quod⁶ Cato senex semper cives suos admonēbat, ut⁷ Carthāgo delerētur.

32. Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος.

In Trojāno litore castra Graecōrum non procul¹ ab urbe Trojā erant. In castris erant naves Graecōrum. Ante² vetēra moenia magnae et celēbris urbis Trojae multos annos³ et aestātē⁴ et hiēme⁴ pugnabātūr⁵. Ibi⁶ audax Diomēdes cum Aenēā et deā Venēre pugnābat, ibi Paris cum Menelāo, ibi Patrōclus cum Sarpedōne, fidēli socio Trojanōrum. Ibi Trojāni pugnābant, quamdiu⁷ discordia fortium ducum Agamēmnonis et Achillis erat.

Post⁸ decem annos urbs a Graecis expugnāta est. Vetēres poëtae multa narrant de⁹ expugnatiōne Trojae, de equo ligneo et ingenti magnitudiñe ejus¹⁰, de terribili incen-

deo urbis, de crudeli caede incolarum, de morte regis Priamī, de servitudine Hecubae et filiae et divitium quondam¹¹ et felicium, jam¹² autem pauperum et infelicium feminarum Trojae.

33. Οἱ Πέρσαι.

Antiquissimis temporibus¹ Persae fortiores et bellicosiores erant quam² cetéri omnes Asiae populi.—Cyrus, vir fortissimus et prudentissimus, Persas imperio³ Medorum, gentis multo⁴ infirmioris et ignavioris, liberavérat et conditor ingentis regni Persarum fuit.—Cyrus unus ex nobilissimis regibus fuit. Vehementissimo impetu⁵ omnes hostes, velut⁶ Lydos et Babylonios, populos multo⁴ nobiliores et potentiiores, superavit.—Brevissimo⁷ temporis spatio⁷ regnum Persarum amplissimum fuit, et reges Persarum divitissimi et potentissimi fuérunt omnium regum Asiae.—Persae non modo cum populis Asiae bellavérunt, sed etiam cum gentibus aliarum terrarum.

Paulatim⁸ autem Persae divitiis⁹ et luxuriā⁹ imbelliores et molliores facti sunt¹⁰.—Diu Graeci, qui¹¹ in litore Asiae et in Eurōpā habitabant, pro libertate patriae cum Persis pugnavérunt.—Quamquam Persae ampliore numero¹² militum Graecos superabant, tamen¹³ exercitus Graecorum multis proeliis¹⁴ victores fuérunt; nam Graeci constantiores erant et imperio¹⁵ ducum fortiorum parabant.

34. Αἱ μάχαι τῶν Ἑλλήνων ἐν Μαραθῶνι, Θερμοπύλαις, Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.

Nihil¹ est clarius quam² pugna ad Marathōnem, ubi³

Miltiädes multo⁴ minōre exercitu⁵ copias pedestres et equestris Persārum fugāvit et paene delēvit.—Quid⁶ pulchrius et honestius est quam² certam̄na in Thermopylis? Ibi⁷ Leonidas, vir fortissimus et generosissimus, qui⁸ minimo exercitui praeerat, vehementissimos impētūs multo⁴ majōris exercitūs Persārum diu sustinuit. Sed cum omnibus comitibus vitam efflāvit⁹. Nam homo pessimus, nomīne¹⁰ Epialtes, proditor patriae suae, Persis(δτκ.) viam per montes monstravērat, ut¹¹ Graecis interitum parārent.

Nulla¹² pugna nobilior erat quam² pugna navālis¹³ ad Salamīnem. Ibi⁷ commūnis classis Graecōrum multo⁴ majōri classi hostium dolo⁵ Themistōclis, viri prudentissimi, et celerrimo omnium navium impētu⁵ maxīmam cladem parāvit.—Quid⁶ illustrius fuit quam² proelium ad Plataeas? Ibi⁷ exercitus Lacedaemoniōrum et Atheniensium, qui⁸ optimis ducibus, Pausaniae et Aristidi, parēbat, maxīmum exercitūm Persārum superāvit et fugāvit et paene delēvit.

35. Διάλογος.

Alexander. Salve¹, amīce! Ubi² heri³ fuisti? ad te meavēram, ut⁴ tibi librum monstrārem, qui⁵ mihi a patre meo donātus est, sed aberas. Pater tuus mihi: «ignōro» inquit «ubi filius meus sit».

Paulus. Doleo, quod⁶ afui. Avus meus me invitavērat, ut⁴ hortum suum et fructūs arbōrum spectārem.

A. Quam⁷ felix tu es! Ego avum non habeo, qui⁸ mei memor sit⁸.

P. Quid⁹ inest in libro tuo? Si tibi jucundum est, ex libro tuo mihi et fratrībus meis recīta!

A. Libenter¹⁰ vobis recitābo. Itāque vos oro, ut⁴ cras¹¹

sub¹² vesp̄erūm in villā patris mei adsītis. Aderitisne¹³?

P. Aderimus; nihil nobis jucundius est. Nihil magis¹⁴ nos delectat quam¹⁵ fabūlāe et historiae et dicta sapientium virōrum. Sed cur non statim¹⁶ mihi recitās?

A. Si id¹⁷ tibi gratius est, libenter¹⁰ tibi obtemperābo; tu autem memoriā tene¹⁸, quod¹⁹ tibi recitābo! Unus ex septem²⁰ sapientib⁹, qui²¹ Bias appellabātur: «Omnia mea» inquit «mecum²² porto». — Socrātes: «Melior pars nostri» inquit «immortālis est» et «Conscientia est vox deōrum in nobis» et «Nemo²³ vestrum; si peccavērit, beātus erit». — Solo exclamāvit: «Nemo nostrum ante mortem beātus nomināri potest²⁴». — Pythagōras: «Amīcus» inquit «alter ego est». — Maecēnas autem in testamento suo Augusto, imperatōri Romāno, mandāvit: «Horatii ut²⁵ mei memor es!» Satisne²⁶ recitāvi?

P. Gratiam tibi habeo²⁷, quod⁶ mihi jam hodie ex libro tuo recitavisti. Magnum gaudium mihi paravisti. Sed si me amas, librum tuum mihi commōda, ut⁴ unā²⁸ cum²⁸ fratrib⁹ meis me fabūlis²⁹, quae³⁰ in libro sunt, delectem! Nos omnes gratiam tibi habebīmus et tui memōres erīmus. Commodabisne librum?

A. Commodābo; ecce³¹ liber meus! Vale³²!

P. Vale, optime amīce!

36. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του.

Hannibal, clarissimus ille Poenōrum imperātor, cum¹ Alpium montes altissimos superavisset, milītum anīmum² hac oratiōne³ confirmāvit².

«Vidētis, milītes fortissimi, Italiam illam, domicilium hostium nostrōrum. Galli, incōlae harum regiōnum, socii

amicique nostri erunt: hi nobis omnes res necessarias praebēbunt; hi erunt hostes acerrimi Romanōrum illōrum improbōrum. Urbēs opulentae, Roma ista, caput ipsum, et opes urbis illīus praeda vestra erunt. Haec omnia in manībus vestris sunt. Romāni ipsi in maxīmo sunt timōre. Vos ipsi expugnavistis Saguntum, oppīdum illud firmissīmum, superavistis Pyrenaeos illos montes, victōres fuitis Gallōrum: etiam victōres erītis Romanōrum illōrum».

37. Κατιλίνας.—Κικέρων.

Catilīna homo improbissimus fuit. Ejus consilia rei publīcae Romānae perniciōsa erant. Nam in anīmo habēbat magistrātūs Romānos necāre et pro¹ iis ipse rem publīcam Romānam administrāre et popūlum cum sociis suis expilāre. Sed Cicero, qui² illo anno³ consul erat, consilio⁴ et fortitudine suā⁴ eum ita⁵ terruit et coērcuit, ut⁵ consilia ejus irrita essent. Catilīna, postquam frustra Cicerōnem necāre temptāvit, ex urbe Romā evāsit⁶, ut⁷ in Etruriā copiis amicōrum praeesset. Sed superātus et ipse in proelio necātus est. Socii autem ejus, qui⁸ in urbe erant, jussu⁹ Cicerōnis necāti sunt, quamquam¹⁰ nonnulli¹¹ nobīles Romāni vitam eōrum servāre studuerant.—Eundem Cicerōnem, qui optīme de patriā suā meruerat, postea cives accusavērunt, quod¹² cives Romānos necavisset, eumque relegavērunt. Sed jussu⁹ eorūdem Romanōrum brevi¹³ in patriam revocātus est.

Idem Cicero miserrīmum exītum vitae habuit. Nam jussu Antonii, qui ei inimīcus erat et eum timēbat, necātus est. Memoriam autem ejus usque ad¹⁴ nostrā aetātem homīnes servavērunt.

38. Κροῖσος καὶ Σόλων.

a) Croesus, rex Lydōrum, in urbe Asiae habitābat, cui nomen erat Sardes. Hic rex, cuius divitiae erant ingentes, tantam potentiam tantasque opes habēbat, ut¹ fama ejus in omnībus terris et apud² omnes gentes maxīma esset. Itāque non modo amīci et hospītes, quos multos semper habent divītes, sed etiam peregrīni saepe in illā urbe erant, ut³ opes illīus spectārent.

b) Aliquando¹ Solo Atheniensis, quem Graeci inter septem² sapientes numeravērunt, apud Croesum fuit, cuius hospes erat, et rex imperāvit, ut³ ei (δτκ.) omnes divitiae regiae monstrarentur. Deinde⁴ a Croeso interrogātus est, quis felicissimus omnium homīnum esset. Ille : «Tellus Atheniensis» inquit «meā sententiā⁵ felicissimus fuit; nam ei (δτκ.) boni et probi libēri erant et pro⁶ patriā pugnans vitam efflāvit». Tum⁷ Croesus : «Quid ? » inquit «Egone tibi felicissimus esse non videor?» Et Solo: «Res humānae» inquit «cadūcae sunt et saepe mutantur. Quid incertius est quam⁹ opes et divitiae? Pauci homīnes usque ad¹⁰ ultīmum diem vitae fidis amīcis, tranquillo anīmo, bonā valetudīne delectantur. Itāque nemo ante mortem a me beātus nominabītur». Haec verba Solōnis Croeso, qui magnā¹¹ erat superbiā¹¹, non placuērunt, et rex sapientiam illīus parvi¹² aestimāvit. Sed paulo post¹³ fortūna regis ita¹⁴ mutāta est, ut¹⁴ ipse de¹⁵ felicitāte suā dubitāret.

c) Illis temporībus¹ rex Persārum erat Cyrus, de quo suprā² sermo fuit. Cyri potentia tanta erat, ut³ omnes gentes, quibuscum⁴ bellābat, superāret. Croesus, cui magna potentia Cyri displicēbat, bellum parāvit et cum magno exercītu in agros Persārum intrāvit. Sed Cyrus exercītum Croesi

superāvit et urbem Sardem expugnāvit, Croesum vero⁵ ipsum cremāre cogitans in rogo collocāvit. In eo⁶ stans⁷ Croesus ter⁸ Solōnis nomen exclamāvit. Tum Cyrus interrogāvit Croesum, quis Solo esset et cur auxilium ejus implo-rāret. Et Croesus: «Auxilium» inquit «Solōnis non implo-rāvi; sed memor eram verbōrum sapientissimi illīus viri, quae memoriae meae⁹ mandavi⁹: Nemo ante mortem a me bēatus nominabītur». His verbis¹⁰ perturbātus Cyrus Croesum pericūlo, in quo erat, liberāvit eumque orāvit, ut¹¹ amīcus suus esset. Sed regnum suum Croesus non recuperāvit.

39. Φιλοπατρία Σπαρτιάτιδος.

Nuntius quidam Lacedaemonius, qui ex pugnā in urbem properavērat, muliéri, cuius quinque¹ filii in acie necāti erant, interroganti, quid de² bello nuntiāret, filiōrum mortem nuntiāvit. Tum illa: «Non hoc» inquit «te interrogāvi, sed illud tu mihi nuntia, utrum³ nos hostem superaverimus, an³ ab eo superāti simus». Is cum⁴ praeclāram victoriam Lacedaemoniōrum et cladem hostium nuntiavisset, mulier pro⁵ suo erga⁶ patriam amōre: «Vos» inquit «dei immortāles, laudo, quod⁷ patriam servavistis; filiōrum mortem, quam-quam⁸ est acerbissīma, aequo⁹ tamen anīmo⁹ tolerābo».

Tantus amor patriae in Lacaenārum anīmis erat.

40. Μύρμηξ καὶ τέττιξ.

Formīca diligenter¹ et prudenter² frumentum aestāte³ collegērat⁴, ut⁵ hiēme³ cibum habēret. Sed cicāda de futūro tempōre non cogitavērat. Itāque cum⁶ hiems esset, non ha-

bēbat, unde⁷ nutrirētur, et formīcam rogāvit, ut⁵ sibi cibūm impertīret. Illa autem: «Quid impedīvit» inquit «quom̄nus⁸ aestāte³ cogitāres de futūro tempōre? Quibus negotiis⁹ impedīta eras?» Cicāda ad haec verba respondit: «Cantāvi in agris et in campis; tu vocem meam, qua¹⁰ omnes delectāvi, non audivisti?» Cum⁶ haec verba cicādae audivisset, formīca: «Audīvi» inquit «vocem tuam; sed cum⁶ te monērem, ut⁵ laborāres, consilio meo non oboedivisti. Qui consilio prudentium non oboedivērit, jure¹¹ puniētur. Qui aestāte³ de futūro tempōre non cogitavērit, hiēme⁸ jure¹¹ esuriet. Cibus tibi a nobis non impertiētur».

41. Αἰνεῖας.

Cum¹ Graeci decimo² anno³ belli Trojam dolo⁴ expugnāvissent, urbs incendio delēta est, incōlae necāti, femīnae vinctae et in Graeciam transportātae sunt, ut⁵ servīrent. In numēro eōrum Trojanōrum, quos dei servavērunt, fuit Ae-nēas, filius Venēris, vir fortissīmus et prudentissīmus. Is jam initio⁶ consilia et facinōra Parīdis nunquam⁷ probavērat et cum¹ sensisset, quanta⁸ esset injuria hujus viri, optavērat et suasērat, ut⁵ bellum finirētur. At⁹ cum¹ hoc consilium repudiātum esset, neque¹⁰ laborībus neque¹⁰ vulnerībus fatigātus omnībus proeliis interfuerat et cum ipso Achille pugnavērat.

Tum¹¹ fugā⁴ vitam servāvit et tantā¹² fuit pietāte¹², ut¹³ patrem senem umēris suis ex urbe portāret. Cum cetēris Trojānis, qui ex clade servāti erant, postea in Italiam venit ibique¹⁴ novam patriam reppērit.

42. Ὁ Οδυσσεὺς καὶ αἱ Σειρῆνες.

Cum¹ Ulixes insulae² Sirēnum appropinquāret, divīnae illae virgīnes in lītōre, quod mirā³ florū copiā³ vestītū erat, sic⁴ cantābant:

«Navīga huc⁶, Ulixes, clarissīme rex, cujus laude terrae et maria complēta sunt. Carmīna nostra sunt dulciōra quam mel. Omnes curae, etiamsi⁶ gravissīmae sunt, leniuntur carminībus nostrīs⁸. Advōla; invitāmus et rogāmus te. Nos omnia scimus. Audies de laborībus periculisque belli Trojāni; cantabīmus de incendio Trojāe, quo⁹ illi labōres finīti sunt. Oboedi et audi, ut⁷ omnes nautae nobis oboediēbant».

Sic⁸ Sirēnes cantābant. Et oboedivisset Ulixes, nisi⁹ vincūlis¹⁰, quibus⁹ in nave religātus erat, impedītus esset.

43. Τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.

a) Rei publīcae Romānae initio¹ unus vir praeerat, qui rex appellabātur. A duōbus fratribus Roma aedificāta est, a Romūlo et Remo, anno septingentesīmo quinquagesīmo tertio² ante³ Christum³ natum³. Post mortem Remi Romūlus primus rex Romanōrum fuit. Septem reges Romāni fuērunt: primus erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septimus Tarquinius Superbus. Romāni, postquam dominatiōne⁴ regum se liberavērunt anno quingentesīmo decimo² a.⁵ Chr.⁵ n.⁵, duos consūles creavērunt, qui⁶ rem publīcam Romānam administrārent⁶. Brutus et Collatīnus primi consūles fuērunt. Praeterea⁷ multi alii magistrātūs erant: censōres, praetōres, aedīles, quaestōres, tribūni plebis. Romāni, ut⁸ imperium amplificārent, cum omnībus fere⁹ Italiae popūlis bellavērunt.

Tria bella Romāni cum Samnitib⁹ bus gessērunt¹⁰. Duo consūles, Decii, pater et filius, alter bello¹¹ Latinōrum¹², alter bello¹¹ Samnitium¹³ pro patriā pugnantes vitam efflavērunt. Ab¹⁴ anno ducentesīmo sexagesīmo sexto a.⁵ Chr.⁵ n.⁵ tota fere⁹ Italia Romānis parēbat.

b) Tria bella inter Romānos et Carthaginienses erant, quae Punīca appellantur. Secundo bello Punīco¹ (ab⁹ anno ducentesīmo duodecimēsīmo usque ad⁸ ultīmum annum ejusdem saecūli) Romāni primis quattuor pugnis a Poenis superāti sunt. Post tertiam cladem unīus viri prudentiā⁴ et constantiā⁴ res publīca Romāna servāta est, Fabii Maxīmi dictatōris. Eōdem bello¹ tres Scipiōnes diversis⁵ temporībus⁵ summam⁶ imperii⁶ tenēbant: duo⁷, qui fratres erant, in Hispaniā cum Carthaginiensi⁹ bus pugnavērunt et ambo in pugnā necāti sunt; tertius⁸ ex iis Hannibālem, qui per⁹ quindēcim annos victor¹⁰ Italiam occupātam tenuerat, in Afrīcā superāvit (anno ducentesīmo secundo a. Chr. n.) et hac victoriā⁴ bellum septendēcim annōrum finīvit. Tertio bello Punīco¹ Carthāgo a Romānis delēta est; urbs septendēcim dies¹¹ noctesque¹¹ flagrābat anno centesīmo quadragesīmo sexto. Eōdem anno¹ etiam Corinthum, opulentissimam urbem Graeciae, Romāni delevērunt.

c) Cum duōbus popūlis Germaniae, Cimbris et Teutōnis, Romāni duodēcim annos¹ bellavērunt. Illi, postquam omnes exercitūs Romānos fugavērunt et agros vastavērunt totamque Galliam occupavērunt, duōbus atrocissimis proeliis a Romānis superāti sunt annis² centesīmo secundo et centesīmo primo. His duābus pugnis multa milia hominum necāta sunt.

d) Ultīmo¹ ante Christum natum saecūlo¹ res publīca Ro-

māna tribus bellis civilibus² vexāta est. Anno sexagesimo tertio¹ Cicero fortitudine³ et prudentia³ nefaria consilia Catilinae oppressit⁴. Ab anno duodesexagesimo Caesar, qui anno undesexagesimo consul fuerat, septem annos cum Gallis bellāvit. Caesar initio sex, deinde octo, postremo⁵ decem legiones habuit. Potentia Caesaris tanta erat, ut⁶ rex esse videretur⁶; id civibus displicuit. Itaque anno quadragesimo quarto conjurati⁷ eum viginti tribus⁸ vulneribus⁸ necavērunt. Post Caesaris mortem per duodēcim annos bellum civile inter Octaviānum, herēdem Caesaris, et Antonium fuit. Sed anno tricesimo primo Antonius ab Octaviāno pugnā navāli⁸ superatus est. Ab illo tempore imperium Romānum uni viro paruit, qui imperator appellabātur.—Augustus primus imperator Romanorum fuit. Imperatores per quingentos septem annos imperio Romāno praeerant (ab anno tricesimo primo ante Chr. n. usque ad annum quadringentesimum septuagesimum sextum post⁹ Chr.⁹ n.⁹). Hoc anno populi Germaniae ultimum imperatorem, cui nomen erat Rōmulus Augustulus, imperio¹⁰ privavērunt.

44. Τί λέγει ἡ τοῦ "Εκτορος σκιὰ ἐμφανισθεῖσα πρὸς τὸν Αἰνείαν.

Aenēas in somnis¹ supra² caput suum videt Hectōrem, quem Achilles necavērat turpibusque vulneribus³ laceravērat. Erat autem Hector eādem specie⁴, qua⁴ tum⁵ fuerat. «Quid⁶» inquit «j̄ces, mi⁷ amīce, in lecto nihil metuens? Jam ex illo equo ligneo, quem in arce constitūstis, Graecōrum fortissimi in urbem ruunt, jam ruit in urbem a⁸ litore multitudo hostium. Saevient in hac urbe, dum⁹ eversa erit et templa ejus incensa erunt. Utinam ne¹⁰ ligneum illud

monstrum in arce a¹¹ vobis constitūtum esset¹⁰! Utīnam ne¹⁰ templa fronde³ et floribus³ ornavissētis¹⁰! Nunc levitas vestra punītur, laetitia in dolōrem convertītur. Tu vero¹², vir fortissime, nondum¹³ ad infēros descendes. Te dei immortāles elegērunt, ut¹⁴ deos patrios serves et in novā urbe constituas. Mandant tibi, ut in terrā longinquā opp̄dum novum aedifices. Comprehende igitur simulacra deōrum et ex incendio serva!» His verbis¹⁵ admonītus, Aenēas somno¹⁶ solūtus est. Statim¹⁷ arma induit; jam enim ingens clamor et armōrum sonītus audiebantur.

45. Προφητεία τοῦ Νηρέως.

Cum¹ Paris Helēnam per mare abducēret, Nereus irā² incensus haec praedīxit: «Haec mulier, quam nunc in patriam tuam addūcis, a Graecis reducētur. Utīnam Menelāus te cum³ muliēre infidā in mari deprehendisset et necavisset! Nunc vero non tu solum puniēris, sed etiam patria tua puniētur. Cum⁴ multum diuque armis⁵ conflixerītis⁴, urbs illa clarissīma, quam Priāmus regit et tam multi reges ante Priāmum rexērunt, evertētur. Nondum intellexisti veritātem oratiōnis meae; cum intellexeris eam, clades vestra nullis lacrīmis⁵ avertētur. Utīnam ne⁶ navem tuam in Graeciam direxisses⁶! Utīnam ne⁶ jus hospitii a te neglectum et contemptum esset!» Sic Nereus monēbat. Sed Paris monentem contemnēbat eique aures non praebēbat.

46. Λόγος τοῦ Καίσαρος.

Cum¹ Ariovistus, rex Suebōrum, Romānis bellum indixisset et copias suas adducēret, milites Romāni ita² perterriti sunt, ut² Caesar hanc oratiōnem apud³ eos habēret:

«Jam diu bellum ger̄itis, mil̄ites; meis auspiciis⁴ copias Helvetiōrum magno proelio⁵ vicistis. Vincere iḡitur scitis, si fortis imperātor vos dicit. Itaque nescio, cur nunc tantus timor an̄imos vestros occupav̄erit. Metuitisne⁶, ne⁷ a Germānis vincam̄ni? Optatisne, ut⁸ nobis a senātu auxilia mittantur, priusquam⁹ proelium cum Germānis committāmus? Hostes non multitudine, sed fortitudine mil̄itum vincuntur. Magnae ignaviae¹⁰ vos arguo, quod¹¹ ipsum aspectum Germanōrum metuūtis. Sed an̄imus vobis restituētur, si audiver̄itis, quod vobis dicam: hi Germāni non fortiores sunt quam ei, quos C.¹² Marius vicit. Vinci iḡitur possunt¹³ et vincentur, credite mihi!».

Hac oratiōne ita² an̄imos mil̄itum acuit, ut² omnes postero die¹⁴ pugnam poscèrent et summā fortitudine¹⁵ proelium committērent. Hostes eb eis victi sunt.

47. Ὁ Βίας.

Bias unus ex illis septem sapientibus fuit, quorum nomina antiquis temporibus¹ clarissima erant, quia² sapientia³ omnes homines superare videbantur. Bias habitabat in urbe Prienā, quae in Cariā sita erat⁴. Cum⁵ aliquando hostes hanc urbem cepissent, omnes cives ex urbe fugerunt et multis res secum⁶ asportaverunt. Bias a nonnullis admonitus est, ut⁷ idem faceret neque hostibus omnes res suas permittaret. Tum ille: «Omnia mea» inquit «mecum⁶ porto».

48. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Αὐγούστου.

Augustus aliquando a Vedio Pollio ad¹ convivium invitatus erat. Cum² jam accubuisset, accidit³, ut unus ex Ve-

dii servis vas frangēret crystallīnum. Statim⁴ in piscīnam rapi eum jussit Vedius et objīci muraenis⁵. Sed puero, cui vas excidērat, contīgit⁶, ut ex manībus eōrum evadēret, qui eum comprehendērant. Confūgit ad Augustum, id unum⁷ petens, ne⁸ piscībus⁹ objicerētur, sed alio modo⁹ interficerētur. Augustus, dolōre¹⁰ et misericordiā¹⁰ motus¹¹: «Tu» inquit «omnīno¹² non interficiēris; vobis¹³ autem, servi, praeципio, ut¹⁴ vasa omnia crystallīna frangātis piscinamque compleātis».

49. Ὁ Τυρταῖος.

Messenii bello¹ victi² a Lacedaemoniis jugum servitūtis durae cum³ indignatiōne tolerābant. Cum⁴ occasio deficiēdi data esset⁴, illud jugum dejecērunt. Lacedaemonii, cum⁵ belli finem facere non possent⁵, oracūlum⁶ Delphīcum consulēre⁶ consilium cepērunt⁷. Consulentībus hoc oracūlum⁸ edītum est⁸: «Athēnis⁹ dux petendus est. Graves clades accipiētis, nisi ducem arcessiverītis Athēnis⁹». Oboedivērunt oracūlo nec frustra¹⁰ ducem¹¹ ab¹¹ Atheniensiibus petivērant¹¹. At¹² qualem accepērunt! Poëtam claudum reique militāris¹³ ignārum, cui nomen erat Tyrtaeus. Primo¹⁴ igitur putābant se deceptos vel ignominiā¹⁵ affectos esse¹⁵. Sed paulo post sententiam mutavērunt. Carminībus¹⁶ enim Tyrtaei tam alācres facti sunt¹⁷ ad pugnandum et vincendum, ut¹⁸ praeclarissimam victoriam parērent. Ita Messeniōrum, potentia concussa¹⁹ et bellum felicissime²⁰ confectum est.

50. Ἡ πρὸς τὴν Ἀρτέμιδα ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἡ τιμωρία αὐτοῦ.

Agamemnon cum'ad Aulidem morarētur, venāri solēbat.

Aliquando in luco, ubi² Diāna venāri solēbat, venātus est. Cum¹ autem cervam pulcherrīmam, quae Diānae sacra erat, interfecisset, valde³ gavīsus est. «Ne⁴ Diāna quidem⁴» inquit «arcu⁵ sagittisque⁵ melius⁶ uti potest». Dea irāta⁷ a⁸ rege, qui talia dicere ausus erat, poenas⁸ repetīvit⁸. Subīto⁹ enim tanta tranquillitas maris consecūta est, ut¹⁰ classis egrēdi non posset.

Principes hac re perterrīti Calchantem vatem consuluērunt, quis deus Graecis irasperētur. Is primum, cum¹¹ iram regis verītus verum profitēri non audēret, tacuit. Denique¹² cum¹ Achilles pollicītus esset se eum tutatūrum esse: «Diāna» inquit «Agamemnōni irascītur, cum¹¹ cervam sacram interficere ausus sit. Is nisi Iphigenīam, filiam suam, deae immolavērit, ventum¹³ secundum¹³ non nanciscētur». Tum rex: «Tu» inquit «Calchas, mihi mala nuntiāre soles. Quis suam filiam immolāre audēbit? Ego id non faciam». Denique autem a principībus coāctus filiam cum matre arcessīvit.

51. Ὁ Λεωνίδας.

Leonidas, rex Lacedaemoniōrum, ad Thermopylas profectūrus erat¹. Ephōris, cum² nimis³ parvas copias ab eo duci dixissent, hoc respondit: «Satis⁴ magnas duco ad id, quod actūrus sum⁵». Illi interrogant: «Nonne⁶ in anīmo habes⁷ victoriam parēre? Num⁸ aliud consilium cepisti?» At ille: «Specie⁹» inquit «proficiscor, ut¹⁰ barbāros ab adītu ad fines nostros prohibeam; revēra¹¹, ut¹⁰ moriar pro Graeciā». Castris¹² vero ad Thermopylas posītis¹² ita suos allocūtus est: «Barbāros adesse scitis; non licet nobis tempus in consultationībus consumēre: jam igītur aut moriendum est nobis¹³ aut vincendi sunt barbāri».

52. Θάνατος τοῦ ὑπάτου Αἰμιλίου ἐν τῇ παρὰ τὰς Κάννας μάχῃ.

Anno¹ a. Chr. n.² ducentesimo sexto decimo¹ Aemilius et Terentius consulatu³ fungebantur. Gerebatum tum bellum cum Hannibale Poeno. Ad⁴ Cannas Terentius invito collēgā⁵ copias in aciem edūxit. Secūtus est Aemilius, ne⁶ collēgam deserēret. Primo equestre proelium⁷ fuit. Equites Romāni pulsi terga vertērunt. Deinde copiae pedestres manum conseruērunt⁸. Ne⁹ ii quidem⁹ rem bene gessērunt¹⁰. Romanōrum ii, quibus Aemilius praeerat, aliquamdiū¹¹ impētum sustinuērunt. Postremo consule graviter vulnerāto hi quoque¹² fusi sunt. Lentulus tribūnus¹³ milītum cum¹⁴ praetervehens equo¹⁵ sedentem in saxo consulem vidisset, his verbis¹⁶ eum allocūtus est: «Adhuc¹⁷ tibi, Aemili, vires supersunt et ego te tuēri possum. Cape igitur hunc equum, ne hanc pugnam morte¹⁶ consulis fatālem facias». At ille respondit: «Ego non jam¹⁸ convalescam; tu, Lentule, sequere cetēros, ne⁶ utrumque nostrūm¹⁹ hostes opprīmant. Romae²⁰ hortāre senatōres, ut²¹ urbem muniānt et praesidiis¹⁶ firment». Dum²² ita colloquuntur²², jam hostes adsunt²³. Consulem obruunt telis¹⁶, Lentulum ex eōrum manībus eripit equus.

53. Ο δρός τοῦ Ἀννίβα.

Hamilcar, pater Hannibalis, in Hispaniam imperātor profectūrus¹ Carthagīne² deis immortalibus sacrificāvit. Quae³ sacrificatio dum⁴ conficiebat, ad aram stans ex filio quaeſīvit⁵, num⁶ secum in bellum proficiisci cuperet. Hannibal id libenter⁷ accēpit atque multis blanditiis patrem consecrāvit, ne⁸ dubitāret ducere. «Faciam» inquit Hamilcar

«quod oras, mi⁹ fili, si fidem mihi dedēris, quam postūlo. Hanc aram tenens jura te nunquam amīcum populi Romāni futūrum esse!» Hoc jusjurandum Hannibal puer novem annōrum patri dedit ac¹⁰ per¹¹ totam vitam tam¹² fideliter¹³ conservāvit, ut¹² nemo unquam¹⁴ Romānis infestior fuērit.

54. Ὁ Ἀμίλκας εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Anno¹ a. Chr. n. ducentesimo tricesimo septimo Hamilcar in Hispaniam missus est, ut² ibi cum bellicosis gentibus bellaret. Is in Hispaniam secum duxit Hasdrubalem, juvēnem illustrem, cui propter³ praeclaram indolem filiam suam in matrimonium dedērat, et Hannibalem filium, puērum novem annōrum. Mare transgressus Hamilcar magnas res secundā fortūnā⁴ gessit: bellicosissimas gentes subēgit, permulta oppida cepit, magnas opes collēgit magnumque et fortē exercitū sibi comparāvit. Jam bellum Romānis indicēre meditabātur, cum⁵ subiōto⁶ mortuus est: nono anno¹ postquam in Hispaniam venērat, adversus⁷ bellicosam gentem Vettōnum pugnans cecidit.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου=διὰ μετὰ γνκ.—2 in μετ' ἀφαιρτκ.
σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν=ἐν μετὰ δτκ.—3 καὶ (προσθετικός).

Rosa, ae.—amo. — silva, ae.—umbra, ae.—cena, ae.—
paro.—laudo. — Graecia, ae. — orno. — filia, ae.—mensa, ae.—
corōna, ae. — dea, ae.—Vesta, ae.—adōro.—ara, ae. — bestia,
ae.—habito. — aquila, ae.—capto. — gallīna, ae.—insidiae,
ārum.

2.—1 ἐφ' ὅσον. — 2 τί;—3 κλητική. — 4 ex μετ' ἀφαιρτκ. = ἐκ
μετὰ γνκ.

Patria, ae. — incōla, ae. — nauta, ae. — apporto. — duitiae,
ārum.—fenestra, ae.—casa, ae.—specto.—puella, ae.—exspecto.—
avia, ae.

3.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 ante μετ' αἰ-
τιατκ.=πρὸ μετὰ γνκ.—3 ἐπὶ πολύ.—4 in μετ' ἀφαιρτκ. = ἐν μετὰ
δτκ.—5 τί;—6 χθές.—7 κλητική.

Sapientia, ae. — Attīca, ae. — ara, ae.—Sparta, ae.—pugna,
ae.—coma, ae.—Musa, ae.—sacrifīco.—ambūlo.—insūla, ae.

4.—1 ἔστι (εἶναι).—2 ἔχει.—3 in μετ' ἀφαιρτκ. σημαίνει τὴν ἐν
τόπῳ στάσιν=ἐν μετὰ δτκ.—4 εἰσὶν (εἶναι).—5 ἤσαν.—6 ἀφαιρτκ.
τοῦ δργάνου=διὰ μετὰ γνκ.—7 ἦτο.

Eurōpa, ae.—ora, ae.—agricōla, ae.—poëta, ae.—laudo.—
gloria, ae.—via, ae.—statua, ae.—littērae, ārum. — doctrīna,
ae.—victoria, ae.

5.—1 in μετ' ἀφαιρτκ. = ἐν μετὰ δτκ. — 2 ἤσαν. — 3 ἦτο. — 4
διότι.—5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου=διὰ μετὰ γνκ.

Romānus, i.—multus, a, um. — deus, i.—numerus, i.—Saturnus, i.—aqua, ae. — immōlo. — taurus, i.—equus, i.—vinum, i.—uva, ae. — mercatūra, ae. — eloquentia, ae. — monstro. — medicīna, ae.—templum, i.—lucus, i.—herba, ae.

6.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 δέν. — 3 καθημερινῶς. — 4=atque (=καὶ) fossā (ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου).

Arma, ὅrum. — telum, i.—pugno. — sagitta, ae. — longus, a, um. — bellum, i.—castra, ὅrum. — collēco. — vallum, i.—fossa, ae.—firmo.—altus, a, um.—latus, a, um.—tutus, a, um.

7.—1 quamquam=ἄν καί. — 2 διότι. — 3 Ἀπόλλων. — 4 ἐπειδή. — 5 καὶ (προσθετικός). — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 7 κατ' ἔτος. — 8 in μετ' αἰτιατκ.=εἰς μετ' αἰτιατκ.

Clarus, a, um.—Graecus, i.—carus, a, um.—parvus, a, um.—Latōna, ae. — appello. — plenus, a, um. — laurus, i.—neco.—navīgo.

8.—a) 1 διότι. — 2 ἄν καί. — 3 ὅμως. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 6=atque (=καὶ) armis (ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου). — 7 ὅθεν. — 8 διότι. — 9 ad μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ. — 10 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. : inter ludos = κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων. — 11 ἐπειδή. — 12 contra μετ' αἰτιατκ. = ἐναρτίον, κατὰ μετὰ γνκ. — 13 bellum paro = παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον — 14 ἀλλά.

Roma, ae. — aedifico. — murus, i.—novus, a, um. — oppidum, i.—vitupero. — secundus, a, um. — populus, i.—supero.—terra, ae.—finitimus, a, um. — occupo. — expugno. — dolus, i.—Sabīnus, i.—Sabīna, ae.—ludus, i.—publicus, a, um.—invito.—rapto.—discordia, ae.—placo.—amicitia, ae.—concilio.

b) 1 διατί.—2 διότι.—3 πῶς;—4 ἄν καί.—5 δέν.

Neco.—filia, ae.

9.—1 Ἀννίβας.—2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 his verbis=διὰ τῶν διέποντας τῶν λέξεων: μὲ τὰς ἑξῆς λέξεις. — 4 ἐπειδή. —

5 νῦν. — 6 nisi = ἐὰν δέν. — 7 γενναίως. — 8 = atque vicos. — 9 νῦν. — 10 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμ. τοῦ impērat. — 11 ἐάν. — 12 εχ μετ' ἀφαιρτκ.=ἐκ μετὰ γνκ.—13 ἐγώ.—14 post μετ' αἴτιατκ.=μετὰ μετ' αἴτιατκ.—15 λοιπόν. — 16 pro μετ' ἀφαιρτκ.=ὑπὲρ μετὰ γνκ.—17 ύμνιν αὐτοῖς.—18 τῇ βοηθείᾳ.

Anīmus, i.—Poeni, ūrum.—inflammo. — magnus, a, um.—pericūlum, i.—convōco. — Afrīca, ae. — supēro.—campus, i.—vicus, i.—vasto.—impēro.—libēro.—impavīdus, a, um.—dono.—ignāvus, a, um. — vitupēro. — castīgo. — focus, i. — dimīco. — auxilium, ii.—fugo.—hostia, ae.—immōlo.—celēbro.

10.—a) 1 inter μετ' αἴτιατκ.=μεταξὺ μετὰ γνκ. — 2 situs, a, um=κείμενος.—3 = atque sedūlā (ἀφαιρετκ. τοῦ δργάνου). — 4 εἰ-χον.—5 δθεν.—6 apud μετ' αἴτιατκ.=παρὰ μετὰ δτκ.

Etruria, ae.—Campania, ae.—priscus, a, um. — Latīni, ūrum. — industrios, a, um. — habīto. — amplus, a, um. — frugī-fer, ēra, ērum. — sedūlus, a, um. — industria, ae. — ager, gri.—aro. — pascuum, i. — armenta, ūrum. — frumentum, i. — aurum, i.—argentum, i.—ignōro. — domicilium, ii.—ligneus, a, um. — hortus, i.—pomīfer, ēra, ērum.

b) 1 libēri culpā malitiāque = ἀπηλλαγμένοι πταίσματος καὶ κακίας.—2 εἰχον.—3 καί.—4 summus, a, um=μέγιστος.

Pius, a, um. — probus, a, um. — vir, viri. — justus, a, um.—liber, ēra, ērum.—culpa, ae.—malitia, ae. — tranquillus, a, um.—vita, ae. — singūli, ae, a. — pagus, i. — pulcher, chra, chrum.—aedifico.—sacer, cra, crum.—donum, i.—creber, bra, brum.

11.—a) 1 δέκα. — 2 ἡ αἴτιατκ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνοις ση-μαίνει ὅ,τι καὶ παρὰ τοῖς Ἐλλησι, δηλ. τὴν χρονικὴν διάρκειαν.—3 cum μετ' ἀφαιρτκ.=πρὸς μετ' αἴτιατκ.—4 Ἄχιλλεύς.—5 Ἔκτωρ.—6 ἀφαιρετικὴ τοῦ κατὰ τι. — 7 ἐπειδή. — 8 Ἀγαμέμνων. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—10 suus, a, um, κτητικὴ ἀντωνυμ. προσώπου γ'. — 11 a copiis sepāro = ἀποχωρίζω ἀπὸ τοῦ στρατοῦ.—12 in μετ' αἴ-τιατκ.=εἰς μετ' αἴτιατκ.

Annus, i.—Trojānus, i. — bello. — cunctus, a, um. — Patrō-

clus, i. — factum, i. — viōlo. — copiae, ārum.—revōco. — cetēri,
ae, a.—propulso.

b) 1 τότε. — 2 σέ. — 3 εἰπεν. — 4 υπόδεσμος τελικὸς (=īna)
μεθ' ὑποτακτ. — 5 ἵνα μή. — 6 συμ σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ.=ἐπειδή. —
7 ἐμέ. — 8 σύ. — 9 ad μετ' αἰτιατκ.=πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 10 ὑποτακτ.
προτροπὴν σημαίνουσα = ἀς μεθ' ὑποτακτ. — 11 si=ἐάν. — 12 ἀρ-
κούντως· satis est=ἀρχεῖ. — 13 ab μετ' ἀφαιρτκ.=ἀπὸ μετὰ γν. —

Renōvo. — expūgno. — navigium, ii. — cremo. — juro. — la-
crīma, ae. — honestus, a, um. — miser, ēra, ērum. — servo.—fe-
stīno.—oro.—adversarius, ii.

c) 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ.=ἀφοῦ. — 2 ἵνα.—3 ὅτε.—
4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 5 δὲν θὰ ἐφόνευεν. — 6 si μεθ' ὑποτακτ.
παραγομένων χρόνων δῆλοι ὑπόθεσιν ἀπραγματοποίητον' ἐν τῇ ἀπο-
δόσει τίθεται ὥσαύτως ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων (=ἐὰν ἀνεκά-
λει... δὲν θὰ ἐφόνευεν). — 7 utinam (=εἴθε), μεθ' ὑποτακτ. παρα-
γομένων χρόνων δῆλοι εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον.

Incīto. — Priāmus, i. — advōlo. — incautus, a, um. — obtem-
pēro.—vito.

12.—1 ἐπειδή.—2 λίαν. — 3 ἵνα. — 4 τῇ βοηθείᾳ.—5 ἀφαιρτκ.
τοῦ αἰτίου. — 6 ποτέ, κάποτε. — 7 ἐν μάχῃ. — 8 θὰ ἀπηλπίζομεν. —
9 nisi (=ἐὰν δὲν) μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου πρὸς δήλωσιν
ὑποθέσεως μὴ πραγματοποιηθείσης. — 10 abs te = παρὰ σοῦ. — 11
cum μετ' ἀφαιρτκ.=πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 12 ἀφοῦ. — 13 cum μετ'
ἀφαιρτκ.=μετὰ γν. — 14 ἐκ νέου.

Rustīcus, a, um. — delecto. — servus, i. — nuntius, ii.—perī-
tus, a, um. — nuntio. — Aequi, īrum. — oppugno. — despēro. —
aratum, i.—remīgro.

13.—1 πάντοτε. — 2 εἴθε (πρβλ. 11, c, 6). — 3 ἄλλοι. — 4
ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι. — 5 ἥδη. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 7 cum
μετ' ἀφαιρτκ.=πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 9 Σκι-
πίων. — 10 Καῖσαρ. — 11 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γν. — 12
doctus, a, um=πεπαιδευμένος. — 13 Κικέων.

Belligōsus, a, um.—humānus, a, um.—nomīno.

14.—1 Ζεύς. — 2 ποτέ, κάποτε. — 3 - πε ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἀραγε' estisne? ἀραγε εἰσθε; — 4 contentus, a um (μετ' ἀφαιρτκ.) = εὐχαριστημένος (μέ τι, ἀπό τι). — 5 nec... nec... ne que = οὔτε... οὔτε... οὔτε. — 6 εἴπεν. — 7 ἐπειδή. — 8 εἰνθε (πρβλ. 11, c, 6). — 9 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ἀντὶ μετὰ γνω. — 10 οὐδέποτε. — 11 sine μετ' ἀφαιρτκ. = ἀνεν μετὰ γνω. — 12 apud μετ' αἰτιατκ.= παρὰ μετὰ δτκ. — 13 a μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνω. — 14 τότε. — 15 ἄπαξ. — 16 μετὰ ταῦτα. — 17 unus... alter = ὁ εἰς... ὁ ἔτερος. — 18 πρότερον. — 19 νῦν. — 20 μετ' ὅλιγον. — 21 ποτέ, κάποτε. — 22 δικαίως.

Interrōgo.—relīquus, a, um.—injucundus, a, um.—plenus, a, um. — molestia, ae. — navīgo. — longīnquo, a, um. — compārō. — libēri, ūrum. — tutus, a, um. — ventus, i. — unda, ae. — clamo.—beātus, a, um.—bonus, a, um.

15.—1 cum μετ' ἀφαιρτκ.=μετὰ μετὰ γνω. — 2 ᾧ (διαζευκτικ.). — 3 intra μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς μετὰ γνω. — 4 plerumque = ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — 5 ἀφαιρτκ. ἴδιότητος. — 6 intersum proeliis et bellis (δτκ)= παρευρίσκομαι (λαμβάνω μέρος) εἰς τὰς μάχας καὶ τοὺς πολέμους. — 7 διότι. — 8 πολύν χρόνον. — 9 ἵνα. — 10 = atque alias: (alius, a, ud = ἄλλος, η ο). — 11 πολλάκις. — 12 οἵτινες. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 14 copiis (δτκ.) praesum=προϊσταμαι, ἥγοῦμαι τοῦ στρατοῦ. — 15 amīcis (δτκ.) adsum=παρίσταμαι, βοηθῶ τοῖς φίλοις.

Desum, defūi, deesse.—collōco. — figūra, ae. — ocūlus, i. — caeruleus, a, um. — capillus, i. — rutīlus, a, um. — jucundus, a, um.—intersum, fūi, esse.—cupīdus, a, um. — honestus, a, um.—ursus, i.—lupus, i.—aper, pri.—absum, afūi, abesse. — praesum, fūi, esse.—adsum, affūi, adesse.—ignāvus, a, um.—voco.

16.—1 non superātus esset = δὲν θὰ ἐνικᾶτο. — 2 si prae-fuissent = ἐὰν προϊσταντο.—3 βλ. 15, 4.—4 ad μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετ' αἰτιατκ. — 5 ὅπον. — 6 = ὑπὸ μετὰ γνω. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 Μαάρβας. — 8 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ'

αἰτιατ. — 9 ὅμως. — 10 ἐὰν δὲν (πρόβλ. 12, 9). — 11 ἀφαιρτκ. ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνώ. — 12 θὰ ὑπέμενον. — 13 ὄνομαστ. πληθυντ. — 14 ἀπὸ μετὰ γνώ. — 15 βλ. 14, 2. — 16 = Publius = Πόπλιος. — 17 Μῆς. — 18 ὅστις. — 19 διότι.

Equitātus, ūs. — cornu, ūs. — Cannae, ārum. — dexter, trātrum. — socius, i. — sinister, stra, strum. — lacus, ūs. — Trasimēnus, i. — luctus, ūs. — senātus, ūs. — mirus, a, um. — equus, i. — strepītus, ūs. — perturbo, āvi, ātum, āre. — Helvetii, īrum. — sustento, āvi, ātum, āre. — currus, ūs. — Britanni, īrum. — periculōsus, a, um. — magistrātus, ūs. — impavīdus, a, um. — interītus, ūs. — servo, āvi, ātum, āre.

17.—1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνώ. — res adversae ἀτυχίαι. — 4 ή αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου σημαίνει χρονικὴν διάρκειαν. — 5 Gallia Cisalpīna ἡ ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπεων Γαλλία (ἡ σημερινὴ βόρειος Ἰταλία). — 6 ἀφαιρτκ. ἵδιότητος. — 7 sine μετ' ἀφαιρτκ. = ἄνευ μετὰ γνώ. — 8 ad μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετ' αἰτιατκ. — 9 procul a R. μακρὰν τῆς Ρώμης. — 10 σχεδόν. — 11 dimicātum est μάχῃ διεξήχθη. — 12 μόνον. — 13 res publīca πολιτεία. — 14 τέλος. — 15 δτκ.

Exsiliūm, ii. — multo. — vexo. — planities, ēi. — intro. — species, ēi. — disciplīna, ae. — Etrusci, īrum. — occūpo. — dubius, a, um. — fides, ēi. — implōro. — Allia, ae. — totus, a, um. — dies, ēi. — acies, ēi. — fugo. — servo. — miser, ēra, ērum. — auxilium, ii. — secundus, a, um. — revōco. — pernicies, ēi.

18.—a) 1 βλ. 14, 21.—2 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. — ἐπειδή. — 3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνώ. — 4 ἀφαιρτκ. ἵδιότητος. — 5 nullus, a, um = οὐδείς. — 6 μᾶλλον. — 7 ή (συγχριτικός). — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνώ. — 10 non modo... sed etiam = ὅχι μόνον... ἀλλὰ καί. — 11 ἐφαίνετο.

Cimbri, īrum. — Teutōni, īrum. — fecundus, a, um. — emīgro, āvi, ātum, āre. — occūpo, āvi, ātum, āre. — advēna, ae. —

saevus, a, um. — vultus, ūs. — val̄dus, a, um. — adventus, ūs. — metus, ūs.

b) 1 postquam, σύνδεσμ. χρονι.=άφοῦ.—2 multis proeliis= ἐν πολλαῖς μάχαις. — 3 ὑπὸ μετὰ γνν., πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 res bellīca = τὰ πολεμικά. — 5 = ἀπὸ μετὰ γνν. — 6 ἔπειτα. — 7 ὀνομαστ. πληθυντ.—8 ἀφαιρτκ. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ libe- rāti sunt.—9 post μετ' αἰτιατκ.=μετὰ μετ' αἰτιατκ.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου.—11 αὐτός.—12 πατήρ.

Perītus, a, um. — permagnus, a, um. — redītus, ūs. — pre- tiōsus, a, um.—dono, āvi, ātum, āre. — appello, āvi, ātum, āre.— reliquiae, ārum.

19. — 1 ἐφ' ὅσον. — 2 raptus, a, um = ἀρπαγέις. — 3 intra μετ' αἰτιατκ.=ἐντὸς μετὰ γνν.—4 ποσάκις.—5 ut σύνδεσμος τελικὸς [=ἴνα] μεθ' ὑποτακτ.—6 μάτην.—7 ut̄nam [=εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. ἔνεστ. ἡ παρακμ. δηλοὶ εὐχὴν ἐκπληρώσιμον. — 8 ἐνταῦθα. — 9 tam p. = τοσοῦτος διεξήγετο πόλεμος. — 10 ἀγῶν γίνεται.—11 pro μετ' ἀφαιρτκ.=δὲρ μετὰ γνν.—12 ante μετ' αἰτιατκ.=πρὸ μετὰ γνν.—13 προβλέπω. — 14 βλέπω. — 15 ut̄nam [=εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. πα- ογαγομένων χρόνων δηλοὶ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 16 μηδέποτε. — 17 ne=ἴνα μή.—18 ἀφαιρτκ. τοῦ ἀντικμ. εἰς τὸ priventur.

Stultus, a, um.—spero, āvi, ātum, āre.—habito, āvi, ātum, āre.—murus, i.—rogo, āvi, ātum, āre.—imperium, ii.—divinus, a, um. — obtempero, āvi, ātum, āre. — repudio, āvi, ātum, āre. — consilium, ii. — muto, āvi, ātum, āre. — neco, āvi, ātum. āre. — adversarius, ii. — lacrimo, āvi, ātum, āre. — obsēcro, āvi, ātum, āre.—privō, āvi, ātum, āre.—carus, a, um.

20.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνν.—2 res adversae = ἀντιχίαι. — 3 sī = ἐάν. — 4 ἀφαιρτκ. Ἰδιότητος. — 5 ad- versus μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 6 sī . . . negāret = ἐν ἥρονειτο. — 7 θὰ ἐπεκαλεῖσθε.—8 ἐκεῖθεν = ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου.— 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου. — 10 insūla. . . Tiberīna = ἡ νῆσος τοῦ Τιβέρεως. — 11 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπὴν = ἦς μεθ' ὑποτακτ.— 12 ἐδῶ. — 13 τέλος. — 14 praeter μετ' αἰτιατκ. = πλὴν μετὰ γνν. —

15 *situs*, a, um = κείμενος. — 16 aut... aut = ἦ... ἔ. — 17 ad met' αἰτιατκ.=παρὰ μετ' αἰτιατκ.—18=ὑπὸ μετά γνκ.

Molestus, a, um.—pestilentia, ae.—vasto, āvi, ātum, āre.—παθητ. vastor, vastatus sum, āri.—medīcus, i.—remedium, ii.—levo, āvi, ātum, āre.—nego, āvi, ātum, āre.—implōro, āvi, ātum, āre.—praeclārus, a, um.—Epidaurus, i.—navigium, ii.—sacrificium, ii.—aedifīco, āvi, ātum, āre. — porto, āvi, ātum, āre. — sano, āvi, ātum, āre.

21.—1 σχεδόν.—2 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνοις σημαίνει δ, τι γαὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησι, δηλ. χρονικὴν διάρκειαν.—3 τέλος.—4 Ὁδυσσεύς.—5 βασιλεύς.—6 ὅστις.—7 ἵνα.—8 δτκ. χρησιμεύοντα ώς ἀντικμ. εἰς τὸ ποcēmus.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—10 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπήν=ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 11 ἀφαιρτκ. χρησιμεύοντα ώς ἀντικμ. τοῦ complebīmus' τὸ δὲ armātus, a, um = ἔνοπλος. — 12 apud μετ' αἰτιατκ.=παρὰ μετὰ δτκ. — 13 ὑμῖν.—14 cum σύνδεσμος αἰτιολογκ. μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 15 ἔπειτα. — 16 ad μετ' αἰτιατκ.=εἰς μετ' αἰτιατκ.

Oppugno, āvi, ātum, āre. — Ithāca, ae. — placebo, ūi, ūtum, ēre.—incīto, āvi, ātum, āre.—dolus, i.—adhibeo, ūi, ūtum, ēre.—consilium, ii.—pareo, ūi, ēre. — ligneus, a, um. — alvus, i.—compleo, ēvi, ētum, ēre. — propinquus, a, um. — Tenēdus, i.—exītus, ūs. — callīdus, a, um. — strenuus, a, um. — navīgo, āvi, ātum, āre.—lateo, ūi, ēre.

22.—1 κατ' ἀρχάς. — 2 ἵνα. — 3 alii... alii = ἄλλοι μέν... ἄλλοι δέ.—4 τότε.—5 Λαοκόων. — 6 cum μετ' ἀφαιρτκ.=μετὰ μετὰ γνκ. — 7 ne = μήπως — 8 δτκ. χρησιμεύοντα ώς ἀντικείμ. εἰς τὸ immineat. — 9 = παρὰ μετὰ γνκ. — 10 de patriā bene mereo = εὐεργετῶ τὴν πατρίδα. — 11 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 12 τῇ διαταγῇ.—13 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Mirus, a, um. — adspectus, ūs. — praebeo, ūi, ūtum, ēre. — perterreo, ūi, ūtum, ēre. — festīno, āvi, ātum, āre. — effigies, ēi.—timeo, ūi, ēre. — sileo, ūi, ēre. — admoneo, ūi, ūtum, ēre. — advōlo, āvi, ātum, āre. — deleo, ēvi, ētum, ēre. — immineo, ēre. — fides, ēi. — habeo, ūi, ūtum, ēre. — displiceo, ūi, ūtum, ēre.—

mereo, ūi, ūtum, ēre. — conservo, āvi, ātum, āre. — doleo, ūi, ēre. — defleo, ēvi, ētum, ēre. — deterreo, ūi, ūtum, ēre. — studeo, ūi, ēre. — morsus, ūs. — hydra, ae.

23.—a) 1 ὅτε. — 2 βασιλεύς. — 3 μήπως. — 4 = Caius [πρόφ. Gaius]. — 5 = ὅπο μετὰ γνν. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 6 διότι. — 7 consilium habeo = κάμνω συμβούλιον. — 8 quomodo = πῶς. — 9 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα δις ἀντικμ. τοῦ prohibēri, ὅπερ ἔξαρταται ἐκ τοῦ posset. — 10 ἡδύνατο. — 11 εἰς. — 12 ex nobis = ἔξημῶν. — 13 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπὴν = δις μεθ' ὑποτακτ. — 14 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατ. — 15 bello deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ πολέμου. — 16 a consilio deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ σχεδίου. — 17 ἀφαιρτκ. τοῦ ὁργάνου.

Clusium, ii. — terreo, ūi, ūtum, ēre. — παθ. terreor, ūtus sum, ēri. — prohibeo, ūi, ūtum, ēre. — adulescentūlus, i. — intro, āvi, ātum, āre. — metus, ūs. — poena, ae. — supplicium, ii. — pretiōsus, a, um. — vestimentum, i. — scriba, ae.

b) 1 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνν. — 2 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος. — 3 τίς. — 4 σέ. — 5 in anīmo habeo = ἔχω ἐν νῷ, διανοοῦμαι. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 deceptus, a, um = ἀπατηθείς. — 8 διότι. — 9 σύ. — 10 βασιλεύς. — 11 ἵνα. — 12 ἐνέθηκε. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατκ.

Falsus, a, um. — species, ēi. — cruciātus, ūs. — ira, ae. — inflammo, āvi, ātum, āre. — tormentum, i. — vexo, āvi, ātum, āre. — flamma, ae. — cremo, āvi, ātum, āre.

24.—1 ἡδη. — 2 cum μετ' ἀφαιρτ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 3 ἐπὶ πολὺν χρόνον. — 4 primus pedītum = ὁ πρῶτος ἐκ τῶν πεζῶν. — 5 εἰς. — 6 ἀφοῦ. — 7 τέλος. — 8 διὰ τοῦτο. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ὁργάνου. — 10 se ipse necāvit = αὐτὸς ἔστιν εὑρόνευσεν = ηὔτοκτόνησεν.

Hamilcar, āris. — Carthaginenses, ium. — pedes, ūtis — eques, ūtis. — miles, ūtis. — civis, is. — consul, ūlis. — ira, ae. — odium, ii. — hostis, is. — alienus, a, um. — Prusia, ae. — rex, gis. — Bithynia, ae. — senex, senis. — studeo, ūi, ēre. — venēnum, i.

25.—1 summus, a, um=ύπερτατος.—2 οῖτινες.—3 cum μετ' ἀφαιρητκ.=μετὰ μετὰ γνκ.—4 ad μετ' αἰτιατκ.=εἰς μετ' αἰτιατκ.—5 ante μετ' αἰτιατκ.=πρὸ μετὰ γνκ.—6 superātus, a, um=ήττημένος.—7 ἀφαιρητκ. τοῦ δργάνου.—8 πεζῆ.—9 post μετ' αἰτιατκ.=διποθεν μετὰ γνκ.—10 ἐπειτα.—11 totus, a, um = δλος.—12 ἀφαιρητκ. τοῦ τρόπου=μετὰ μετὰ γνκ.

Homo, īnis.—mons, ntis.—Capitolīnus, a, um.—imperātor, ūris. — triumpho, āvi, ātum, āre. — commeo, āvi, ātum, āre. — currus, ūs.—triumphātor, ūris.—albus, a, um.—allīgo, āvi, ātum, āre.—catēna, ae. — onero, āvi, ātum, āre. — pes, pedis. — migro, āvi, ātum, āre.—appereo, ūi, ēre.—laetus, a, um.—clamor, ūris.—salūto, āvi, ātum, āre.—pecunia, ae.

26.—1 = Tiberius. — 2 = Caius (πρόφ. Gajus). — 3 ἀφαιρητκ. ἵδιότητος.—4 tribūnus plebis=δήμαρχος.—5 ἀφαιρητκ. τοῦ κατά τι: amor patriae=ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, ἡ φιλοπατρία.—6 apud μετ' αἰτιατκ.=παρὰ μετὰ δτκ. — 7 īva. — 8 rogo legem=προτείνω νόμον. — 9 patres, um = οἱ πατρίκιοι. — 10 διότι. — 11 τῷ ὅντι, πράγματι.

Africānus, i. — dignitas, ātis. — libertas, ātis. — fortitudo, īnis. — auctoritas, ātis. — plebs, bis. — emineo, ūi, ēre.—condicio, ūnis. — levo, āvi, ātum, āre. — lex, legis. — placebo, ūi, ēre. — dominatio, ūnis.—periculōsus, a, um.—mors, rtis.

27.—1 ἀφοῦ.—2 ἐπὶ πολύ.—3 ἀφαιρητκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—4 hanc oratiōnem = τόνδε τὸν λόγον. — 5 habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω λόγον. — 6 ταύτας. — 7 ἐπειδή. — 8 δευτέραν φοράν, πάλιν. — 9 = ἀπὸ μετὰ γνκ.—10 in anīmo habeo = διανοῦμαι. — 11 ἀφαιρητκ. τοῦ δργάνου.

Sevērus, a, um. — contio, ūnis. — oratio, ūnis. — durus. a, um. — molestus, a, um. — regio, ūnis.—fames, is. — senex, is.—virgo, īnis.—seditio, ūnis. — urbs, bis. — mons, ntis. — emīgro, āvi, ātum, āre.—sepāro, āvi, ātum, āre.—universus, a, um.—preces, cum.—promissum, i.

28.—a) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου. — 2 φ = εἰς ὅν. — 3 ἀφαιρητκ.

ἴδιότητος. — 4 ποτέ, κάποτε. — 5 per μετ' αἰτιατκ. = διὰ μετὰ γνκ. — 6 mare Aegaeum=Αἰγαῖον πέλαγος. — 7 ἵνα. — 8 ὅνοματι. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.

Tempus, pōris. — gens, ntis. — pulchritūdo, ūnis. — corpus, pōris. — mare, is. — Menelāus,i. — vis̄to, āvi, ātum, āre. — uxor, ūris.—Helēna, ae.—Lacaena, ae.

b) 1 ὅτε. — 2 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 3 ἵνα. — 4 sita erat ἔκειτο. — 5 cum μετ' ἀφαιρτκ.=μετὰ μετὰ γνκ.—6 ὅπου.—7 ἐν τῷ μεταξύ.—8 apertus, a, um=ἀναπεπταμένος, ἀνοικτός.—9 οὗτω.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου.—11 τοῦτο.

Navis, is. — flumen, mīnis. — specto, āvi, ātum, āre. — Eurōtas, ae.—voluntas, ātis.—hospes, ūtis.—impēro, āvi, ātum, āre.—fraus, fraudis. — rapto, āvi, ātum, āre. — jus, juris. — hospitium, ii.—viōlo, āvi, ātum, āre.—scelus, ēris.—carmen, ūnis.—commēmōro, āvi, ātum, āre.

29.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἀφαιρτκ. ἴδιότητος: amor patriae et agricultūrae = ἀγάπη πρὸς τὴν πατοίδα καὶ τὴν γεωργίαν.—3 de μετ' ἀφαιρτκ.=περὶ μετὰ γνκ.—4 ἔδωκε.—5 μᾶλλον.—6 ἢ (συγκριτικός). — 7 τέλος, πρῶτον. — 8 τούτοις. — 9 τὰ δποῖα. — 10 ὑμῖν.

Laudabīlis, e. — fertīlis, e. — fidēlis, e. — salutāris, e. — praeceptum, i. — opus, ēris. — utīlis, e. — suāvis, e. — ars, rtis.—aetas, ātis. — tristis, e. — turpis, e. — civīlis, e. — termino l. — insignis, e. — simīlis, e. — commūnis, e. — omnis, e.—mortālis, e.—dissimīlis, e.—brevis, e.

30.—1 ἀφαιρτκ. χρησιμεύοντα ὡς ἀντικείμενον τοῦ implet.—2 circa μετ' αἰτιατκ.=περὶ μετ' αἰτιατκ. — 3 ἐνταῦθα.—4 in hac.=ἐν ταύτῃ.—5 copiae equestres=τὸ Ἱππικόν.—6 secundus, a, um=εὐνοϊκός, ἐπιτήδειος.—7 copiae pedestres=τὸ πεζικόν.—8 equestre proelium = Ἱππομαχία. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ὀργάνου. — 10=ἀπὸ μετὰ γνκ.—11 prope μετ' αἰτιατκ.=πλησίον μετὰ γνκ.

Tyrrhēnus, a, um. — Adriatīcus, a, um. — pateo, ūi, ēre — Apennīnus, i. — collis, is. — impleo, ēvi, ētum, ēre. — Padus, i — celēber, bris, bre. — acer, cris, cre. — equester, stris, stre.—pede-

25.—1 summus, a, um=ὑπέροχας.—2 οῖτινες.—3 cum μετ^τ
ἀφαιρετκ.=μετὰ μετὰ γνω.—4 ad μετ^τ αἰτιατκ.=εἰς μετ^τ αἰτιατκ.—
5 ante μετ^τ αἰτιατκ.=πρὸ μετὰ γνω.—6 superātus, a, um=ἡττη-
μένος.—7 ἀφαιρετκ. τοῦ δργάνου.—8 πεζῆ.—9 post μετ^τ αἰτιατκ.=
διποσθετ μετὰ γνω.—10 ἔπειτα.—11 totus, a, um = δόλος.—12
ἀφαιρετκ. τοῦ τρόπου=μετὰ μετὰ γνω.

Homo, Ἰnis.—mons, ntis.—Capitolīnus, a, um.—imperātor,
ōris.—triumpho, āvi, ātum, āre.—commeo, āvi, ātum, āre.—
currus, ūs.—triumphātor, ūris.—albus, a, um.—allīgo, āvi, ātum,
āre.—catēna, ae.—onēro, āvi, ātum, āre.—pes, pedis.—migro,
āvi, ātum, āre.—appareo, ūi, ēre.—laetus, a, um.—clamor, ūris.—
salūto, āvi, ātum, āre.—pecunia, ae.

26.—1 = Tiberius.—2 = Caius (πρόφ. Gajus).—3 ἀφαιρετκ.
ἴδιότητος.—4 tribūnus plebis=δήμαρχος.—5 ἀφαιρετκ. τοῦ κατά τι:
amor patriae=ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, ἡ φιλοπατρία.—6 apud
μετ^τ αἰτιατκ.=παρὰ μετὰ δτκ.—7 ἵνα.—8 rogo legem=προτείνω
νόμον.—9 patres, um = οἱ πατρίκιοι.—10 διότι.—11 τῷ ὅντι,
πράγματι.

Africānus, i.—dignitas, ātis.—libertas, ātis.—fortitudo,
īnis.—auctoritas, ātis.—plebs, bis.—emineo, ūi, ēre.—condicio,
ōnis.—levo, āvi, ātum, āre.—lex, legis.—placeo, ūi, ēre.—
dominatio, ūnis.—periculōsus, a, um.—mors, rtis.

27.—1 ἀφοῦ.—2 ἐπὶ πολύ.—3 ἀφαιρετκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—
4 hanc oratiōnem = τόνδε τὸν λόγον.—5 habeo oratiōnem = ἀ-
παγγέλλω λόγον.—6 ταύτας.—7 ἐπειδή.—8 δευτέραν φοράν, πά-
λιν.—9 = ἀπὸ μετὰ γνω.—10 in anīmo habeo = διανοοῦμαι.—11
ἀφαιρετκ. τοῦ δργάνου.

Sevērus, a, um.—contio, ūnis.—oratio, ūnis.—durus, a,
um.—molestus, a, um.—regio, ūnis.—fames, is.—senex, is.—
virgo, Ἰnis.—seditio, ūnis.—urbs, bis.—mons, ntis.—emīgro,
āvi, ātum, āre.—sepāro, āvi, ātum, āre.—universus, a, um.—pre-
ces, cum.—promissum, i.

28.—a) 1 ἀφαιρετκ. τοῦ χρόνου.—2 φ = εἰς ὅν.—3 ἀφαιρετκ.

Times Dendos et doux ferentes.

ster, stris, stre. — celer, ēris, ēre. — Ticīnus, i. — vulnēro, āvi, ātum, āre.—litus, ὄris.—paluster, stris, stre.

31.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 2 res secundae = εὐτυχίαι. — 3 res adversae = ἀτυχίαι. — 4 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνω. — 5 solo aequo=κατεδαφῆσ. — 6 διότι. — 7 ἵνα.

Tyrius, a, um.—Dido, ὄnis.—prudens, ntis.—audax, ἄcis.—vetus, ēris.—mercātor, ὄris.—dilīgens, ntis. — felix, īcis. — pars, rtis.—fertīlis, e. — superbus, a, um. — constans, ntis. — despēro, āvi, ātum, āre.—modestus, a, um.—vehēmens, ntis.—solum, i.—admoneo, ūi, ītum, ēre.

32.—1 procul ab urbe μακρὰν τῆς πόλεως.—2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνω. — 3 αἰτιατκ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.—4 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—5 ἀγῶν (πόλεμος) διεξήγετο.—6 ἔκει.—7 ἐφ' σον.—8 post μετ' αἰτιατκ.=μετὰ μετ' αἰτιατκ.—9 de μετ' ἀφαιρτκ.=περὶ μετὰ γνω. — 10 αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δουρείου ἵππου). — 11 κάποτε. — 12 ἥδη.

Litus, ὄris. — navis, is. — celēber bris, bre. — aestas, ātis. — hiems, ēmis.—Venus, ēris.—Sarpēdon, ὄnis.—expugnatio, ὄnis.—ingens, ntis. — magnitūdo, īnis. — terribīlis, e. — crudēlis, e. — caedes, is. — servitūdo, īnis. — Hecūba, ae. — dives, ītis. — felix. īcis.—pauper, ēris.—infēlix, īcis.

33.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἦ (συγκριτικός). — 3 ἀφαιρτκ. χοησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ liberavērat. — 4 πολύ. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 καθώς. — 7 ἀφαιρτκ. χρονικὴ δηλοῦσα τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ δποίου γίνεται τι.—8 κατὰ μικρόν.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. 10 facti sunt=ἐγένοντο. — 11 οἶτινες. — 12 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.—13 δμως.—14 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 15 δτκ. χοησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ parēbant.

Medus, i.—infirmus, a, um.—ignāvus, a, um.—nobīlis, e.—impētus, ūs. — Lydus, i. — Babylonius, i. — potens, ntis. — brevis, e. — spatium, ii. — amplus, a, um. — luxuria, ae. — imbel-lis, e.—mollis, e.—pareo, ūi, ēre.

34.—1 οὐδέν. — 2 ἦ (συγκριτικός). — 3 ἔνθα. — 4 πολύ. — 5

ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 τί; — 7 ἐνταῦθα. — 8 ὅστις. — 9 vitam efflo=ἐκπνέω τὸν βίον: ἀποθνήσκω. — 10 ὀνόματι. — 11 ἵνα. — 12 nullus, a, um=οὐδείς. — 13 pugna navālis=ναυμαχία.

Marāthon, ὄνις.—Thermopylae, ἄρυμ.—generōsus, a, um.—comes, ἵτις.—clades, is.—Pausanias, ae.—Aristides, is.

35.—1 προστακτ. τοῦ salveo. — 2 ποῦ; — 3 χθές. — 4 ἵνα. — 5 ὅπερ (βιβλίον). — 6 διότι. — 7 πόσον πολύ. — 8 ὅστις νὰ εἶναι. — 9 τί. — 10 ἀσμένως, εὐχαρίστως. — 11 αὔριον. — 12 sub μετ' αἰτ.=περὶ μετ' αἰτ. — 13 -ne ἑρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἑρωτησις=ἄραγε aderitisne?=ἄραγε θὰ παρενθεθῆτε; — 14 μᾶλλον. — 15 ἥ (συγκριτικός). — 16 εὐθύς. — 17 τοῦτο. — 18 memoria teneo=κρατῶ ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι. — 19 δ.τι. — 20 ἔπτα. — 21 ὅστις. — 22 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμ. ἔπιτάσσεται. — 23 οὐδείς. — 24 δύναται. — 25 ὁς, καθώς. — 26 ἄραγε ἀρκετά; — 27 gratiam habeo=δέφείλω χάριν. — 28 utā cum = δμοῦ, μετὰ (μετὰ γνκ.). — 29 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 30 οἵτινες (μῆθοι). — 31 ἵδού. — 32 προστακτ. τοῦ valeo.

Salveo, ēre.—ignōro, āvi, ātum, āre. — arbor, ὄρις. — rec̄to, āvi, ātum, āre. — vesper, ēri. — fabūla, ae. — historia, ae. — dictum, i. — sapiens, ntis. — gratus, a, um. — pēcco, āvi, ātum, āre. — exclāmo, āvi, ātum, āre. — mors, rtis. — testamentum, i.—mando, āvi, ātum, āre. — Horatius, ii. — gratia, ae. — valeo, ūi, ēre.

36.—1 ἀφοῦ. — 2 confirmo απ̄tum mil̄tum = ἐνισχύω τὸ φρόνημα (τὸ θάρρος) τῶν στρατιωτῶν: ἐνθαρρύνω τοὺς στρατιώτας. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.

Poeni, ὄrum. — video, vīdi, vīsum, ēre. — necessarius, a, um. — imprōbus, a, um. — opulentus, a, um. — opes, um. — manus, ūs. — timor, ὄris. — Saguntum, i. — firmus, a, um. — Pyrenaei, ὄrum.

37.—1 pro μετ' ἀφαιρτκ.=ἀντὶ μετὰ γνκ. — 2 ὅστις. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 5 ita... ut=τόσον....

ster, stris, stre. — celer, ēris, ēre. — Ticīnus, i. — vulnēro, āvi, ātum, āre.—litus, ūris.—paluster, stris, stre.

31.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 2 res secundae = εὐτυχίαι. — 3 res adversae = ἀτυχίαι. — 4 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνκ. — 5 solo aequo=κατεδαφῆσθαι. — 6 διότι. — 7 ἵνα.

Tyrius, a, um.—Dido, ūnis.—prudens, ntis.—audax, ācis.—vetus, ēris.—mercātor, ūris.—dilīgens, ntis. — felix, īcis. — pars, rtis.—fertilis, e. — superbus, a, um. — constans, ntis. — despēro, āvi, ātum, āre.—modestus, a, um.—vehēmens, ntis.—solum, i.—admoneo, ūi, ītum, ēre.

32.—1 procul ab urbe μακρὰν τῆς πόλεως.—2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 αἰτιατκ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.—4 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—5 ἀγῶν (πόλεμος) διεξήγετο.—6 ἐκεῖ.—7 ἐφ' δσον.—8 post μετ' αἰτιατκ.=μετὰ μετ' αἰτιατκ.—9 de μετ' ἀφαιρτκ.=περὶ μετὰ γνκ.—10 αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δουρείου ἵππου).—11 κάποτε.—12 ἡδη.

Litus, ūris. — navis, is. — celēber bris, bre. — aestas, ātis. — hiems, ēmis.—Venus, ēris.—Sarpēdon, ūnis.—expugnatio, ūnis.—ingens, ntis. — magnitūdo, īnis. — terribilis, e. — crudēlis, e. — caedes, is. — servitūdo, īnis. — Hecūba, ae. — dives, ītis. — felix. īcis.—pauper, ēris.—infēlix, īcis.

33.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἦ (συγκριτικός). — 3 ἀφαιρτκ. χοησιμεύουσα ὡς ἀντικρ. εἰς τὸ liberavērat. — 4 πολύ. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 καθώς. — 7 ἀφαιρτκ. χρονικὴ δηλοῦσα τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ δποίου γίνεται τι.—8 κατὰ μικρόν.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. 10 facti sunt=ἐγένοντο. — 11 οἵτινες. — 12 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.—13 δμως.—14 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 15 δτκ. χοησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ parēbant.

Medus, i.—infirmus, a, um.—ignāvus, a, um.—nob̄lis, e.—imp̄etus, ūs. — Lydus, i. — Babylonius, i. — potens, ntis. — brevis, e. — spatium, ii. — amplus, a, um. — luxuria, ae. — imbel-lis, e.—mollis, e.—pareo, ūi, ēre.

34.—1 οὐδέν. — 2 ἦ (συγκριτικός). — 3 ἔνθα. — 4 πολύ. — 5

ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 τί; — 7 ἐνταῦθα. — 8 ὅστις. — 9 vitam efflo=ἐκπνέω τὸν βίον: ἀποθνήσκω. — 10 ὀνόματι. — 11 ἵνα. — 12 nullus, a, um=oὔδεις. — 13 pugna navālis=ναυμαχία.

Marāthon, ὄνις.—Thermopylae, ἄρυμ.—generōsus, a, um.—
names ūtis—clades, is.—Pausanias, ae.—Aristides, is.

oculus - οὐρη

cæruleus κυανή

capillus - i κέρας

caecilius ξανθός

jucundus - εὐχαριστῶς

cupidus - γενιθυμητικός

sæpe - πολλής

χρεῖμα = βανδής

— 3 χθές. — 4 ἵνα. —
— 8 ὅστις νὰ εἴναι. —
— 12 sub μετ' αἰτ.=
ροσαρτώμενον ἐν τέλει
=ἄραγε aderitisne?=
γκριτικός). — 16 εὐθύς.
μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι. —
— 17 εις ειναι συντασσομένη
ημ. ἐπιτάσσεται. — 23
3 ἄραγε ἀρκετὰ; — 27
im = δμοῦ, μετὰ (μετὰ
ες (μῆθοι). — 31 ίδου. —

— arbor, ὄρις. — recito,
— historia, ae. — dic-
— pecco, ἄνι, ἄτυμ,
s. — testamentum, i.—
gratia, ae. — valeo, ūi,

militum = ἐνισχύω τὸ
ρύνω τοὺς στρατιώτας. —

ēre. — necessarius, a,
um. — opes, um. — ma-
firmus, a, um. — Pyre-
naei, ὄρυμ.

37.—1 pro μετ' ἀφαιρτκ.=ἀντὶ μετὰ γνω.—2 ὅστις.—3 ἀφαι-
ρτκ. τοῦ χρόνου.—4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—5 ita... ut=τόσον....

ώστε.—6 ἔξηλθε.—7 ἵνα. — 8 οἵτινες. — 9 τῇ διαταγῇ. — 10 quam-quam = ἀν καί. — 11 nonnullus, a, um = τίς. — 12 ὅτι. — 13 brevi=ἐν βραχεῖ (χρόνῳ).—14 usque ad=μέχρι (μετὰ γνω.).

Perniciōsus, a, um. — administro, āvi, ātum, āre. — socius, i. — expīlo, āvi, ātum, āre. — terreo, ūi, ūtum, ēre. — coerceo, ūi, ūtum, ēre. — irritus, a, um. — tempto, āvi, ātum, āre. — Etruria, ae. — accūso, āvi, ātum, āre. — relēgo, āvi, ātum, āre. — revōco, āvi, ātum, āre.—Antonius, ii.—aetas, ātis.

38.—a) 1 ut ἀποτελεσματικὸς μεθ³ ὑποτακτ. = ὄστε. — 2 apud μετ' αἰτ.=παρὰ μετὰ δοτκ.—3 ἵνα.

Tantus, a, um.—peregrīnus, a, um.

b) 1 ποτέ, κάποτε.—2 ἔπτά. — 3 ἵνα. — 4 ἐπειτα. — 5 τοῦ sententiā=κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.—6 pro μετ³ ἀφαιρτκ.=ὑπὲρ μετὰ γνω. — 7 τότε. — 8 φαίνομαι. — 9 ἦ (συγκριτικός). — 10 usque ad=μέχρι (μετὰ γνω.).—11 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος.—12 γνω. τῆς ἀξίας· parvi aestīmo=διάγον ἐκτιμῶ.—13 paulo post=μετ³ διάγον.—14 ita... ut=τόσον... ὄστε.—15 de μετ³ ἀφαιρτκ.=περὶ μετὰ γνω.

Numēro, āvi, ātum, āre. — regius, a, um. — humānus, a, um.—cadūcus, a, um. — incertus, a, um. — paucus, a, um. — ultimus, a, um. — tranquillus, a, um. — valetūdo, ūnis. — felicitas, ātis.—dubīto, āvi, ātum, āre.

c) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—2 ἀνωτέρω.—3 ὄστε.—4 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται· quibuscum=πρὸς ἄ (ἔθνη). — 5 δέ. — 6 δηλ. rogo. — 7 ιστάμενος. — 8 τοίς. — 9 memoriae mando=ἐντυπῶ (ἔγχαράττω) τῇ μνήμῃ.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—11 ἵνα.

Cogīto, āvi, ātum, āre. — rogus, i. — perturbo, āvi, ātum, āre.—recupero, āvi, ātum, āre.

39.—1 πέντε. — 2 = περὶ μετὰ γνω. — 3 utrum-an πότερον-ἢ.—4 ἀφοῦ.—5 pro μετ³ ἀφαιρτκ. = κατὰ μετ³ αἰτιατκ. — 6 erga μετ³ αἰτιατκ.=πρὸς μετ³ αἰτιατκ. — 7 διότι. — 8 ἀν καί. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου=μετὰ μετὰ γνω.

Mulier, ēris — propēro, āvi, ātum, āre. — acerbus, a, um.—aequus, a, um.—tolēro, āvi, ātum, āre.

40.—1 ἐπιμελῶς. — 2 φρονίμως. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 4 εἰχε συναθροίσει. — 5 ἵνα. — 6 ὅτε. — 7 ὅποθεν: ἀπὸ ποῦ. — 8 quo-
minus τίθεται (ἀντὶ τοῦ πε) κατόπιν τῶν κωλύσεως σημαντκ. οημ. =
ἵνα μή, ὥστε νὰ μή. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 10 ἀφαιρτκ.
τοῦ δργάνου. — 11 δικαίως.

Cibus, i.—nutrio, īvi, ītum, īre.—impertio, īvi, ītum, īre.—
impedio, īvi, ītum, īre.—negotium, ii.—respondeo, ndi, nsum,
ēre.—canto, āvi, ātum, āre.—audio, īvi, ītum, īre.—labōro, āvi
ātum, āre.—obedio, īvi, ītum, īre.—punio, īvi, ītum, īre.—esu-
rio, īvi, ītum, īre.

41.—1 ἀφοῦ.—2 decīmus, a, um = δέκατος. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ
χρόνου. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 5 ἵνα. — 6 κατ' ἀρχάς. — 7 οὐδέ-
ποτε. — 8 quantus, a, um = δύσος. — 9 ἀλλά. — 10 neque... ne-
que=οὔτε... οὔτε. — 11 ἔπειτα. — 12 ἀφαιρτκ. ίδιότητος. — 13 ὥστε.—
14=atque ibi.

Incendium, ii.—vincio, nxi, nctum, īre.—transporto, āvi,
ātum, āre.—servio, īvi, ītum, īre.—Venus, ēris.—facīnus, īris.—
probo, āvi, ātum, āre.—sentio, nsi, nsum, īre.—opto, āvi,
ātum, āre.—suadeo, suāsi, suāsum, īre.—finio, īvi, ītum, īre.—
fatīgo, āvi, ātum, āre.—pietas, ātis.—umērus, i.—venio, vēni,
ntum, īre.—reperio, repp̄eri, repertum, īre.

42.—1 ὅτε. — 2 δοτκ. χρησιμεύονσα δις ἀντικμ. τοῦ appropinquā-
ret. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 4 ὅδε, δις ἔξῆς. — 5 ἔδω, εἰς τοῦτον
τὸν τόπον. — 6 ἦ καί. — 7 δις. — 8 οὗτο. — 9 nisi = εἰὰν δὲν (πρβλ.
12, 9). — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Sirēnes, um.—appropinquō, āvi, ātum, āre.—divīnus, a, um.—
flos, ris.—vestio, īvi ή ii, ītum, īre.—dulcis, e.—cura, ae.—
lenio, īvi ή ii, ītum, īre.—scio, īvi, ītum, īre.—vinculum, i.—
relīgo, āvi, ātum, āre.

43.—a) 1 κατ' ἀρχάς. — 2 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 3 ante Chri-
stum natum=πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμ-
μέσου ἀντικμ. τοῦ liberavērunt. — 5 = ante Christum natum. — 6
qui... administrārent=ἵνα οὗτοι διοικήσωσι. — 7 πρὸς τούτοις. — 8
ἵνα. — 9 σχεδόν. — 10 διεξῆγαγον. — 11 ἐν τῷ πολέμῳ. — 12 γνκ. ἀντι-
κειμενκ. εἰς τὸ bello. — 13 ab=ἀπὸ μετὰ γνκ.

Duo, duae, duo. — creo, āvi, ātum, āre. — administro, āvi, ātum, āre.—censor, ūris.—praetor, ūris.—aedilis, is.—quaestor, ūris.—amplifīco, āvi, ātum, āre.—Samnītes, um.

b) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 = ἀπὸ μετὰ γενκ. — 3 usque ad = μέχρι (μετὰ γνκ.). — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 5 ἐν διαφόροις χρόνοις.—6 summa imperii = ἡ ἀρχηγία. — 7 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὕπατος τὸ 218 π. Χ.) καὶ ὁ Γνάῖος Σκιπίων (ὕπατος τὸ 222 π. Χ.).—8 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὕπατος τὸ 205), ὁ νίδος τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ φονευθέντος Ποπλίου Σκιπίωνος.—9 ἡ per ἐνταῦθα μετ' αἰτιατκ. ἐτέθη ἀντὶ μπλῆς αἰτιατκ. δηλοῦσης χρονικὴν διάρκειαν. — 10 κτγρμ.=ῶς νικητής.—11 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου δηλοῖ τὴν χρονικὴν διάρκειαν.

Punīcus, a, um.—idem, eādem, idem.—saecūlum, i.—Fabius, i.—dictātor, ūris.—diversus, a, um.—flagro, āvi, ātum, āre.

c) 1 αἰτιατ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.—2 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. Atrox, ūcis.

d) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 bellum civīle = ἔμφύλιος πόλεμος.—3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—4 κατέθλιψε, ἔματαίωσε.—5 τέλος.—6 ut... viderētur=ῶστε ἐφαίνετο.—7 conjurātus, i=συνωμότης.—8 pugna navālis = ἡ ναυμαχία. — 9 post Christum natum = μετὰ Χριστὸν γεννηθέντα = μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ: μ. Χ. — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμμέσου ἀντκρ. εἰς τὸ privavērunt.

Nefarius, a, um.—legio, ūnis. — Octaviānus, i. — heres, ēdis.

44.—1 in somnis = καθ' ὑπνον. — 2 supra μετ' αἰτιατ. = ὑπὲρ μετ' αἰτ. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—4 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος. — 5 τότε (ὅτε δηλ. ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως). — 6 διατ. — 7 πι, κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῆς κτητικῆς ἀντων. πεις, a, um.—8=ἀπὸ μετὰ γνκ.—9 dum = ἔως ὅτου. — 10 utīnam ne = εἴθε νὰ μή μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου δηλοὶ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 11 = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 12 δέ. — 13 nondum = οὔπω: δὲν... ἀκόμη. — 14 ἵνα. — 15 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—16 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμ. εἰς τὸ solūtus est.—17 εὐθύνης.

Turpis, e.—lacēro, āvi, ātum, āre.—jaceo, ūi, ēre.—lectus, i.—metuo, ūi, ēre. — constituo, ūi, ūtum, ēre. — ruo, ūi, ūtum,

ēre.—litus, ὅρις.—saevio, ἱ, ītum, īre.—evertō, rti, rsum, ēre.—convertō, rti, rsum, ēre.—infēri, ὄρυμ. —descendō, ndi, nsum, ēre.—elīgo, lēgi, lectum, ēre.—comprehēndo, ndi, nsum, ēre.—solvo, lvi, solūtum, ēre.—indūo, dūi, dūtum, ēre.

45.—1 ὅτε.—2 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ incensus. 3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γν. — 4 cum... conflixerītis = ἀφοῦ συγχρουσθήτε. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου. — 6 utinam ne = εἴθε νὰ μὴ (πρβλ. 44, 9).

Abdūco, xi, ctum, ēre. — incendo, ndi, nsum, ēre. — prae-dīco, xi, ctum, ēre. — addūco, xi, ctum, ēre. — redūco, xi, ctum, ēre. — deprehēdo, ndi, nsum, ēre. — conflīgo, flixi, flictum, ēre. — rego, xi, ctum, ēre. — intellēgo, lexi, lectum, ēre. — verītas, ātis. — avertō, rti, rsum, ēre. — dirīgo, rexī, rectum, ēre. — neglīgo, exi, ectum, ēre.—contemno, misi, mptum, ēre.—auris, is.

46.—1 ὅτε. — 2 ita... ut = τόσον... ὥστε. — 3 apud μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 4 meis auspiciis (ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου) = ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μου. — 5 magno proelio = ἐν μεγάλῃ μάχῃ.—6 -ne ἔρωτηματκ. μόριον προσαρτόμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς δύοιας γίνεται ἡ ἔρωτησις = ἀραγε' metuitisne? ἀραγε φοβεῖσθε;—7 μήπως.—8 ἴνα. — 9 πρὶν ἡ. — 10 γν. τῆς αἰτίας.—11 διότι. — 12 = Caius (πρόφ. Gajus). — 13 δύνανται. — 14 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—15 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.

Suēbi , ὄρυμ. — indīco, xi, ctum, ēre. — gero, gessi, gestum, ēre. — vinco, vici, victum, ēre. — duco, xi, ctum, ēre. — metuo, ūi, ēre. — mitto, misi, missum, ēre. — committo, misi, missum, ēre.—restituo, stitui, stitūtum, ēre. — dico, xi, ctum, ēre.—credo, dīdi, dītum, ēre. — acuo, ūi, ūtum, ēre. — posco, poposci, ēre.

47.—1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 διότι. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι. — 4 ἔκειτο. — 5 ὅταν. — 6 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται.—7 ἴνα.

Priēna, ae. — Caria, ae. — capio, cēpi, captum, ēre. — fugio fūgi, fugītum, ēre. — asporto, āvi, ātum, āre. — nonnullus, a, um.—facio, fēci, factum, ēre.—permitto, misi, missum, ēre.

48.—1 εἰς.—2 ἀφοῦ.—3 accidit, ut=συνέβη νά.—4 εὐθύς.—5 δτκ. — 6 contigit, ut = accidit, ut. — 7 μόνον. — 8 ἵνα μή.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—11 καταληφθείς.—12 omnino non = πάντως δέν: οὐδαμῶς.—13 δτκ. χρησιμεύουσα ώς ἀντικείμ. εἰς τὸ praecipio.—14 ἵνα.

Vedius, ii.—Pollio, ὅνις.—convivium, ii.—accumbo, cubui, cubitum, ἔρε. — vas, vasis. — frango, frēgi, fractum, ἔρε. — crystallinus, a, um. — piscina, ae. — rapio, rapui, raptum, ἔρε. — jubeo, jussi, jussum, ἔρε. — objicio, jēci, jectum, ἔρε. — muraena, ae. — excido, cidi, ἔρε. — evādo, si, sum, ἔρε. — comprehendo, ndi, nsum, ἔρε. — configio, fūgi, fugitum, ἔρε. — peto, īvi, ītum, ἔρε. — piscis, is. — interficio, fēci, fectum, ἔρε. — misericordia, ae. — moveo, mōvi, motum, ἔρε. — compleo 2. — praecipio, cēpi, ceptum, ἔρε.

49.—1 bello=ἐν πολέμῳ.—2 παθ. ποκμ. τοῦ vinco.—3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γν. — 4 cum... data esset = ὅτε ἐδόθη.—5 cum... non possent = ἐπειδὴ δὲν ἡδύναντο. — 6 oraculum consūlo=ἔρωτῶ τὸ μαντεῖον. — 7 consilium capio = λαμβάνω ἀπόφασιν, ἀποφασίζω.—8 oraculum edo = χρησιμοδοτῶ. — 9 ἀφαιρτκ. δηλοῦσα τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν=ἔξ Ἀθηνῶν.—10 μάτην.—11 peto ab aliquo aliquid=ζητῶ τι παρά τινος. — 12 ἀλλά. — 13 res militaris=tὰ πολεμικά. — 14 κατὰ πρῶτον. — 15 ignominia aliquem afficio=δυνειδέω τινά. — 16 ἀφαιρτκ. τοῦ δογάνου. — 17 facti sunt = ἐγένοντο.—18 ὕστε.—19 νοητέον τὸ est.—20 εὐτυχέστατα.

Jugum, i.—servitus, ūtis.—indignatio, ὅνις.—tolero 1.—deficio, fēci, fectum, ἔρε. — dejicio, jēci, jectum, ἔρε. — Delphicus, a, um. — consūlo, sului, sultum, ἔρε. — edo, edīdi, edītum, ἔρε. — peto, petīvi, petītum, ἔρε. — accipio, cēpi, ceptum, ἔρε. — arcesso, īvi, ītum, ἔρε. — qualis, e. — ignarus, a, um. — decipio, cēpi, ceptum, ἔρε.—afficio, fēci, fectum, ἔρε.—aläcer, cris, cre.—pario, pepéri, partum, ἔρε. — concutio, cussi, cussum, ἔρε. — conficio, fēci, fectum, ἔρε.

50.—1 ὅτε. — 2 ἔνθα. — 3 σφόδρα, πολύ. — 4 ne... quidem=οὐδέ. — 5 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ώς ἀντικμ. τοῦ uti ἀπαριμφ. τοῦ

utor.—6 κάλλιον.—7 irātus, a, um = δργισθείς.—8 repēto poe-nas ab alīquo=τιμωρῶ τινα.—9 αἴφνης.—10 ὕστε.—11 ἐπειδή.—12 τέλος.—13 ventus secundus=οὔριος ἄνεμος.

Aulis, īdis.—moror, ātus sum, āri.—venor, ātus sum, āri.—soleo, ītus sum, ēri.—gaudeo, gavīsus sum, ēre.—arcus, ūs.—utor, usus sum, uti.—talīs, e.—audeo, ausus sum, ēre.—repēto, īvi, ītum, ēre.—consēquor, consecūtus sum, sēqui.—egredior, gressus sum, grēdi.—possum, potui, posse.—Calchas, antis.—vates, is.—irascor, ātus sum, sci.—vereor, ītus sum, ēri.—verum, i.—profiteor, fessus sum, ēri.—policeor, cītus sum, ēri.—tutor, ātus sum, āri.—nanciscor, nactus sum, nancisci.—cogo, coēgi, coāctum, ēre.

51.—1 profectūrus sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ πορευθῶ.—2 ὅτε.—3 λίαν, πολύ.—4 ἀρκούντως.—5 actūrus sum, περιφραστ. συζυγία = μέλλω νὰ πρᾶξω.—6 nonne ἐρωτηματικ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσει = πῶς δέν;—7 in anīmo habeo = διανοῦμαι.—8 num ἐρωτηματ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσει = μήπως, ἀραγε;—9 κατὰ τὸ φαινόμενον.—10 ἵνα.—11 revēra=πράγματι (δέ).—12 castra pono = στρατοπεδεύω.—13 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ποιητικὸν αἴτιον τοῦ moriendum est=πρέπει ἡμεῖς ν' ἀποθάνωμεν.

Proficiscor, fectus sum, sci.—ephōrus, i.—ago, egi, actum, ēre.—barbārus, a, um.—adītus, ūs.—morior, mortūus sum, mori.—pono, posūi, posītum, ēre.—allōquor, locūtus sum, lōqui.—licet, ūit, ēre.—consultatio, ūnis.—consūmo, sumpsi, sumptum, ēre.

52.—1 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου.—2 = ante Christum natum = πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.—3 ἀφαιρετικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικρι. τοῦ fungebantur' fungor δὲ consulātu = τελῶ καθήκοντα ὑπάτου.—4 ad μετ' αἰτιατκ.=παρὰ μετ' αἰτιατικ.—5 invīto collēgā = ἀκοντος τοῦ συνάρχοντος.—6 ἵνα μή.—7 equestre proelium=ἱππομαχία.—8 manum consēro=συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.—9 ne... quidem = οὐδέ. —10 rem bene gero = τὸ πρᾶγμα (τὸν πόλεμον) διεξάγω καλῶς: νικῶ.—11 ἐπί τινα χρόνον.—12 quoque

σύνδεσμος ἐπιτασσόμενος : καί . — 13 tribūnus milītum = χιλίαρχος (διοικητής λεγέωνος). — 14 ὅτε . — 15 ἔφιππος . — 16 ἀφαιρετκ . τοῦ δογάνου . — 17 ἀκόμη . — 18 non jam = οὐκέτι : δέν . . . πλέον . — 19 γενν . πληθυντ . τῆς προσωπ . ἀντωνυμίας τοῦ α' προσώπ . — 20 γνν . δηλοῦσα τὴν ἐν τῷ τόπῳ στάσιν=ἐν Ρώμῃ . — 21 ἵνα . — 22 dum μετὰ ἐνεστῶτος ἀντὶ παρατκ . dum colloquuntur = ἐνῷ συνδιελέγοντο . — 23 ἵστορκ . ἐνεστώς .

Consulātus, ūs. — fungor, nctus sum, i. — Poenus, i. — Cannae, ārum . — edūco, xi, ctum, ēre . — sequor, secūtus sum, sequi . — desero, ūi, rtum, ēre . — pello, pepūli, pulsum, ēre . — verto, rti, rsum, ēre . — consero, ūi, rtum, ēre . — fundo, fūdi, fūsum, ēre . — praetervēhor, vectus sum, i. — sedeo, sēdi, sessum, ēre . — saxum, i. — tueor, tuītus sum, ēri . — fatālis, e. — convalesco, valūi, ēre . — uterque, utrāque, utrumque . — opprīmo, pressi, pressum, ēre . — munio, īvi, ītum, īre . — collōquor, locūtus sum, lōqui . — obrūo, ūi, rūtum, ēre . — eripio, ripūi, reptum, ēre .

53.—1 μέλλων νὰ πορευθῇ . — 2 ἐκ Καρχηδόνος . — 3 αὔτη δέ . — 4 ἐνῷ . — 5 quaero ex filio ἐρωτῶ τὸν νῖόν . — 6 ἄν . — 7 ἀσμένως . — 8 ἵνα μῆ . — 9 κλητ . τῆς ἀντων . meus ἐμός· mi fili νίέ μου . — 10 καί . — 11 per μετ' αἰτιατκ . = κατὰ μετ' αἰτιατκ . — 12 tam -ut τόσον ὕστε . — 13 πιστῶς . — 14 ποτέ .

Conficio, fēci, fectum, ēre . — sto, stēti, stātum āre . — quaero, quaeſīvi, quaeſītum, ēre . — accipio, cēpi, ceptum, ēre . — cupio, pīvi, pītum, ēre . — blanditia, ae . — do, dēdi, dātum, āre . — infestus, a, um .

54.—1 ἀφαιρετκ . τοῦ χρόνου . — 2 ἵνα . — 3 = διὰ μετ' αἰτιατκ . — 4 secundā fortūnā τύχῃ ἀγαθῆ, μὲ εὐνοϊκὴν τύχην : μὲ τὴν εὐνοιαν (: τὴν βοήθειαν) τῆς τύχης . — 5 ὅτε . — 6 αἴφνης . — 7 aduersus μετ' αἰτιατ . = ἐναντίον μετὰ γνν .

Hasdrūbal, ālis . — illustris, e . — indōles, is . — transgredior, gressus sum, i . — gero, gessi, gestum, ēre . — subīgo, ēgi, actum, ēre . — collīgo, lēgi, lectum, ēre . — indīco, dixi, dictum, ēre . — medītor, ātus sum, āri . — Vettōnes, um . — cado, cecīdi, casum, ēre .

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ
ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

A

a, ab καὶ abs, πρόθεσις μετ' ἀφαιρτκ.—1) ἀπό, 2) ὑπὸ μετὰ γνν. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

abducō, xi, ctum, ēre, 3 ἀπάγω. absum, afūi, abesse, εἴμαι ἀπών, εἴμαι μακράν.

ac, ἐπίρρο. καί.

accipio, cēpi, ceptum, ēre, 3 λαμβάνω, δέχομαι, παραδέχομαι.

accumbo, cubui, cubitum, ēre, 3 κατακλίνομαι (κατ' ἔξοχὴν ἐπὶ τῶν δειπνούντων).

accūso, āvi, ātum, āre, 1 κατηγορῶ.

acer, cris, cre, σφροδρός, δεινός.

acerbus, a, um, πικρός.

Achilles, is, ἀρ. Ἀχιλλεύς.

acies, ēi, ḥ. 1) δξύτης acies occupiedum δξυδέρκεια· 2) (τάξις μάχης) παράταξις in acie ἐκ παρατάξεως, κατὰ μέτωπον· 3) μάχη.

acuo, ūi, ūtum, ēre, 3 παροξύνω, παρορμῶ.

ad, πρόθεσις μετ' αἰτιατκ.—1) παρὰ τινι, τι, 2) ἐν τινι, πρὸς τινα. addūco, xi, ctum, ēre, 3 προσάγω, ἄγω.

adhibeo, ūi, ūtum, ēre, 2 μεταχειρίζομαι.

adhuc, ἐπίρρο. ἀκόμη.

adītus, ūs, ἀρ. εἴσοδος.

admīnistro, āvi, ātum, āre, 1 διοικῶ.

admoneo, ūi, ūtum, ēre, 2 προκανιῶ, προτρέπω.

adōro, āvi, ātum, āre, 1 λατρεύω.—Adriaticus, a, um, Ἀδριατικός.

adsum, affūi, adesse, παρίσταμαι, βοηθῶ, παρευρίσκομαι.

adulescentūlus, i, ἀρ. νεανίας, νέος.

advēna, ae, ἀρ. ἐπηλυς.

adventus, ūs, ἀρ. ἀφίξεις.

adversarius, ii, ἀρ. ἐχθρός.

adversus, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. 1) πρὸς μετ' αἰτιατκ. 2) = ἐναρτίον μετὰ γνν.

adversus, a, um, ἐναντίος· res adversae=συμφοραί, ἀτυχία.

advōlo, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.

- aedificium, ii, οὐδ. οἰκοδόμημα.
 aedifīco, āvi, ātum, āre, 1 οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω.
 aedilis, is, ἀρ. ἀγορανόμος.
 Aegaeum mare, Αἴγαιον πέλαγος.
 aeger, gra, grum, ἀσθενής.
 Aemilius, ii, ἀρ. Αἰμιλίος.
 aem̄lus, a, um, ἀντίζηλος.
 Aenēas, ae, ἀρ. Αἰνείας.
 Aequi, ūrum, ἀρ. Αἴκουνοι (ἀρχαῖος Ἰταλικὸς λαὸς ἐγκατεστημένος εἰς τὴν δρεινὴν χώραν τοῦ ἀνω Ἀνίου (παραποτάμου τοῦ Τιβέρεως).
 aequo, āvi, ātum, āre, 1 ἵσω·
 aequo solo=κατεδαφίζω.
 aequus, a, um, δμαλός, ἵσος· aequus an̄tius, ἀπάθεια, ἀταραξία ψυχῆς.
 aér, aēris, ἀρ. ἀήρ.
 Aesculapius, ii, ἀρ. Ἀσκληπιός.
 aestas, ātis, θ. θέρος· aestāte = κατὰ τὸ θέρος.
 aestīmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτίμω· parvi aestīmo διλίγον ἐκτιμῶ.
 aetas, ātis, θ. χρόνος (βίου), ἐποχή.
 Aetna, ae, θ. Αἴτνη.
 afficio, fēci, fectum, ēre, 3 περιβάλλω· afficio ignominiā=διενδίζω.
 Afrīca, ae, θ. Ἀφρική.
 Africānus, a, um, Ἀφρικανὸς (ἐπωνυμία τοῦ Ποπλίου Κορηνῆλιον Σκιπίωνος, τοῦ νικητοῦ τοῦ
- °Αννίβα).
 Agamemnon, ūnis, ἀρ. Ἀγαμέμνων.
 ager, gri, ἀρ. ἀγρός.
 ago, egi, actum, ēre, 3 ἀγω, πράττω.
 agricōla, ae, ἀρ. γεωργός.
 agricultūra, ae, θ. γεωργία.
 aläcer, cris, e, πρόθυμος.
 albus, a, um, λευκός.
 Alexander, dri, ἀρ. Ἀλέξανδρος.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ἔνος.
 aliquamdīu, ἐπί τινα χρόνον.
 aliquando, ἐπίρρο. ποτέ, κάποτε.
 alias, a, ud, ἀλλος.
 Allia, ae, ἀρ. Ἄλλιας, μικρὸς παραπόταμος τοῦ Τιβέρεως ἐν Λατίφ.
 allīgo, āvi, ātum, āre, 1 προσδένω.
 allōquor, locūtus sum, lōqui, 3 προσφωνῶ.
 Alpes, ium, θ. Ἀλπεις.
 alter, ēra, ērum, δ ἔτερος.
 altus, a, um, ὑψηλός.
 alvus, i, θ. κοιλία.
 ambo, ae, o, ἀμφότεροι, αι, a.
 ambūlo, āvi, ātum, āre, 1 περιπατῶ.
 amicitia, ae, θ. φιλία.
 amīcus, i, ἀρ. φίλος.
 amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.
 amor, ūris, ἀρ. ἀγάπη· amor patriae=ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, φιλοπατρία.
 amplifīco, āvi, ūtum, āre, 1 ἐ-

παυξάνω, ἐπεκτείνω.
 amplus, a, um εὐρύς, εὐρύχωρος,
 μέγας.
 Ancus, i, ἀρ. Ἀγκος.
 apīmus, i, ἀρ. ψυχή, νοῦς, φοό-
 νημα, θάροος.
 annus, i, ἀρ. ἔτος.
 ante, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸ
 (τοπικ. καὶ χρονικ.).
 antea, ἐπίρρ. πρότερον.
 antiqūs, a, um, ἀρχαῖος, πα-
 λαιός.
 Antonius, ii, ἀρ. Ἀντώνιος.
 Apennīnus, i, ἀρ. τὰ Ἀπέννινα
 ὤρη.
 aper, pri, ἀρ. κάπρος.
 apertus, a, um, ἀνοικτός.
 Apollo, īnis, ἀρ. Ἀπόλλων.
 appareo, ūi, ītum, ēre, 2 φαίνο-
 μαι.
 appello, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ,
 δνομάζω.
 appporto, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
 κομίζω, φέρω.
 appropinquo, āvi, ātum, āre, 1
 πλησιάζω.
 apud, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸ
 μετὰ δτκ. ἢ πρὸς μετ' αἰτιατκ.
 aqua, ae, θ. ὕδωρ.
 aquīla, ae, θ. ἀετός.
 —ara, ae, θ. βωμός.
 aratrum, i, οὐδ. ἀροτρον.
 arbor, ὄrīs, θ. δένδρον.
 arcesso, īvi, ītum, ēre, 3 μετα-
 πέμπομαι, στέλλω καὶ προσ-
 καλῶ.

arcus, ūs, ἀρ. τόξον.
 argentum, i, οὐδ. ἀργυρος.
 Ariovistus, i, ἀρ. Ἀριόβιστος.
 Aristīdes, is, ἀρ. Ἀριστείδης.
 arma, ὄrūm, οὐδ. ὅπλα (ἀμυ-
 τικά) ἀντίθετα. tela, δρυμ ὅπλα
 (ἐπιθετικά).
 armātus, a, um, ἔνοπλος.
 armentum, i, οὐδ. ἀγέλη.
 aro, āvi, ātum, āre, ἀροτροῦ, καλ-
 λιεργῶ.
 arguo, ūi, ūtum, ēre, 3 κατη-
 γοῶ.
 ars, artis, θ. τέχνη.
 arx, arcis, θ. ἀκρόπολις.
 Asia, ae, θ. Ἀσία.
 aspectus, ūs, ἀρ. θέα, ὄψις.
 asper, ēra, ērum, τραχύς, σφο-
 δῷος.
 asporto, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 κομίζω.
 at, σύνδ. ἀλλά, δέ.
 ater, tra, trum, σκοτεινός, μέλας·
 dies ater ἡμέρα ἀποφράς.
 Athēnae, ārum, θ. Ἀθῆναι.
 Atheniensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ.
 Athenienses, īum, ἀρ. πληθ.
 οἱ Ἀθηναῖοι.
 atque, σύνδ. καί.
 atrox, ὄcīs, δεινός, φοβερός.
 Attīca, ae, θ. Ἀττική.
 auctorītas, ātis, θ. ἐπιρροή, ὑπό-
 ληψις.
 audacia, ae, θ. τόλμη.
 audax, ācis, τολμηρός.
 audeo, ausus sum, ēre, 2 τολμᾶ.

- aedificium, ii, οὐδ. οἰκοδόμημα.
 aedifico, āvi, ātum, āre, 1 οἰκοδομῶ, κτίζω, κατασκευάζω.
 aedilis, is, ἀρ. ἀγορανόμος.
 Aegaeum mare, Αἴγαιον πέλαγος.
 aeger, gra, grum, ἀσθενής.
 Aemilius, ii, ἀρ. Αἰμιλίος.
 aemulus, a, um, ἀντίζηλος.
 Aenēas, ae, ἀρ. Αἰνείας.
 Aequi, ūrum, ἀρ. Αἴκουνοι (ἀρχαῖος Ἰταλικὸς λαὸς ἐγκατεστημένος εἰς τὴν δρεινὴν χώραν τοῦ ἄνω Ἀνίου (παραποτάμου τοῦ Τιβέρεως).
 aequo, āvi, ātum, āre, 1 ἵσω.
 aequo solo=κατεδαφίζω.
 aequus, a, um, διμαλός, ἶσος· aequus anīmus, ἀπάθεια, ἀταραξία ψυχῆς.
 aér, aëris, ἀρ. ἀήρ.
 Aesculapius, ii, ἀρ. Ἀσκληπιός.
 aestas, ātis, θ. θέρος· aestāte = κατὰ τὸ θέρος.
 aestimo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτίμω· parvi aestimo διλίγον ἐκτιμῶ.
 aetas, ātis, θ. χρόνος (βίου), ἐποχή.
 Aetna, ae, θ. Αἴτνη.
 afficio, fēci, fectum, ēre, 3 περιβάλλω· afficio ignominiā=δնեւ-δնչո.
 Afrīca, ae, θ. Ἀφρική.
 Africānus, a, um, Ἀφρικανὸς (ἐπωνυμία τοῦ Ποπλίου Κορηνήλιου Σκιτίωνος, τοῦ νικητοῦ τοῦ
 Ἀννίβα).
 Agamemnon, ānis, ἀρ. Ἀγαμέμνων.
 ager, gri, ἀρ. ἀγρός.
 ago, egi, actum, ēre, 3 ἀγω, ποάττω.
 agricōla, ae, ἀρ. γεωργός.
 agricultūra, ae, θ. γεωργία.
 aläcer, cris, e, πρόθυμος.
 albus, a, um, λευκός.
 Alexander, dri, ἀρ. Ἀλέξανδρος.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.
 aliquamdiū, ἐπί τινα χρόνον.
 aliquando, ἐπίρρο. ποτέ, κάποτε.
 alias, a, ud, ἀλλος.
 Allia, ae, ἀρ. Ἄλλιας, μικρὸς παραπόταμος τοῦ Τιβέρεως ἐν Λατίφ.
 allīgo, āvi, ātum, āre, 1 προσδένω.
 allōquor, locūtus sum, lōqui, 3 προσφωνῶ.
 Alpes, ium, θ. Ἀλπεις.
 alter, ēra, ērum, δ ἔτερος.
 altus, a, um, ὑψηλός.
 alvus, i, θ. κοιλία.
 ambo, ae, o, ἀμφότεροι, αι, a.
 ambūlo, āvi, ātum, āre, 1 περιπατῶ.
 amicitia, ae, θ. φιλία.
 amīcus, i, ἀρ. φίλος.
 amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.
 amor, ūris, ἀρ. ἀγάπη· amor patriæ=ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, φιλοπατρία.
 amplifīco, āvi, ūtum, āre, 1 ἐ-

παυξάνω, ἐπεκτείνω.
amplus, a, utm εὐρύς, εὐρύχωρος,
μέγας.
Ancus, i, ἀρ. Ἀγκος.
anīmus, i, ἀρ. ψυχή, νοῦς, φρό-
νημα, θάρρος.
annus, i, ἀρ. ἔτος.
ante, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸ
— (καονικ.).

arcus, ūs, ἀρ. τόξον.
argentum, i, οὐδ. ἄργυρος.
Ariovistus, i, ἀρ. Ἀριοβίστος.
Aristides, is, ἀρ. Ἀριστείδης.
arma, ūrum, οὐδ. ὅπλα (ἀμυ-
τικά)· ἀντίθετ. tela, ūrum ὅπλα
(ἐπιθετικά).
armatus, a, utm, ἔνοπλος.
armentum, i, οὐδ. ἀγέλη.
ātum, āre, ἀροτριῶ, καλ-
—, ūtum, ēre, 3 κατη-
—, θ. τέχνη.
—, θ. ἀκρόπολις.
θ. Ἀσία.
—, ūs, ἀρ. θέα, ὄψις.
ra, ērum, τραχύς, σφο-
—āvi, —ātum, —āre, 1 ἀπο-
—. ἀλλά, δέ.
—, trum, σκοτεινός, μέλας·
ater ἡμέρα ἀποφράζει.
e, ērum, θ. Ἀθῆναι.
ensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ.
nienses, ium, ἀρ. πληθ.
Ἀθηναῖοι.
σύνδ. καί.
ōcis, δεινός, φοβερός.
Attica, ae, θ. Ἀττική.
auctoritas, —atis, θ. ἐπιρροή, ὑπό-
ληψις.
audacia, ae, θ. τόλμη.
audax, —acis, τολμηρός.
audeo, ausus sum, ēre, 2 τολμῶ.

probus - κανονικός.

liber - λιβερα

Sedulus: φιλόνοντος

Pagus: κώμη

Czeber - βρα: πολιτειόθηκε.

Potentia: ἀρχή

— aquila, ae, θ. αετος.

— ara, ae, θ. βωμός.

aratrum, i, οὐδ. ἀροτρον.

arbor, ūris, θ. δένδρον.

arcesso, ūvi, —ātum, ēre, 3 μετα-

πέμπομαι, στέλλω καὶ προσ-
καλῶ.

audio, īvi, ītum, īre, 4 ἀκούω.
 Augustūlus, i, ἀρ. Αὔγουστύλος.
 Augustus, i, ἀρ. Αὔγουστος.
 Aulis, īdis, ὅ. Αὔλις.
 auris, is, ὅ. οὖς· praebeo aures
     alicui προσέχω εἰς τινα, ἀκούω
     τινά.
 aurum, i, οὐδ. χρυσός.
 auspicium, ii, οὐδ. 1) οἰωνοσκο-
     πία· 2) ἀρχηγία.
 aut, σύνδεσμος = ἢ (διαζευκτι-
     κής).
 autem, σύνδεσμος=δέ, ὅμως.
 auxilium, ii, οὐδ. βοήθεια.
 avertō, rti, rsum, ἔρε, 3 ἀπο-
     τρέπω.
 avia, ae, ὅ. μάρμη.
 avus, i, ἀρ. πάππος.

B

Babylonii, ὅρυμ, ἀρ. Βαβυλώ-
     νιοι.
 Bacchus, i, ἀρ. Βάκχος.
 barbārus, a, um, βάρβαρος.
 beātus, a, um, εὐδαίμων.
 bellicōsus, a, um, πολεμικός.
 bellīcus, a, um, πολεμικός· res
     bellīca τὰ πολεμικά.
 bello, īvi, ītum, īre, 1 πολεμῶ.
 bellum, i, οὐδ. πόλεμος.
 bene, ἐπίρρο. καλῶς.
 benignus, a, um, εὐφ.
 bestia, ae, ὅ. θηρίον, ζῷον.
 Bias, antis, ἀρ. Βίας.
 Bithynia, ae, ὅ. Βιθυνία.

blanditia, ae, ὅ. θωπεία (μάλ. ἐν
     τῷ πληθ.).
 bonus, a, um, ἀγαθός, καλός.
 Brennus, i, ἀρ. Βρέννος (ἀρχηγὸς
     τῶν Γάλλων).
 brevis, e, βραχύς· brevi (tem-
     pore) ἐν βραχεῖ χρόνῳ: ἐντὸς
     δλίγον χρόνου.
 Britanni, ὅρυμ, ἀρ. Βρεταννοί.
 Brutus, i, ἀρ. Βροῦτος.

C

C=Caius, i (πρόφ. Gajus), ἀρ.
     Γάϊος.
 cado, cecidi, casum, ἔρε 3 πί-
     πτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης),
     φονεύομαι.
 cadūcus, a, um, φθαρτός, μά-
     ταιος.
 caedes, is, ὅ. σφαγή.
 caeruleus, a, um, κυανοῦς.
 Caesar, ἄρις, ἀρ. Καΐσαρ.
 Calchas, antis, ἀρ. Κάλχας.
 Callīdus, a, um, πανοῦργος.
 Camillus, i, ἀρ. Κάμιλλος, Ρω-
     μαῖος στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς
     τοῦ Δ' αἰῶνος π. X.
 Campania, ae, ὅ. Καμπανία, χώ-
     ρα ἐπὶ τῆς Δ. παραλίας τῆς
     Ἴταλίας.
 campus, i, ἀρ. πεδιάς.
 Cannae, īrum, ὅ. Κάνναι (πόλις
     τῆς Ἀπουλίας, χώρας ἐπὶ τῆς
     ΝΑ. πλευρᾶς τῆς Ἴταλίας).
 canto, īv, ītum, īre, 1 ἥδω,

- ψάλλω.
capiō, cēpī, captum, ēre, 3 λαμ-
βάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω.
capillus, i, ἀρ. κόμη.
Capitolium, ii, οὐδ. Καπιτώλιον
(ἢ ἀκρόπολις τῆς ἀρχαίας Ρώ-
μης ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου λό-
φου) Capitolīnus, a, um, Κα-
πιτώλιος· Capitolīnus mons
Καπιτώλιος λόφος.
capto, āvi, ātum, āre, 1 θηρῶ,
συλλαμβάνω.
caput, capītis, οὐδ. πρωτεύουσα
(ἐπὶ τόπου).
Caria, ae, θ. Καρία.
carmen, īnis, οὐδ. ḥσμα, ποίημα.
Carthaginienses, ium, ἀρ. oī Καρ-
χηδόνιοι.
Carthāgo, īnis, θ. Καρχηδών.
carus, a, um, προφιλής.
casa, ae, θ. καλύβη.
castīgo, āvi, ātum, āre, 1 κολά-
ζω, τιμωρῶ.
castra, ὅrum, οὐδ. στρατόπεδον.
catēna, ae, θ. ἄλυσις.
Catilīna, ae, ἀρ. Κατιλίνας.
Cato, īnis, ἀρ. Κάτων, Ρωμαῖος
πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς (234 -
149 π. X.).
causa, ae, θ. αἰτία.
celēber, bris, bre, δνομαστός, περί-
φημος, πολυάνθρωπος.
celēbro, āvi, ātum, āre, 1 ψάλλω,
ὑμνῶ.
celer, ēris, ēre, ταχύς.
celerītas, ātis, θ. ταχύτης.
- cena, ae, θ. δεῖπνον.
censor, ὅris, ἀρ. τιμητής.
centesīmus, a, um, ἑκατοστός.
certāmen, īnis, οὐδ. ἀγών.
cerva, ae, θ. ἔλαφος.
cetēri, ae, a, οī λοιποί.
Christus, i, ἀρ. Χριστός.
cibus, i, ἀρ. τροφή.
cicāda, ae, θ. τέττιξ.
Cicēro, īnis, ἀρ. Κικέρων.
Cimbri, ὅrum, ἀρ. Κίμβροι.
Cincinnātus, i, ἀρ. Κιγκιννάτος.
circa, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. — περὶ^{τινα, πέριξ τινός.}
Cisalpīnus, a, um, ὃ ἐντεῦθεν τῶν
"Άλπεων.
civīlis, e, πολιτικός· bellum ci-
vīle=ἔμφύλιος πόλεμος.
civis, is, ἀρ. πολίτης, συμπολίτης.
civītas, ātis, θ. πολιτεία.
clades, is, θ. ὅλεθρος, συμφορά,
ἡττα.
clamo, āvi, ātum, āre, 1 κραυ-
γάζω.
clamor, ὅris, ἀρ. κραυγή.
clarus, a, um, περίφημος, ἔνδοξος,
ὄνομαστός.
classis, is, θ. στόλος.
claudus, a, um, χωλός.
Clusium, ii, οὐδ. Κλούσιον (πόλις
τῆς Ἐτρουρίας).
coāctus, a, um, ἀναγκασθεῖς.
coērgeo, ūi, ītum, ēre, 2 συγ-
κρατῶ.
cogīto, āvi, ātum, āre, 1 σκέ-
πτομαι.

- cogo, coēgi, coactum, ἔρε, 3 ἀναγκάζω.
- Collatīnus, i, ἀρ. Κολλατῖνος.
- collēga, ae, ἀρ. συνάρχων.
- collīgo, lēgi, lectum, ἔρε, 3 συναθροίζω.
- collis, is, ἀρ. λόφος.
- collōco, āvi, ātum, āre, 1 τάσσω, τοποθετῶ, ἰδρύω.
- colloquium, ii, οὐδ. συνδιάλεξις, συνομιλία.
- collōquor, locūtus sum, lōqui, 3 συνδιαλέγομαι.
- colonia, ae, θ. ἀποικία.
- coma, ae, θ. κόμη.
- comes, ītis, ἀρ. δπαδός, ἐταῖρος.
- commemōro, āvi, ātum, āre, 1 μνημονεύω.
- commeo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύομαι.
- committo, mīsi, missum, ἔρε, 3 συνάπτω.
- commōdo, āvi, ātum, āre, 1 δίδω, δανείζω.
- commūnis, e, κοινός.
- compāro, āvi, ātum, āre, 1 πορίζομαι, ἀποκτῶ, παρασκευάζω.
- complexo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
- comprehendo, ndi, nsum, ἔρε, 3 λαμβάνω.
- concilio, āvi, ātum, āre, 1 συνάπτω.
- concutio, cussi, cussum, ἔρε, 3 διασείω, παραλύω.
- condicio, ūnis, θ. κατάστασις.
- condītor, ūris, ἀρ. ἰδρυτής.
- conficio, fēci, fectum, ἔρε, 3 1) τελῶ 2) τελειώνω τι, περιστῶ.
- confīrmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐνσημώνω.
- conflīgo, flixi, flictum, ἔρε, 3 συμπλέκομαι.
- configlio, fūgi, fugitum, ἔρε, 3 καταφεύγω.
- conjurātus, i, ἀρ. συνωμότης.
- conscientia, ae, θ. συνείδησις.
- consēquor, secūtus sum, sēqui, 3 ἐπακολουθῶ.
- consēro, serūi, rtum, ἔρε, 3· consēro manum συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.
- conservo, āvi, ātum, āre, 1 διαφυλάττω, διατηρῶ.
- consilium, ii, οὐδ. σκέψις, σχέδιον, συμβούλη, γνώμη, συμβούλιον, ἀπόφασις.
- constans, ntis, εὐσταθής, καρτερικός.
- constantia, ae, θ. εὐστάθεια, καρτερία.
- constituo, ūi, ūtum, ἔρε, 3 καθιστημι, ἵστημι, παρατάσσω, ἀποφασίζω.
- consul, ūlis, ἀρ. ὑπατος.
- consulātus, ūs, ἀρ. ὑπατεία.
- consūlo, sulūi, ltum, ἔρε, 3 συμβουλεύομαι, ἐρωτῶ.
- consultatio, ūnis, θ. διαβούλιον, σύσκεψις.
- consūmo, sumpsi, sumptum, ἔρε,

- 3 καταναλίσκω.
contemno, mpsi, mtum, ēre, 3
καταφρονῶ.
contentus, a, um, εὐχαριστημέ-
νος.
contio, ūnis, Ө. συνέλευσις.
contra, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = ἀπέ-
ναντι, κατά τινος.
convalesco, valui, ēre, 3 ἀναρ-
ρόννυμαι.
converto, tī, rsum, ēre, 3 μετα-
βάλλω, μετατρέπω.
convivium, ii, οὐδ. συμπόσιον.
convōco, āvi, ātum, āre, 1 συγ-
καλῶ.
copia, ae, Ө. ἀφθονία ἐν τῷ πληθ.
copiae, ārum = δύναμις (στρα-
τιωτική), στρατός.
Corinthus, i, Ө. Κόρινθος.
Cornelia, ae, Ө. Κορνηλία.
— corōna, ae, Ө. στέφανος.
cornu, ūs, οὐδ. κέρας (στρατοῦ).
corpus, ūris, οὐδ. σῶμα.
cotidie, ἐπίρρο. καθημερινῶς.
cras, ἐπίρρο. αὔριον.
creber, bra, brum, πολυάριθμος.
credo, dīdi, dītum, ēre, 3 πι-
στεύω.
cremo, āvi, ātum, āre, 1 καίω.
Cremōna, ae, Κρεμώνη.
creo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκλέγω.
cresco, crēvi, crētum, ēre, 3 αὔ-
ξάνομαι.
Croesus, i, ἀρ. Κροῖσος.
cruciātus, ūs, ἀρ. βάσανος.
crudēlis, e, σκληρός.
- crystallīnus, a, um, κρυστάλλινος.
culpa, ae, Ө. πταῖσμα.
cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. σύν,
μετά τινος, πρός τινα. — σύνδ.
ὅτε, ἀφοῦ, ἐπειδή.
cunctus, a, um, σύμπας.
cupidītas, ātis, Ө. ἐπιθυμία.
cupio, pīvi, pītum, ēre, 3 ἐπι-
θυμῶ.
cupīdus, a, um, ἐπιθυμητικός.
cur, ἐπίρρο. διατί.
cura, ae, Ө. μέριμνα, φροντίς.
currus, ūs, ἀρ. ἄρμα.
Cyrus, i, ἀρ. Κῦρος.
- D
- de, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = περὶ¹
τινος.
dea, ae, Ө. θεά.
debeo, ūi, ūtum, ēre, 2 ὀφείλω.
decem, δέκα.
decimūs, a, um, δέκατος.
decipio, cēpi, ceptum, ēre, 3 ἀ-
πατῶ.
Decius, ii, ἀρ. Δέκιος.
deficio, fēci, fectum, ēre, 3 ἀφί-
σταμαι, ἀποστατῶ.
defleo, ēvi, ētum, ēre, 2 θρηνῶ,
κλαίω τινὰ ἢ τι.
déinde, ἐπίρρο. ἔπειτα.
dejicio, jēci, jectum, ēre ἀπο-
βάλλω, ἀποσείω.
delecto, āvi, ātum, āre, 1 τέρπω.
deleo, ēvi, ētum, ēre, 2 καταστρέ-
φω, ἀφανίζω.

- Delphīcus, a, um, Δελφικός.
 Delus, i, θ. Δῆλος.
 demum, ἐπίρρο. τέλος, τὸ πρῶτον,
     κατὰ πρῶτον.
 denique, ἐπίρρο. τέλος.
 denūio, ἐπίρρο. ἐκ νέου.
 deprehendo, ndi, nsum, ἔρε, 3
     συλλαμβάνω.
 descendō, ndi, nsum, ἔρε, 3 κατα-
     βαίνω.
 desēro, serūi, rtum, ἔρε, 3 κατα-
     λείπω, παραιτῶ εἰς τὸ μέσον.
 despēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀπελπί-
     ζομαι, χάνω κάθε ἐλπίδα.
 desum, defūi, deesse, ἐλλείπω.
 deterreo, ūi, ūtum, ἔρε, 2 κωλύω,
     ἀποτρέπω.
 deus, i, ἄρ. θεός.
 dexter, xtra, xtrum, δεξιός.
 Diāna, ae, θ. Ἀρτεμις.
 dico, xi, ctum, ἔρε, 3 λέγω.
 dictātor, ūris, ἄρ. δικτάτωρ.
 dictum, i, oñd. φητόν, ἀπόφθεγμα.
 Dido, ūnis, θ. Διδώ (θυγάτηρ τοῦ
     Βήλου, βασιλέως τῆς Τύρου) ἡ
     Καρχηδόνων ἐκτίσθη ὑπ' αὐτῆς τὸ
     888 π. X.
 dies ēi, ἄρ. ἡμέρα· in dies=καθ'
     ἡμέραν.
 dignitas, ātis, θ. ὑπόληψις.
 diligens, ntis, ἐπιμελής.
 diligenter, ἐπίρρο. ἐπιμελῶς.
 dimīco, āvi, ātum, āre, 1 ἀγωνί-
     ζομαι, μάχομαι.
 Diomēdes, is, ἄρ. Διομήδης.
 dirīgo, rexī, rectum, ἔρε, 3 διευ-
- θύνω.
 disciplīna, ae, θ. τάξις πειθαρ-
     χία.
 discordia, ae, θ. διχόνοια, ἔρις.
 displiceo, ūi, ūtum, ἔρε, 2 ἀπα-
     ρέσκω.
 dissimīlis, e, ἀνόμοιος.
 diu, ἐπὶ πολὺ, πολὺν χρόνον.
 diversus, a, um, διάφορος.
 dives, ūtis, πλούσιος.
 divīnus, a, um, θεῖος.
 divitiae, ārum, θ. πλοῦτος.
 do, dēdi, dātum, ἔρε, 1 δίδω.
 doctrīna, ae, θ. ἐπιστήμη, παι-
     δεία.
 doctus, a, um, πεπαιδευμένος.
 doleo, ūi, ἔρε, 2 λυποῦμαι.
 dolor, ūris, ἄρ. λύπη, πόνος.
 dolus, i, ἄρ. δόλος.
 domestīcus, a, um, οἰκιακός.
 domicilium, ii, οὐδ. κατοικία.
 dominatio, ūnis, θ. ἔξουσία, δε-
     σποτεία, κυριαρχία.
 domīnus, i, ἄρ. κύριος.
 dono, āvi, ātum, āre, 1 δωροῦ-
     μαι, προσφέρω δῶρα, φιλο-
     δωρῶ.
 donum, i, oñd. δῶρον.
 dubīto, āvi, ātum, āre, 1 ἀμφι-
     βάλλω.
 dubius, a, um, ἀμφίβολος· res du-
     bia κρίσιμος περίστασις.
 ducentesīmus, a, um, διακοσιο-
     στός.
 duco, duxī, ductum, ἔρε, 3 ἄγω, δ-
     ηγῷ, λαμβάνω (τινὰ) μαζί μου.

dulcis, e, ἡδύς, γλυκύς.
cum, σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἕως ὅτου,
ἐνῷ.
duo, duae, duo, δύο.
duodēcim, δώδεκα.
duodesexagesimus, a, um, πεντη-
κοστὸς ὅγδοος.
durus, a, um, σκληρός.
dux, ducis, ἀρ. ἀρχηγός, στρα-
τηγός.

E

ecce, ἰδού.
edo, dīdi, dītum, ἔρε, 3 ἐκδίδω.
edūco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐξάγω.
effigies, ēi, θ. (ἀφ)ομοίωμα, εἰκόν·.
efflo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκπνέω.
efflo vitam = ἐκπνέω τὸν βίον,
ἀποθνήσκω.
ego, ἐγώ.
egredior, egressus sum, egrēdi,
3 ἐξέρχομαι, ἐκπλέω.
elīgo, elēgi, electum, ἔρε, 3 ἐκ-
λέγω.
eloquentia, ae, θ. εὐγλωττία.
emīgro, āvi, ātum, āre, 1 ἐξανί-
σταμαι, μετοικῶ.
eminēo, ūi, ēre, 2 ἐξέχω, δια-
πρέπω.
enim, σύνδ. διότι.
Ephialtes, is, ἀρ. Ἐφιάλτης.
ephōrus, i, ἀρ. ἐφορος (ἐν
Σπάρτῃ).
Epidaurus, i, θ. Ἐπίδαυρος.
eques, equītis, ἀρ. ἵππεύς.

equester, stris, stre, ἵππικός.
copiae equestres = τὸ ἵππικόν.
equestre proelium = ἵππομα-
χία.
equitātus, ūs, ἀρ. ἵππικόν.
equus, i, ἀρ. ἵππος.
erga, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸς
μετ' αἰτιατκ.
eripio, rīpūi, reptum, ἔρε, 3 ἐξ-
αρπάζω, ἀπαλλάσσω, σφέζω.
esurio, īvi, ītum, īre, 4 πεινῶ.
et σύνδ. καί.
— etiam, σύνδ. καὶ (προσθετικός),
προσέτι.
etiamisi, εἰ καί, ἀν καί.
Etruria, ae, θ. Ἐτρουρία (νῦν
Τοσκάνη) χώρα ἐπὶ τῆς Δ. πα-
ραλίας τῆς Ἰταλίας.
Etrusci, ὄrum, ἀρ. Ἐτροῦσκοι
(Τυρρηνοί).
Eurōpa, ae, θ. Εὐρώπη.
Eurōtas, ae, ἀρ. Εὐρώτας.
evādo, si, sum, ἔρε, 3 ἐκφεύγω.
evertō, ti, sum, ἔρε, 3 κατα-
σπάτω.
ex, πρόθ. μετ' ἀφαιρετκ.—ἐκ.
excīdo, cīdi, ἔρε, 3 (ἐκ)πίπτω.
exclāmo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
φωνῶ.
exercītus, ūs, ἀρ. στρατός.
exītus, ūs, ἀρ. ἐκβασις.
expīlo, āvi, ātum, āre, 1 συλῶ,
λεηλατῶ.
expugnatio, ὄnis, θ. ἐκπόρθησις.
expugno, āvi, ātum, āre, 1 ἐκπο-
λιορκῶ, ἐκπορθῶ, νικῶ.

exsiliūm, ii, οὐδ. ἔξορία.
exspecto, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 περι-
μένω.

F

fabūla, ae, θ. μῦθος.
facīnus, δρῖς, οὐδ. πρᾶξις, ἔργον
(μάλιστα πονηρόν).
facio, fēci, factum, ἔρε, 3 ποιῶ.
factum, i, οὐδ. ἔργον, πρᾶξις.
falsus, a, um, φευδής.
fama, ae, θ. φήμη.
fames, is, θ. πείνα.
fatālis, e, μοιραῖος, ὀλέθριος.
fatīgo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 κατα-
πονῶ.
Favius, ii, ἀρ. Φάβιος.
fecundus, a, um, εὔφορος.
felicissīme, εὐτυχέστατα.
felicitas, ἄτις, θ. εὐτυχία, εὐδαι-
μονία.
felix, īcis, εὐτυχής, εὐδαίμων.
femīna, ae, θ. γυνή.
fenestra, ae, παράθυρον.
fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
fertīlis, e, εὔφορος.
festīno, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 σπεύδω.
fidēlis, e, πιστός.
fidelīter, ἐπίρρ. πιστῶς.
fides, ī, θ. 1) πίστις 2) ἔνορκος
διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις 3) προ-
στασία, βοήθεια.
fidus, a, um, πιστός.
figūra, ae, θ. μορφή.
filia, ae, θ. θυγάτηρ.

filius, ii, ἀρ. υἱός.
finio, īvi, ītum, īre, 4 τελειώνω.
finis, is, θ. τέλος ἐν τῷ πληθ.=
χώρᾳ.
finitīmus, a, um, ὅμορος, γει-
τονικός.
fio, factus sum, fiēri, γίγνομαι.
firmo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 στερεῶ,
δικυρῶ.
firmus, a, um, δικυρός.
flagro, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 καίο-
μαι.
flamma, ae, θ. φλόξ.
floreo, īi, īre, 2 ἀκμάζω.
flos, floris, ἀρ. ἄνθος.
flumen, mīnis, οὐδ. ποταμός.
fluvius, ii, ἀρ. ποταμός.
focus, i, ἀρ. ἔστια.
formīca, ae, θ. μύρωμῆ.
fortis, e, γενναῖος, ἀνδρεῖος.
fortīter, γενναίως, ἀνδρείως.
fortitūdo, īnis, θ. ἰσχύς, ἀνδρεία.
fortūna, ae, θ. τύχη.
fossa, ae, θ. τάφρος.
frango, frēgi, fractum, ἔρε, 3
θραύσω.
frater, tris, ἀρ. ἀδελφός.
fraus, fraudis, θ. ἀπάτη.
frons, ndis, θ. φύλλωμα.
fructus, ūs, ἀρ. καρπός.
frugifer, ἔρα, īrum, καρποφόρος.
frumentum, i, οὐδ. σῖτος.
frustra, ἐπίρρ. μάτην.
fuga, ae, θ. φυγή.
fugio, fūgi, fugītum, ἔρε, 3
φεύγω.

fugo, āvi, ātum, āre, 1 φυγα-
δεύω, τρέπω εἰς φυγήν.

fungor, nctus sum, i, 3 ἐπιτελῶ.
fundo, fūdi, fūsum. ēre, 3 δια-
σκορπίζω.

futūrus, a, ut, μέλλων futurum
tempus τὸ μέλλον.

G

galea, ae, θ. κράνος, περικεφα-
λαία.

Gallia, ae, θ. Γαλλία.

— gallīna, ae, θ. ὅρνις, ἀλεκτορίς.

Gallus, i, ἀρ. Γάλλος.

gallus, i, ἀλέκτωρ.

gaudeo, gavīsus sum, ēre, 2
χαίρω.

gaudium, ii, οὐδ. χαρά.

generōsus, a, ut, γενναιόφρων,
μεγαλόψυχος.

gens, ntis, θ. ἔθνος.

Germania, ae, θ. Γερμανία.

Germānus, i, ἀρ. Γερμανός.

gero, gessi, gestum, ēre, 3 ποάτ-
ω, κατορθῶ. gero bellum=—
διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.

gladius, ii, ἀρ. ξίφος.

gloria, ae, θ. δόξα.

Gracchus, i, ἀρ. Γράκχος.

Graecia, ae, θ. Ἐλλάς.

Graecus, i, ἀρ. Ἐλλην.

gratia, ae, θ. γάρις, εὐγνωμοσύνη.

gratus, a, ut, ἀρεστός.

gravis, e, βαρύς, δεινός, δύχληρός.

gravīter, ἐπίρρη. βαρέως.

H

habeo, ūi, ūtum, ēre, 2 ἔχω. in
anīmo habeo = διανοοῦμαι.
gratiā habeo = ὀφείλω γά-
ριν. habeo oratiōnem = ἀπαγ-
γέλλω λόγον.

— habito, āvi, ātum, āre, 1 πα-
τούκῶ.

Hamilcar, ὄρις, ἀρ. Ἀμίλκας.

Hannībal, ἄλις, ἀρ. Ἀννίβας.

Hasdrūbal, ἄλις, ἀρ. Ἀσδρούβας.
hasta, ae, θ. δόρυ.

Hector, ὄρις, ἀρ. Ἔκτωρ.

Hecūba, ae, θ. Ἐκάθη.

Helēna, ae, θ. Ἐλένη.

Helvetii, ὄρυμ, ἀρ. Ἐλβετοί.

herba, ae, θ. χόρτον, βοτάνη,
χλόη.

heres, ēdis, ἀρ. κληρονόμος.

heri, ἐπίρρη. χθές.

hic, ἐπίρρη. ἐνταῦθα.

hic, haec, hoc, ὅδε, οὗτος.

hiems, ēmis, θ. χειμών. hiēme
κατὰ τὸν χειμῶνα.

Hispania, ae, θ. Ἰσπανία.

historia, ae, θ. ἱστορία.

hodie, ἐπίρρη. σήμερον.

Homērus, i, ἀρ. Ὁμηρος.

homo, īnis, ἀρ. ἄνθρωπος.

honestus, a, ut, ἔντιμος.

Horatius, ii, ἀρ. Ὁράτιος.

hortor, ātus sum, āri, 1 πο-
τρέπω.

hortus, i, ἀρ. κῆπος.

hospes, ūtis, ἀρ. ξένος, φιλοξενού-

- μενος παρά τινι.
hospitium, ii, οὐδ. ἔνεια, φιλο-
ἔνεια.
- hostia, ae, θ. ἱερεῖον, σφάγιον.
Hostilius, ii, ἀρ. Ὁστίλιος.
- hostis, is, ἐχθρός, πολέμιος.
huc, ἐπίρρο. ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν
τόπον.
- humānus, a, um, φιλάνθρωπος,
ἀνθρώπινος.
- hýdra, ae, θ. ὕδρα (νερόφιδο).
- I
- ibi, ἐπίρρο. ἐκεῖ.
idem, eādem, idem, ὁ αὐτός.
igritur, σύνδ. λοιπόν.
ignārus, a, um, ἀπειρος.
ignavia, ae, θ. δειλία.
ignāvus, a, um, ἀτολμος, δειλός.
ignominia, ae, θ. ὅνειδος.
ignōro, āvi, ātum, āre, 1 ἀγνοῶ.
ille, a, ud, ἐκεῖνος.
illūstris, e, ἐπιφανῆς, λαμπρός.
illustro, āvi, ātum, āre, 1 ὑμνῶ.
imbellis, e, ἀπόλεμος.
imm̄gro, āvi, ātum, āre, 1 μετοι-
κίζω.
immīneo, ēre, 2 ἐπικρέμαμαι, ἀ-
πειλῶ.
immōlo, āvi, ātum, āre, 1 θυσι-
ᾶζω.
immortālis, e, ἀθάνατος.
impavīdus, a, um, ἀπτόητος, θαρ-
ραλέος.
impedio, īvi, ītum, īre, 4 κω-
- λύω, ἐμποδίζω.
imperātor, ᄠris, ἀρ. αὐτοκράτωρ,
στρατηγός.
- imperīum, ii, οὐδ. κράτος, ἀρχή,
ἔξουσία, προσταγή.
- impēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀρχω,
διατάσσω.
- impētio, īvi, ītum, īre, 4 μετα-
δίδωμι, δίδω μέρος ἐκ τινος.
- impētus, ūs, ἀρ. ἔφοδος.
- impleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
implōro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπικα-
λοῦμαι.
- imprōbus, a, um, φαῦλος, κακός.
- in, πρόθ. 1) μετ' αἰτιατκ. = εἰς,
πρός· 2) μετ' ἀφαιρτκ.=ἐν.
- incautus, a, um, ἀποφύλακτος,
ἀπερίσκεπτος.
- incendium, ii, οὐδ. πυρπόλησις,
πυρκαϊά.
- incendo, ndi, nsum, ēre, 3 ἀνάπτω,
ἔξαπτω, πυρπολῶ, καίω.
- incertus, a, um, ἀβέβαιος.
- incīto, āvi, ātum, āre, 1 προτρέ-
πω, παροτρύνω.
- incōla, ae, ἀρ. κάτοικος.
- inde, ἐπίρρο. ἐκείθεν, ἐκ τούτου.
- indīco, dixi, ctum, ēre, 3 κη-
ρύσσω.
- indignatio, ᄠnis, θ. ἀγανάκτησις.
- indōles, is, θ. εὐφυΐα.
- indūo, dūi, dūtum, ēre, 3 ἐνδύω.
- industria, ae, θ. φιλοπονία.
- industrius, a, um, φιλόπονος.
- infēlix, īcis, δυστυχής.
- infēri, ᄠrum, ἀρ. οἱ κάτω, οἱ ἐν

- "Ἄδου=δ Ἄδης.
infestus, a, um, δυσμενής, ἔχθρος.
infidus, a, um, ἀπίστος.
infirmus, a, um, ἀσθενής.
inflammo, āvi, ātum, āre, 1 πα-
ροξύνω, ἔξαπτω, διεγείω.
ingens, ntis, μέγιστος, ἀπειρος.
inimicus, a, um, δυσμενής: inimī-
cus, i, οὐσ. ἀρ. ἔχθρος.
initium, ii, οὐδ. ἀρχή: initio, ἀ-
φαιρτκ. τοῦ χρόνου = κατ' ἀρ-
χάς.
injicio, jēci, jectum, ēre, 3 ἐμ-
βάλλω.
injucundus, a, um, ἀηδής, ἀτερ-
πής.
injuria, ae, θ. ἀδικία.
inquit, εἴπε.
— insidiae, ārum, θ. ἐνέδρα, ἐνέδραι.
insignis, e, ἐπιφανής, ἐνδοξος.
insula, ae, θ. νῆσος.
insum, fui, esse, ἐνυπάρχω.
intellēgo, exi, ectum, ēre, 3 ἐν-
νοῶ.
inter, πρόθ. μετ' αἰτ.=μεταξύ.
interficio, fēci, fectum, ēre, 3 φο-
νεύω.
intērim, ἐπίρρο. ἐν τῷ μεταξύ.
interitus, ūs, ἀρ. καταστροφή, δλε-
θρος.
interrōgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-
ρωτῶ.
intersum, fui, esse, παρευρίσκομαι.
intersum bellis = λαμβάνω μέ-
ρος εἰς τοὺς πολέμους.
intra, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς
- μετὰ γνη.
intro, āvi, ātum, āre, 1 εἰσέρ-
χομαι.
invīto, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
καλῶ.
invītus, a, um, ἀκων.
Iphigenīa, ae, θ. Ἰφιγένεια.
ipse, a, um, αὐτός.
ira, ae, θ. ἡ δργή.
irascor,—, irasci, 3 δργίζομαι.
irātus, a, um, δργισθείς.
irrītus, a, um, μάταιος.
is, ea, id, αὐτός, οὗτος.
iste, ista, istud, οὗτος.
ita, ἐπίρρο. οὕτω: ita... ut=1) τό-
σον... ὥστε: 2) οὕτως... ὥστε.
Italia, ae, θ. Ἰταλία.
itāque, σύνδ. ὅθεν.
itērum, ἐπίρρο. δευτέραν φοράν,
πάλιν.
Ithāca, ae, θ. Ἰθάκη.
- J
- jaceo, ūi, ēre, 3 κείμαι, κατάκει-
μαι.
jam, ἐπίρρο. ἥδη: non jam = οὐκ-
έτι: jam diu πολὺν ἥδη χρόνον.
Janus, i, ἀρ. Ἰανός.
jubeo, jussi, jussum, ēre, 2 δια-
τάσσω.
jucundus, a, um, εὐχάριστος, ἡδύς.
jugum, i, οὐδ. οάχις (οὅους), ζυ-
γὸς (δουλείας).
Julius, ii, ἀρ. Ἰούλιος.
Juppīter, Jovis, ἀρ. Ζεύς.

jure, δικαίως.
juro, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 ὁμονύμω,
δοχεῖζομαι.
jus, juris, οὐδέ. δίκαιον.
jus-jurandum, juris jurandi, οὐδέ.
δοκος.
jussus, ὁ, ἀρ. εὔχο. μόνον ἐν τῷ
ἐν. ἀφαιρετικό. jussu = τῷ δια-
ταγῇ.
justus, α, υμ, δίκαιος.
juvēnis, is, ἀρ. νέος.

L

labor, ὄρις, ἀρ. μόχθος, ταλαιπω-
ρία.
labōrō, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 μοχθῶ,
κοπιάζω, ἐργάζομαι.
Lacaena, ae, θ. Λάκαινα.
Lacedaemonius, a, υμ, Λακεδαιμό-
νιος' οὖσ. Lacedaemonii, ὄρυμ,
ἀρ. Λακεδαιμόνιοι.
lacēro, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 σπαράτ-
τω, διασχίζω, κατακρεουργῶ.
lacrīma, ae, θ. δάκρυον.
lacrīmo, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 δα-
κρύω.
lacus, ὁ, ἀρ. λίμνη.
laetus, a, υμ, εὔθυμος, φαιδρός.
Laocoōn, οντις, ἀρ. Λαοκόων.
lateo, ς, ἔρε, 2 κρύπτομαι.
Latīni, ὄρυμ, ἀρ. Λατίνοι.
Latīnus, i, ἀρ. Λατίνος.
Latium, ii, οὐδέ. τὸ Λάτιον.
Latōna, ae, θ. Λητώ.
latus, a, υμ, εὐρύς.

laudabīlis, e, ἐπαινετός, ἀξιέπαι-
νος.
laudo, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 ἐπαινῶ,
δοξάζω.
laurus, i, θ. δάφνη.
laus, laudis, θ. ἐπαινος.
lectus, i, ἀρ. κλίνη.
legātus, i, ἀρ. πρεσβευτής.
legio, οντις, θ. λεγεών (σῶμα στρα-
τιωτικὸν ἐκ πεζῶν καὶ ἵπεων
παρ' ἀρχαίοις Ρωμαίοις, δυνά-
μεως 4000-6000 ἀνδρῶν).
lenio, ς, καὶ ς, ītum, īre, 4
πραῦνω.
Lentūlus, i, ἀρ. Λέντλος.
Leonidas, ae, ἀρ. Λεωνίδας.
levītas, ātis, θ. κουφότης, κουφό-
νοια.
levo, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 ἀνακου-
φίζω.
lex, legis, θ. νόμος.
libenter, ἐπίρρο. ἀσμένως.
liber, ἔρα, ἔρυμ, ἐλεύθερος, ἀπηλ-
λαγμένος.
liber, bri, ἀρ. βιβλίον.
libēri, ὄρυμ, ἀρ. τὰ τέκνα.
libēro, ἄντι, ἀτομός, ἄρε, 1 ἐλεύθερῶ,
ἀπαλλάσσω.
libertas, ātis, θ. ἐλευθερία.
licet, licēit, ἔρε, 2 ἐπιτρέπεται.
ligneus, a, υμ, ξύλινος.
littērae, ārum, θ. γράμματα, ἐπι-
στῆματα.
litus, ὄρις, οὐδέ. ἀκτή, παραλία.
locus, i, ἀρ. τόπος, θέσις.
longinquo, a, υμ, ἀπομεμα-

χρυσμένος.
longus, a, um, μακρός.
lorīca, ae, θ. θώραξ.
luctus, ūs, ἀρ. πένθος.
lucus, i, ἀρ. ἄλσος, ἵερὸν δάσος.
ludus, i, ἀρ. παιγνίδιον· ἐν τῷ πληθ.=ἄγῶνες.
lupus, i, ἀρ. λύκος.
luxuria, ae, θ. τρυφή, ηδυπάθεια.
Lydi, ὄρυμ, ἀρ. Λυδοί.
Lysander, dri, ἀρ. Λύσανδρος.

M

Maecēnas, ātis, ἀρ. Μαικήνας· εὐγενὴς καὶ πλούσιος Ρωμαῖος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου.
magis, ἐπίρρ. μᾶλλον.
magistrātus, ūs, ἀρ. ἀρχή· ἐν τῷ πληθ.=ἀρχοντες.
magnitūdo, ūnis, θ. μέγεθος.
magnus, a, um, μέγας, πολύς.
Maharbal, ālis, ἀρ. Μαάρβας.
major, jus, μείζων· majōres, um=πρόγονοι.
malitia, ae, θ. κακία.
malum, i, οὐδ. τὸ κακόν.
malus, a, um, κακός, φαῦλος.
mando, āvi, ātum, āre, 1 παραγγέλλω· mando memoriae=ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.
manus, ūs, θ. χείρ· manum consérō = συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.

Marāthon, ūnis, ἀρ. Μαραθών.
Marcius, ii, ἀρ. Μάρκιος.
mare, is, οὐδ. θάλασσα.
Marius, ii, ἀρ. Μάριος.
mater, matris, θ. μήτηρ.
matrimonium, ii, οὐδ. γάμος.
maxīmus, a, um, μέγιστος.
Maxīmus, i, ἀρ. Μάξιμος.
medicīna, ae, θ. ιατρική.
medīcus, i, ἀρ. ιατρός.
Mediolānum, i, οὐδ. Μεδιόλανον.
medītor, ātus sum, āri, 1 σκέπτομαι.
Medus, i, ἀρ. Μῆδος.
mel, llis, οὐδ. μέλι.
melior, us, καλλίων.
memor, ūris, μνήμων.
memoria, ae, θ. μνήμη.
Menelāus, i, ἀρ. Μενέλαος.
mensa, ae, θ. τράπεζα.
meo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύομαι, ἔρχομαι.
mercātor, ūris, ἀρ. ἔμπορος.
mercātūra, ae, θ. ἔμπόριον.
Mercurius, ii, ἀρ. Ἐρμῆς.
mereo, ūi, ēre, 2 εἰμαι ἀξιος.
mereo bene de alīquo = εὐεργετῶ, ὠφελῶ τινα.
Messenii, ὄρυμ, ἀρ. Μεσσήνιοι.
metuo, ūi, ēre, 3 φοβοῦμαι.
metus, ūs, ἀρ. φόβος.
meus, a, um, ἐμός.
migro, āvi, ātum, āre, 1 μεταβαίνω, πορεύομαι.
miles, lītis, ἀρ. στρατιώτης.
militāris, e, πολεμικός· res mi-

litāres=τὰ πολεμικά.	moror, ātus sum, āri, 1 δια-
militia, ae, θ στρατεία.	τρίβω.
mille, χίλιοι, ἐν τῷ ἐνικῷ ἄκλι-	mors, rtis, θ. θάνατος.
τον ἐπίθ., ἐν τῷ πληθ. milia,	morsus, ūs, ἀρ. δῆγμα.
um, κτλ. οὖσ. κλιτόν.	mortālis, e, θνητός.
Miltiādes, is, ἀρ. Μιλτιάδης.	moveo, mōvi, mōtum, ēre, 2
Minerva, ae, θ. Ἀθηνᾶ.	κινῶ.
minister, stri, ἀρ. διάκονος, θε-	Mucius, ii, ἀρ. Μούκιος.
ράπον.	mulier, ēris, θ. γυνή.
ministra, ae, θ. διάκονος, θεο-	multitūdo, ūnis, θ. πλῆθος, πλη-
παινίς.	θύς.
minimūs, a, um, ἐλάχιστος.	multo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ·
minor, us, μικρότερος.	multo exsilio ἔξορίζω.
mirus, a, um, θαυμαστός.	multus, a, um, πολὺς· ἡ αἰτιατ.
miser, ēra, ērum, ἀθλιος, ἐλεει-	multum καὶ ἡ ἀφαιρέτ. multo
νός, δυστυχῆς.	(ἐπὶ συγκρίσεως) ἐπίρρο.=πολύ,
misericordia, ae, θ. οἰκτος.	πολύν χρόνον, πολλῷ.
mitto, misi, missum, ēre, 3 πέμ-	munio, īvi, ītum, īre, 4 δχνρῶ.
πω, στέλλω.	muraena, ae, θ. μύραινα (ἰχθὺς
modestus, a, um, σώφρων.	κν. σμέρνα).
modo, ἐπίρρο. μόνον.	murus, i, ἀρ. τεῖχος.
modus, i, ἀρ. τρόπος.	Musae, ārum, θ. Μοῦσαι.
moenia, um, οὖδ. τείχη.	muto, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
molestia, ae, θ. ὅχλησις, δυσ-	βάλλω, ἀλλάσσω.
χέρεια.	N
molestus, a, um, βαρύς, ὅχληρός.	nam, σύνδ. διότι.
mollis, e, μαλακός, ἀπαλός.	nanciscor, nactus sum, nancisci, 3 τυγχάνω.
moneo, ūi, ūtum, ēre, 2 προ-	narro, āvi, ātum, āre, 1 διη-
τρέπω, συμβουλεύω.	γοῦμαι.
mons, ntis, ἀρ. ὄρος.	natio, ūnis, θ. ἔθνος.
monstro, āvi, ātum, āre, 1 δει-	natus, a, um, γεγονώς, γεννηθείς.
κνύω.	nauta, ae, ἀρ. ναύτης.
monstrum, i, οὖδ. τέρας.	navālis, e, ναυτικός· navālis pu-
morbus, i, ἀρ. νόσος.	
morior, mortālus sum, mori 3	
ἀποθνήσκω.	

- gna==ναυμαχία.
 navīgo, āvi, ātum, āre, 1 πλέω.
 navis, is, θ. ναῦς.
 ·ne, ἐρωτημ. μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς δύοιάς γίνεται ἡ ἐρωτησις == ἀραγε.
 ne, σύνδεσμος == μήπως, ἵνα μή· ne-quidem==οὐδέ.
 necessarius, a, um, ἀναγκαῖος.
 neco, āvi, ātum, āre, 1 φονεύω.
 nefarius, a, um, ἀνόσιος.
 neglīgo, ēxi, ectum, ēre, 3 ἀμελῶ.
 nego, āvi, ātum, āre, 1 ἀρνοῦμαι.
 negotium, ii, οὐδ. ὑπόθεσις, ἀσχολία.
 nemo, γνω. nullius, δτκ. nemīni, αἰτ. nemīnem, ἀφ. nullo, ἀρ. οὐδεῖς.
 Neptūnus, i, ἀρ. Ποσειδῶν.
 neque καὶ nec, σύνδ. οὔτε, καὶ δέν.
 Nereus, i, ἀρ. Νηρεὺς (θαλάσσιος θεός) θυγατέρες τούτου αἱ Νηρηίδες.
 nescio, īvi καὶ ii, ītum, īre, 4 ἀγνοῶ, δὲν γνωρίζω.
 nihil, οὐδ. ἀκλίτον == οὐδέν, μηδέν.
 nimis, ἐπίρρο. λίαν, πολύ.
 nisi, σύνδ. εἰ μή, ἐὰν μή.
 nobīlis, e, εὐγενής, ἐπιφανής, γνωστός.
 noceo, ūi, ūtum, ēre, 2 βλάπτω.
 nomen, ūnis, οὐδ. ὄνομα.
- nomīno, āvi, ātum, āre, 1 ὄνομαζω.
 non, δέν.
 nondum, οὔπω.
 nonne, ἐρωτμ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι=πῶς δέν;
 nonnullus, a, um, τίς.
 nonus, a, um, ἔνατος.
 noster, stra, strum, ἡμέτερος.
 notus, a, um, γνωστός.
 novem, ἐννέα.
 novus, a, um, νέος, ἀσυνήθης.
 nox, ctis, θ. νύξ.
 nullus, a, um, οὐδεῖς, μηδεῖς.
 num, ἐρωτηματικὸν μόριον 1) ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μήπως, ἀραγε; 2) ἐν πλαγ. ἐρωτ. == ἄν.
 Numa, ae, ἀρ. Νουμᾶς.
 numēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀριθμῶ.
 numērus, i, ἀρ. ἀριθμός.
 nunc, ἐπίρρο. νῦν, τώρα.
 nunquam, ἐπίρρο. οὐδέποτε.
 nuntio, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγγέλλω.
 nuntius, ii, ἀρ. ἀγγελος, ἀγγελιαφόρος.
 nuper, ἐπίρρο. ἀρτι, πρὸ διλίγον.
 nutrio, īvi, ītum, īre, 4 τρέφω.

○

- oboedio, īvi, ītum, īre, 4 ὑπακούω, πείθομαι.
 objicio, jēci, jectum, ēre, 3 οἴτω.

- obrūo, rūi, rūtum, ēre, κατακα- oratio, ὅνις, θ. λόγος.
λύπτω. ornamentum, i, οὐδ. κόσμημα.
- obsēcro, āvi, ātum, āre, 1 ἵκε- orno, āvi, ātum, āre, 1 κοσμῶ.
τεύω. oro, āvi, ātum, āre, παρακαλῶ.
- obtempēro, āvi, ātum, āre, 1 πείθομαι, ὑπακούω. otiōsus, a, um, ἀπράγμων, ἀργός.
Ovidius, ii, ἀρ. Ὁβίδιος.
- occasio, ὅνις, θ. εὑκαιρία. P
- occūpo, āvi, ātum, āre, 1 κατα- λαμβάνω.
- Octaviānus, i, ἀρ. Ὀκταβιανός. P=Publius, ii, ἀρσ. Πόπλιος.
- octo, δκτώ. Padus, i, ἀρ. Πάδος, ποταμὸς τῆς
ocūlus, i, ἀρ. ὄφθαλμός. Ἰταλίας (νῦν Po).
- odium, ii, οὐδ. τὸ μῖσος. paene, ἐπίρρο. σχεδόν.
- officium, ii, οὐδ. καθῆκον. paeninsūla, ae, θ. χερσόνησος.
- olim, ἐπίρρο. ποτέ, κάποτε. pagus, i, ἀρ. κώμη.
- omnis, e, πᾶς. paluster, stris, stre, ἐλώδης.
- omnīno, ἐπίρρο. πάντως' omnīno pareo, ūi, ēre, 2 ὑπακούω.
- non, οὐδαμῶς. pario, pepēri, partum, ēre, 3 παρασκευάζω, παρέχω.
- onēro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιβα- Paris, ūdis, ἀρ. Πάροις.
- ρύνω. paro, āvi, ātum, āre, 1 παρα- σκευάζω, παρέχω, προξενῶ. paro bellum = παρασκευάζω
oppr̄dum, i, οὐδ. πόλις. πόλεμον, παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον.
- opp̄rimo, pressi, pressum, ēre, 3 καταπιέζω, ματαιῶ, κατα- στρέψω.
- oppugno, āvi, ātum, āre, 1 πο- liορκῶ.
- opt̄imus, a, um, ἄριστος. pars, partis, θ. μέρος.
- opto, āvi, ātum, āre, 1 εὔχομαι, παρvus, a, um, μικρός.
- παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ. pascuum, i, οὐδ. βισκή.
- opulentus, a, um, πλούσιος. pateo, ūi, ēre, 2 ἀναπέπταμαι,
ἐκτείνομαι.
- opus, ēris, οὐδ. ἔργον. pater, tris, ἀρ. πατέρων patres,
um=οῖ πατρίκιοι.
- ora, ae, ἀκτή, παραλία. patria, ae, θ. πατρίς.
- oracūlum, i, οὐδ. μαντεῖον, χοη- patricii, ὅρη, ἀρ. πατρίκιοι.
- σμός. patrius, a, um, πάτριος, πατρῷος.
Patrōclus, i, ἀρ. Πάτροκλος.

paucus, a, um, (σχεδὸν μόνον κα-
τὰ πληθ.) δλίγοι.

paulātīm, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.
paulo, ἐπιρρ. ἀφαιρτκ. μικρῷ. δ-

λίγον· paulo post=μετ' δλίγον.

Paulus, i, ἀρ. Παῦλος.

pauper, ēris, πτωχός.

Pausanias, ae, ἀρ. Παυσανίας.

pax, pacis, θ. εἰρήνη.

pecco, āvi, ātum, āre, 1 ἀμαρ-
τάνω.

pecunia, ae, θ. χρήματα, περι-
ουσία.

pedes, ītis, ἀρ. ὁ πεζὸς (στρα-
τιώτης).

pedester, stris, stre, πεζικός· co-
piae pedestres=τὸ πεζικόν.

peditātus, ūs, ἀρ. πεζικόν.
pello, pepūli, pulsum, ēre, 3 ἀ-

ποκρούω.

per, πρόθ. μετ' αἴτιατκ.=ἀνά τι,
κατά τι, διά τινος.

peregrīnus, a, um, ἔνος.

periculōsus, a, um, ἐπικίνδυνος.

pericūlum, i, οὐδ. κίνδυνος.

perítus, a, um, ἔμπειρος.

permagnus, a, um, πολὺ μέγας.

permitto, mīsi, missum, ēre, 3
ἐπιτρέπω, παραδίδω.

permultus, a, um, πάρα πολύς.

pernicies, ēi, θ. δλεθρος.

perniciōsus, a, um, δλέθροις.

Persae, ārum, ἀρ. Πέρσαι.

perterreo, īi, ītum, ēre, 2 κα-
ταφοβῶ, καταπλήσσω, καταρρο-
μάζω.

perturbo, āvi, ātum, āre, 1 τα-
ράττω.

pes, pedis, ἀρ. πούς· pedībus=

πεζῆ.

pessīmus, a, um, χείριστος.

pestilentia, ae, θ. λοιμός.

peto, īvi καὶ īi, ītum, ēre, 3
ζητῶ, παρακαλῶ.

pietas, ātis, θ. εὔσεβεια.

piger, gra, grum, νωθρός.

pilum, i, οὐδ. ἀκόντιον.

piscīna, ae, θ. ἵχθυοτροφεῖον.

piscis, is, ἀρ. ἵχθυς.

pius, a, um, εὔσεβής.

placeo, īi, ītum, ēre, 2 ἀρέσκω.

placo, āvi, ātum, āre, 1 ἔξιλεῶ,

καταπραῦνω.

planities, ēi, θ. πεδιάς.

Plataeae, ārum, θ. Πλαταιαί.

platānus, i, θ. πλάτανος.

plebs, plebis, θ. πληθύς, πληβεῖοι.

plenus, a, um, πλήρης.

plerumque, ἐπίρρ. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

poena, ae, θ. ποινή.

Poeni, ūrum, ἀρ. Καρχηδόνιοι.

Poenus, a, um, Καρχηδόνιος.

poëta, ae, ἀρ. ποιητής.

polliceor, cītus sum, cēri, 2
ὑπισχοῦμαι.

Pollio, ūnis, ἀρ., βλ. Vedius.

pomīfer, ēra, ērum, δπωροφό-

ρος.

Pompējus, i, ἀρ. Πομπήιος.

Pompilius, ii, ἀρ. Πομπίλιος.

pono, posūi, posītum, ēre, 3
θέτω· pono castra = στρατο-

- πεδεύω.
 popūlus, i, ἀρ. λαός.
 popūlus, i, θ. λεύκη.
 Porsenna, ae, ἀρ. Πορσέννας.
 porto, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 κομίζω,
 φέρω.
 portus, ὁ, ἀρ. λιμήν.
 posco, poposci, poscere, 3 ζητῶ.
 possum, potui, posse, δύναμαι.
 post, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = μετά τι.
 postea, ἐπίρρο. ὕστερον.
 posterus, ὕστερος* postero die
 τῇ ὕστεραίᾳ.
 postquam, σύνδ. χρον. = ἀφοῦ,
 ἀφ' ὅτου.
 postremo, ἐπίρρο. τελευταῖον, τέλος.
 postulo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀ-
 παιτῶ.
 potens, ntis, ἰσχυρός, δυνατός, ἴ-
 κανός.
 potentia, ae, θ. δύναμις, ἰσχύς.
 praebeo, būi, būtum, ēre, 2 πα-
 οέχω.
 praeceptum, i, οὐδ. παραίνεσις,
 συμβουλή.
 praecipio, cēpi, ceptum, ēre, 3
 διατάσσω.
 praelārus, a, um, περίφημος, ἔν-
 δοξος, δνομαστός, ἔξαιρετος.
 praeda, ae, θ. λεία.
 praedīco, xi, ctum, ēre, 3 προ-
 λέγω.
 praesidium, ii, οὐδ. φρουρά.
 praesum, fui, esse, προϊσταμαι,
 ἡγοῦμαι.
 praeter, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. =
- πλήν, ἐκτός.
 praeterea, ἐπίρρο. πρὸς τούτοις.
 praetervēhor, vectus sum, i, 3
 παρέρχομαι.
 praetor, ὄρις, ἀρ. πραίτωρ, στρα-
 τηγός.
 preces, precum, θ. παράκλησις.
 pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
 Priāmus, i, ἀρ. Πριάμος.
 Priēna, ae, θ. Πριήνη.
 primo, ἐπίρρο. κατὰ πρῶτον.
 primus, a, um, πρῶτος.
 princeps, cēpis, ἀρ. ἡγεμών.
 priscus, a, um, ἀρχαῖος.
 Priscus, i, ἀρ. Πρίσκος (πρεσβύ-
 τερος).
 priusquam, σύνδ. πολὺ ἦ.
 privo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 στερῶ.
 pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρετκ. = ἀντὶ¹
 μετά γνκ., ὑπὲρ μετὰ γνκ., συμ-
 φάνως πρός τι.
 probo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἐπιδοκι-
 μάζω.
 probus, a, um, χρηστός, ἀγαθός.
 procul, ἐπίρρο. μακράν.
 prodītor, ὄρις, ἀρ. προδότης.
 proelium, ii, οὐδ. μάχη.
 proficiscor, profectus sum, pro-
 ficisci, 3 πορεύομαι.
 profiteor, fessus sum, ēri, 2 ὅμο-
 λογῶ, λέγω.
 prohibeo, būi, būtum, ēre, 2 κω-
 λύω, ἐμποδίζω.
 promissum, i, οὐδ. ὑπόσχεσις.
 prope, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πλη-
 σίον τινός.

propéro, āvi, ātum, āre, 1
σπεύδω.

propinquus, a, um, ἐγγὺς ὄν,
πλησιόχωρος.

propter, πρόθ. μετ' αἰτιατκ=διὰ
μετ' αἰτιατκ.

propterea, ἐπίρρο. διὰ τοῦτο.

propulso, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
κρούω, ἀπωθῶ.

provideo, vidi, vīsum, ēre, 2
προβλέπω.

provincia, ae, θ. ἐπαρχία.

prudens, ntis, συνετός.

prudenter, ἐπίρρο. συνετῶς, φρο-
νίμως.

prudentia, ae, θ. σύνεσις, φρό-
νησις.

Prusia, ae, ἀρ. Προυσίας.

publicus, a, um, δημόσιος.

puella, ae, θ. κοράσιον.

puer, ēri, ἀρ. παῖς, δοῦλος.

pugna, ae, θ. μάχη.

pugno, āvi, ātum, āre, 1 μάχομαι,
πολεμῶ.

pulcher, chra, chrum, ὁραιος.

pulchritudo, ūnis, θ. ωραιότης.

Punīcus, a. um, Καρχηδονιακός.

punio, ūvi, ūtum, ūre, 4 τιμωρῶ.

puto, āvi, ātum, āre, 1 νομίζω.

Pyrenaei, ūrum, ἀρ. τὰ Πυρηναῖα.

Pythagoras, ae, ἀρ. Πυθαγόρας,
μέγας σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος ἐκ

Σάμου (572 - 500 π. X.).

Q

quadragesimus, a, um, τεσσαρα-

κοστός.

quadringentesimus, a, um, τετρα-
κοσιοστός.

quaero, sīvi, sītum, ēre, 3 ἐ-
ρωτῶ.

quaestor, ūris, ἀρ. ταμίας.

qualis, e, δποῖος.

quam, ἐπίρρο. 1) μετ' ἐπιθ.: πά-
σον πολύ· 2) μετὰ συγκριτι-
κόν: ᾧ.

quamdiū, ἐπίρρο. ἐφ' ὅσον.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἢν καί.

quantus, a, um, (δ) πόσος.

quartus, a, um, τέταρτος.

quasi, ἐπίρρο. ὥσπερ.

quattuor, τέσσαρες, a.

-que, ἐγκλιτ. τε, καί.

qui? quae? quod? τίς; τί;

qui, quae, quod, ὅς, ὅστις, ὁ δ-
ποῖος.

quia, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quicunque, quaecumque, quod-
cumque=ὅστισδήποτε.

quidam, quaedam, quiddam ᾧ
quoddam, τις, τι.

quiētus, a, um, ὑσυχος.

quindēcim, δέκα πέντε.

quinq̄gentesimus, a, um, πεντακο-
σιοστός.

quinq̄enti, ae, a, πεντακόσιοι.

quinquagesimus, a, um, πεντη-
κοστός.

quinque, πέντε.

quintus, a, um, πέμπτος.

quis? quid? τίς; τί;

quod, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quom̄nus, σύνδ. τιθέμενος (ἀντὶ τοῦ ne) μετὰ κωλύσεως σημαντικὰ ο.=ΐνα μή, ὥστε νὰ μή. quom̄do, ἐπίρρο. τίνι τρόπῳ, πῶς. quondam, ἐπίρρο. κάποτε. quoniām, σύνδ. ἐπειδή. quoque, σύνδ. ἐπιτασσόμενος=καί, ὡσαύτως, ἔτι. quotannis, ἐπίρρο. κατ' ἔτος. quoties, ἐπίρρο. δισάκις.

R

rapio, rapui, raptum, ἔre, 3 ἀρπάζω, σύρω. rapto, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀρπάζω. raptus, a, um, ἀρπαγείς. raro, ἐπίρρο. σπανίως. ratio, ὅnis, θ. τρόπος. rec̄ito, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀναγινώσκω. recuperō, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀνακτῶμαι. red̄itus, ūs, ἀρ. ἐπάνοδος. redūco, xi, ctum, ἔre, 3 ἐπανάγω, ἐπαναφέρω. regīna, ae, θ. βασίλισσα. regio, ὅnis, θ. χώρα. regius, a, um, βασιλικός. regnum, i, oύδ. βασίλειον. rego, xi, ctum, ἔre, 3 κυβερνῶ, διοικῶ. relēgo, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἐξορίζω. relīgo, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 δένω

(τινά). reliquia, ἄrūm, θ. λείψανα. reliquo, a, um, λοιπός, ὑπόλοιπος. remedium, ii, ούδ. φάρμακον (γιατρικό). rem̄igro, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἐπανέρχομαι. Remus, i, ἀρ. Ρέμος. renōvo, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀνανεῶ. reperio, repp̄eri, pertum, īre, 4 ἀνευρίσκω. repēto, īvi, ītum, ἔre, 3 ἀπαιτῶ. repēto poenas ab alīquo = τιμωρῶ τινα. repudio, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀποδικία, ἀπόρριπτω. res, rei, θ. πρᾶγμα· res adversae = ἀτυχία· res bellīca=τὰ πολεμικά· res militāris=τὰ πολεμικά· res publīca=πολιτεία· res secundae=εὐτυχία. respondeo, spondi, sponsum, ἔre, 2 ἀποκρίνομαι. restituo, stitūi, stitūtum, ἔre, 3 πάλιν ἀνορθῶ. revēra, ἐπίρρο. τῷ ὄντι, ἀληθῶς. revōco, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 ἀνακαλῶ. rex, regis, ἀρ. βασιλεύς. rogo, ἄvi, ἀtum, ἄre, 1 1) παρακαλῶ 2) rogo legem, προτείνω νόμον. rogus, i, ἀρ. πνοά. Roma, ae, θ. Ρώμη.

Romānus, a, um, Ρωμαῖκός.
 Romānus, i, ἀρ. Ρωμαῖος.
 Romīlus, i, ἀρ. Ρωμύλος.
 — rosa, ae, θ. ρόδον (τριαντάφυλλον).
 ruo, rui, rutum, ēre, 3 δρμῶ.
 rustīcus, a, um, ἀγροτικός.
 rutīlus, a, um, πυρρός, ξανθός.

S

Sabīna, ae, θ. Σαβίνη.
 Sabīnus, i, ἀρ. Σαβίνος.
 sacer, cra, crum, ιερός.
 sacrificatio, ūnis, θ. θυσία.
 sacrificium, ii, οὐδ. θυσία.
 sacrificio, āvi, ātum, āre, 1 θυσία.
 saecūlum, i, οὐδ. αἰών.
 saepe, ἐπίρρο. πολλάκις.
 saevio, ii, ītum, īre, 4 μαίνομαι.
 saevus, a, um, ἄγριος.
 sagitta, ae, θ. βλοῦς.
 Saguntum, i, οὐδ. Σάγουντον
     (ἱσχαία πόλις τῆς Ἰσπανίας).
 Salāmis, īnis, θ. Σαλαμίς.
 salūber, bris, bre, ὑγιε νός.
 salutāris, e, σωτήριος, χρήσιμος.
 salūto, āvi, ātum, āre, 1 χαιρετίζω.
 salveo, ēre, 2 εὑρχοηστος ἥ προστακτικὴ salve=χαιρε.
 Samnītes, tum, ἀρ. Σαμνῖται
     (λαός τῆς Κάτω Ἰταλίας).
 sano, āvi, ātum, āre, 1 θεραπεύω.

sanus, a, um, ὕγιής.
 sapiens, ntis, σοφός.
 sapientia, ae, θ. σοφία.
 Sardes, īum, θ. Σάρδις.
 Sarpēdon, ūnis, ἀρ. Σαρπηδών,
     βασιλεὺς τῶν Αυκίων.
 satis, ἐπ̄ ρρ. ἀρκούντως, ἀρκετόν·
     satis est ἀρκεῖ.
 Saturnus, i, Κρόνος.
 saxum, i, οὐδ. λίθος.
 Scaevōla, ae, ἀρ. Σκαιόλας.
 scelus, ēris, οὐδ. ἀνοσιούργημα.
 schola, ae, θ. σχολεῖον.
 scio, scīvi, scītum, scīre, 4 γνώσκω, γνωρίζω.
 Scipio, ūnis, ἀρσ. Σκιπίων.
 scriba, ae, ἀρ. γραφεύς.
 scriptor, ūris, ἀρ. συγγραφεύς.
 scutum, i, οὐδ. ἀσπὶς (τιθήρης).
 secum=cum se μεθ' ἔαντοῦ.
 secundus, a, um, δεύτερος, εὐ-
     μενής planities secunda = πεδιὰς
     ἐπιτηδεία (κατάλληλος)
 res secundae = εὐτυχίαι* secundus ventus = οὐροὶς ἀνεμοὶς
     secunda fortūna = εὐνοϊκὴ τύχη.
 sed, σύνδ. ἀλλά· sed etiam = ἀλλὰ καί.
 sedeo, sedi, sessum, ēre, 2 κάθημαι.
 seditio, ūnis, θ. στάσις.
 sedūlus, a, um, πρόθυμος, φιλόπονος.
 semel, ἐπίρρο. ἀριθμ. ἅπαξ.
 semper, ἐπίρρο. πάντοτε.

- senātor, ūris, ἀρσ. συγκλητικός.
 senātus, ūs, ἀρσ. σύγκλητος.
 senex, senis, ἀρσ. γέρων ἐν βαθεῖ
     γήρατι.
 sententia, ae, θ. γνώμη· meā
     sententiā = κατὰ τὴν ἐμὴν
     γνώμην.
 sentio, sensi, sensum, īre, 4 ἀν-
     τιλαμβάνομαι, ἔννοω.
 sepāro, āvi, ātum, āre, 1 γω-
     ρίζω.
 septem, ἑπτά.
 septendēcim, δέκα ἑπτά.
 septūmus, a, um, ἑβδομός.
 septingentesīmus, a, um, ἑπτα-
     κοσιοστός.
 septuagesīmus, a, um, ἑβδομη-
     κοστός.
 sequor, secūtus sum, sequi, 3
     ἀκολουθῶ.
 sermo, ūnis, ἀρ. λόγος.
 servio, īvi, ītum, īre, 4 εἰμαι ἢ
     ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος.
 servītus, tūtis, θ. δουλεία.
 Servius, ii, ἀρσ. Σέρβιος.
 servo, āvi, ātum, āre, 1 σφέω,
     διατηρῶ, διαφυλάττω.
 servus, i, ἀρ. δοῦλος.
 severītas, ātis, θ. αὐστηρότης.
 sevērus, a, um, αὐστηρός.
 sex, ἔξ.
 sexagesīmus, a, um, ἑξηκοστός.
 sextus, a, um, ἕκτος.
 si, σύνδ. εἰ, ἔάν, ἀν.
 sic, ἐπίρρο. οὕτω, ὡς (ὡς ἑξῆς).
 Sicilia, ae, θ. Σικελία.
- sileo, ūi, ēre, 2 σιωπῶ.
 silva, ae, θ. δάσος.
 simīlis, e, ὅμοιος.
 simulacrum, i, οὐδ. ὅμοιώμα, εἰ-
     κών, ἄγαλμα.
 sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = ἄνευ.
 singūli, ae, a, ἔκαστος, εἰς ἔκα-
     στος, ἀνὰ ἔνα.
 sinister, stra, strum, ἀριστερός.
 Sirēnes, um, θ. Σειρῆνες.
 situs, a, um, κείμενος· situs sum
     = κεῖμαι.
 socius, ii, ἀρ. κοινωνός, σύμμα-
     χος, ἑταῖρος, δπαδός.
 Socrātes, is, ἀρ. Σωκράτης.
 soleo, solītus sum, ēre, 2 συν-
     ηθίζω.
 Solo, ūnis, ἀρσ. Σόλων.
 solum, i, οὐδ. ἔδαφος· aequo
     solo = κατεδαφίζω.
 solus, a, um, μόνος· solum, ἐπίρρο.
     μόνον· non solum = οὐ μόνον.
 solvo, solvi, solūtum, ēre, 3 λύω,
     ἀπαλλάσσω.
 somnus, i, ἀρ. ὅπνος.
 sonītus, ūs, ἀρ. ἡχος.
 Sparta, ae, θ. Σπάρτη.
 spatium, ii, οὐδ. διάστημα.
 species, ēi, θ. ὅψις, μορφή· spe-
     cie = κατὰ τὸ φαινόμενον.
 specto, āvi, ātum, āre, 1 βλέπω,
     παρατηρῶ.
 spero, āvi, ātum, āre, 1 ἐλπίζω.
 spes, spei, θ. ἐλπίς.
 spiro, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
     πνέω, ζῶ.

statim, ἐπίρρο. εὐθύνε.
 statua, ae, ḥ. ἄγαλμα.
 sto, steti, statum, āre, 1 ἵστα-
 μαι.
 strenuus, a, um, δραστήριος.
 strepītus, ūs, ἀρ. κρότος, θόρυ-
 βος.
 studeo, dūi, ēre, 2 προσπαθῶ.
 stultus, a, um, μωρός, ἀνόντος.
 suadeo, suāsi, suāsum, ēre, 2
 πείθω, συμβουλεύω.
 suāvis, e, ἡδύς, γλυκύς, ἐπαγω-
 γός, εὐχάριστος.
 sub, πρόθ. μετ' αἰτ. = περὶ μετ'
 αἰτιατκ.
 subīgo, bēgi, bactum, ēre, 3
 ὑποτάσσω.
 subīto, ἐπίρρο. αἴφνης.
 Suēbi, ōrum, ἀρ. Σουηβοι (γερ-
 μανικὸν ἔθνος).
 sui, sibi, se, ἀντων. αὐτοπαθ. =
 ἑαυτοῦ—έαυτῶν.
 Sulla, ae, ἀρ. Σύλλας.
 sum, fui, esse, εἰμί, εἴμαι.
 summa, ae, ḥ. τὸ ὅλον' summa
 imperii=ἡγεμονία, ἀρχηγία.
 summus, a, um, μέγιστος, ὑπέρ-
 τατος, ἀνώτατος.
 superbia, ae, ḥ. ὑπερηφάνεια.
 superbus, a, um, ὑπερήφανος.
 Superbus, i, ἀρ. Σούπερβος (ὑ-
 περήφανος).
 supēro, āvi, ātum, āre, 1 νικῶ,
 καταβάλλω, ὑπερβάλλω, ὑπερ-
 βαίνω.
 supersum, fui, esse, ὑπολείπομαι.

supplicium, ii, οὐδ. τιμωρία, μά-
 λιστα δὲ ἡ ἐσχάτη, ὁ θάνατος.
 supra, ἐπίρρο. ἀνωτέρω.
 supra, πρόθ. μετ' αἰτ. = ὑπὲρ μετ'
 αἰτιατ.
 sustento, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 sustineo, tīnūi, tentum, ēre, 2
 ὑπομένω.
 suus, a, um, ὅ, ἦ, τὸ ἑαυτοῦ, ἑαυ-
 τῆς.
 T
 aceo, ūi, ītum, ēre, 2 σιωπῶ.
 talis, e, τοιοῦτος.
 tam, ἐπίρρο. τόσον (πολύ).
 tamen, σύνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρο. ἐπὶ τέλους.
 tantus, a, um, τοσοῦτος.
 Tarquinius, ii, ἀρ. Ταρκύνιος.
 taurus, i, ἀρ. ταῦρος.
 Tellus, i, ἀρ. Τέλλος.
 telum, i, οὐδ. βέλος· πλ. tela,
 ōrum=ὅπλα ἐπιθετικὰ (ἀντίθ.
 arma, ōrum).
 templum, i, οὐδ. ναός.
 tempto, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 πειρῶμαι.
 tempus, ōris, οὐδ. χρόνος.
 Tenēdus, i, ḥ. Τένεδος.
 teneo, tenūi, tentum, ēre, 2 κρα-
 τῶ, ἔχω, διατηρῶ· memorīā
 teneo = ἐν τῇ μνήμῃ κρατῶ,
 ἐνθυμοῦμαι.
 ter, ἐπίρρο. τρίς.

- Terentius, ii, ἀρ. Τερέντιος.
 tergum, i, οὐδ. νῶτον' terga
 verto = στρέφω τὰ νῶτα, τρέ-
 πομαι εἰς (ἄτακτον) φυγήν.
 termīno, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 πε-
 ρατῶ, τελειώνω.
 terra, ae, θ. γῆ, χώρα.
 terreo, ρῦι, ρῖτυμ, ἔρε 2 τρομά-
 ζω, φοβῶ, ταράσσω.
 terribīlis, e, φοβερός.
 terror, ὄρις, ἀρ. τρόμος.
 tertius, a, um, τρίτος.
 testamentum, i, οὐδ. διαθήκη.
 Teutōni, ὄρυμ, ἀρ. Τεύτονες.
 Themistōcles, is, ἀρ. Θεμιστο-
 κλῆς.
 Thermopylae, ἄρυμ, θ. Θερμο-
 πύλαι.
 Ti= Tiberius, ii, ἀρ. Τιβέριος.
 Teberīnus, a, um, δ ἀνήκων εἰς
 τὸν Τίβεριν Τίβερινα insula
 = νῆσος τοῦ Τιβέρεως.
 Ticīnus, i, ἀρ. Τίκινος (παραπό-
 ταμος τοῦ Πάδου).
 timeo, ρῦι, ἔρε, 2 φοβοῦμαι.
 timor, ὄρις, ἀρ. φόβος.
 tolēro, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ὑπο-
 μένω.
 tormentum, i, οὐδ. βασανιστή-
 ριον.
 totus, a, um, ὅλος, δλόκληρος.
 tranquillitas, ἄτις, θ. νηγεμία.
 tranquillus, a, um, ὕσυχος, ἀτά-
 ρακτος.
 transgredior, gressus sum, i,
 3 διαβαίνω, διαπλέω.
 transporto, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1
 μετακομίζω.
 Trasimēnus, i, ἀρ. Τρασιμένη
 (λίμνη τῆς Ἐτρουσίας).
 tres, tria, τρεῖς, τρία.
 tribūnus milītum, χιλίαρχος.
 tribūnus plebis, καὶ ἀπλῶς tri-
 būnus, i, δήμαρχος.
 tricesimus, a, um, τριακοστός.
 tristis, e, θλιβερός.
 triumphātor, ὄρις, ἀρ. θριαμ-
 βευτής.
 triumpho, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1
 θριαμβεύω, κατάγω θρίαμβον.
 Troja, ae, θ. Τροία.
 Trojānus, a, um, Τρωϊκός· Tro-
 jāni, ὄρυμ=Τρωες.
 tu, σύ.
 tueor, (tutātus sum), ἔρι, 2 προ-
 φυλάττω, διασφύζω.
 Tullius, ii, ἀρ. Τύλλιος.
 Tullus, i, ἀρ. Τύλλος.
 tum, ἐπίρρο. τότε, ἔπειτα.
 turbis, e, αἰσχρός, ἐπονείδιστος.
 tutor, tātus sum, tāri, 1 προ-
 στατεύω.
 tutus, a, um, ἀσφαλής.
 tuus, a, um, σός.
 Tyrii, ὄρυμ, ἀρ. Τύριοι (χάτοι-
 κοι τῆς Τύρου, πόλεως τῆς Συ-
 ορίας).
 Tyrrhēnus, a, um, Τυρρηνι-
 κός.
 Tyrtaeus, i, ἀρ. Τυρταῖος.

U

ubi? ἐπίρρ. ποῦ;
 ubi, ἐπίρρ. ἔνθα, ὅπου.
 Ulixes, is, ἀρ. Ὁδυσσεύς.
 ultimus, a, um, ἔσχατος.
 umbra, ae, ḥ. σκιά.
 umerus, i, ἀρ. ὅμος.
 unda, ae, ḥ. κῦμα.
 unde, ἐπίρρ. δόποθεν.
 undesexagesimus, a, um, πεντη-
 κοστὸς ἔνατος.
 universus, a, um, σύμπας.
 unquam (προηγουμένης ἀρνήσεως)
 ποτέ.
 unus, a, um, εἷς, μόνος· unā cum
 =όδμοῦ μέ.
 urbs, bis, ḥ. πόλις, ἄστυ.
 ursus, i, ἀρ. ἄρκτος.
 usque ad μέχρι.
 ut, ὅς, καθώς, ἵνα, ὅστε.
 uter, utra, utrum, πότερος· u-
 trum—an πότερον—ἥ.
 uterque, utrāque, utrumque, ἔ-
 κάτερος, ἀμφότοι.
 utilis, e, ὁφέλιμος.
 utinam, εἴθε.
 utor, usus sum, uti, 3 μεταχειρί-
 ζομαι.
 uva, ae, ḥ. σταφυλή.
 uxor, ūris, ḥ. σύζυγος.

V

valde, ἐπίρρ. σφόδρα, πολύ.
 valeo, lui, ēre, 2 ύπαινω.

valetūdo, īnis, ḥ. κατάστασις ὑ-
 γείας· bona valetūdo ὑγεία.
 valīdus, a, um, εὔρωστος, ρωμα-
 λέος.
 vallum, i, οὐδ. χαράκωμα, πρό-
 χωμα.
 varius, a, um, ποικίλος, διάφο-
 ρος.
 vas, vasis, οὐδ. ἀγγεῖον· δ πληθ.
 μόνον κατὰ τὴν β' κλίσιν vasa,
 ūrum.
 vasto, āvi, ātum, āre, 1 λεηλα-
 tō, ἐρημῶ.
 vates, is, ἀρ. μάντις.
 Vedia Pollio, ἀρ. Βήδιος Πολ-
 λίων, πλούσιος Ρωμαῖος ἱππεύς.
 vehēmens, ntis, σφοδρός, δρμη-
 τικός.
 velut, ἐπίρρ. ὁς, ὕσπερ.
 venēnum, i, οὐδ. διλητήριον.
 venio, vēni, ventum, īre, 4 ἔρ-
 χομαι.
 venor, ātus sum, āri, 1 κυνηγῶ.
 ventus, i, ἀρ. ἀνεμος.
 Venus, ēris, ḥ. Ἀφροδίτη.
 verbum, i, οὐδ. λόγος, λέξις.
 vereor, r̄itus sum, r̄ēri, 2 φοβοῦ-
 μαι.
 Vergilius, ii, ἀρ. Βεργίλιος.
 verītas, ātis, ḥ. ἀλήθεια.
 vero, σύνδ. δέ, ἀλλά.
 Verōna, ae, ḥ. Βερώνη.
 verto, r̄ti, r̄sum, ēre, 3 στρέφω·
 verto terga στρέφω τὰ νῶτα:
 τρέπομαι εἰς (ἄτακτον) φυγήν.
 verum, i, οὐδ. τὸ ἀληθές.

vesper, ēri, ἀρ. ἐσπέρα.

Vesta, ae, θ. Ἐστία.

vester, stra, strum, ὑμέτερος (ἴδιος σας).

vestimentum, i, οὐδ. ἴματιον, ἐσθῆταις.

vestio, īvi, ītum, īre, 4 ἐνδύω, καλύπτω.

Vettōnes, um, ἀρ. Βέττωνες, ἐθνος τῆς Ἰσπανίας.

vetus, tēris, παλαιός, ἀρχαῖος.

vexo, āvi, ātum, āre, 1 βλάπτω, κακῶ, διαφθείρω, βασανίζω.

via, ae, θ. ὁδός.

vicīnus, a, um, γειτονικός.

victor, ὄρις, ἀρ. νικητής.

victoria, ae, θ. νίκη.

victus, ūs, ἀρ. τὰ πρὸς τὸν βίον, τὰ ἐπιτήδεια.

vicus, i, ἀρ. κώμη.

video, vidi, visum, ēre, 2 βλέπω· παθ. videor, visus sum, ēri δοκῶ, φαίνομαι.

viginti, εἴκοσι.

villa, ae, θ. ἔπαυλις.

vincio, nxi, nctum, īre, 4 δένω, δεσμεύω.

vinco, vīci, victum, ēre, 3 νικῶ.

vincūlum, i, οὐδ. δεσμός.

vinum, i, οὐδ. οἶνος.

viōlo, āvi, ātum, āre, 1 βιάζομαι τινα, κακοποιῶ, βλάπτω.

vir, viri, ἀρ. ἀνήρ.

virgo, gīnis, θ. παρθένος.

vis, ait. vim, ἀφ. vi· πληθ. vires, virium κτλ. θ. δύναμις.

visito, āvi, ātum, āre, 1 ἐπισκέπτομαι.

vita, ae, θ. ζωή, βίος.

vito, āvi, ātum, āre, 1 ἀποφεύγω.

vitupēro, āvi, ātum, āre, 1 ψέγω, κατηγορῶ.

voco, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ, προσκαλῶ.

voluntas, ātis, θ. θέλησις.

vox, vocis, θ. φωνή.

vulnēro, āvi, ātum, āre, 1 πληγώνω.

vulnus, nēris, οὐδ. τραῦμα, πληγή, κτύπημα.

vultus, ūs, ἀρ. ὅψις, πρόσωπον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

A'. Αφαιρετική.

1. Ἀφαιρετική τοῦ δργάνου. Περικοπαί: 1. 3-11. 13. 17. 18. 20. 21. 23-25. 27. 28. 31-37.
2. Ἀφαιρετική τῆς ἴδιότητος. Περικοπαί: 15. 17. 18. 20. 23. 26. 28. 29. 38. 41. 44.
3. Ἀφαιρετική τοῦ τρόπου. Περικοπαί: 14. 25. 28. 39. 46. 48.
4. Ἀφαιρετική τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Περικοπαί: 16. 17. 18. 20. 22. 23. 27. 38. 40. 42. 44. 45.
5. Ἀφαιρετική τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Περικοπαί: 12. 13. 15. 23. 33.
6. Ἀφαιρετική τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπαί: 11. 13. 26. 28. 33. 47.
7. Ἀφαιρετική τοῦ χρόνου. Περικοπαί: 28. 29. 32. 33. 37-41. 43. 46. 47. 52. 54.

B'. Προθέσεις.

1. a ἢ ab. Περικοπαί: 16. 18. 20. 23-25. 28. 31.
2. ad. Περικοπαί: 8. 11. 12. 16. 17. 20. 21. 30.
3. ante. Περικοπαί: 3. 9. 19. 25. 32.
4. apud. Περικοπαί: 10. 14. 21. 26. 38. 46.
5. cum. Περικοπαί: 11-13. 15-18. 22-25. 28.
6. de. Περικοπαί: 32. 29.
7. ex. Περικοπαί: 2. 9. 11-13. 17. 18. 20. 22-24. 48.
8. in. Περικοπαί: 1. 3-5. 9-18.
9. inter. Περικοπαί: 8. 10. 13. 30. 43.
10. post. Περικοπαί: 9. 16. 18. 25. 32.
11. pro. Περικοπαί: 9. 14. 19. 33. 37. 38. 39.

Γ'. Σύνδεσμοι.

1. cum. α) χρονικός. Περικοπαί: 11. 12. 16. 17. 23. 24. 28. 36. 39. 40-52. 54. β) αἰτιολογικός. Περικοπαί: 11. 12. 14. 18. 21. 49. 50.
2. postquam. Περικοπαί: 18. 27-29. 37. 43.
3. quod (αἰτιολογικός). Περικοπαί: 8. 11. 15. 23. 27. 31. 39.
4. ut. α) τελικός. Περικοπαί: 11. 12. 15. 21-23. 26. 28. 35. 37. 38. 40. 41. 53. β) ἀποτελεσματικός. Περικοπαί: 37. 38. 41. 46. 49. 50.
5. ne (τελικός). Περικοπαί: 11. 19. 22. 48. 52. 53.
6. si. Περικοπαί: 9. 11. 13. 14. 16. 20. 22. 24.
7. nisi. Περικοπαί: 9. 12. 16. 42. 49. 50.
8. quamquam. Περικοπαί: 7. 8. 27. 33. 37. 39.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. 2. Πρώτη κλίσις. Ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
3. Πρώτη κλίσις. Παρατατικός τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
4. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 5-7. Ούσιαστικά δευτέρας κλίσεως εἰς -us καὶ υπ. Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς -us, a, υπ.
8. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
9. Ἰ νεοτάρα τῆς προστακτικής καὶ οἱ μέλλοντες τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 10. Ούσιαστικά δευτέρας κλίσεως εἰς -er καὶ -ir. Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς -er, (ἐ) ga, (ἐ)rum.
- 11-12. Ἰ νεοτάρας καὶ παροκείμενος ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας. Εἰ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 13-14. Τὸ βοηθητικὸν esse.
15. Σύνθετα τοῦ esse.
16. Τετάρτη κλίσις. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ὄπτίου σχηματιζόμενοι τόποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
17. Πλέμπτη κλίσις.
18. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 19-20. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστῶτος σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 21-22. Δευτέρα συζυγία. Ἐνεργητικὴ φωνὴ.
23. Δευτέρα συζυγία. Πατητικὴ φωνὴ.
- 24-25. Ούσιαστικά τρίτης κλίσεως ὀροσεινά.
- 26-27. Ούσιαστικά τρίτης κλίσεως θηλυκά.
28. Ούσιαστικά τρίτης κλίσεως οὐδετερά.
29. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς -is, e.
30. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς -er, (ἐ)ris, / /
31. Πρίθετα τρίτης κλίσεως μονοκατάληκτο
32. Πρὸς ἐπανάληψιν.
33. Ομαλὴ σύγκρισις ἐπιθέτων.
34. Ἀνώμαλος σύγκρισις ἐπιθέτων.
35. Προσωπικαὶ καὶ κτητικαὶ ἀντωνυμίσ.
- 36-37. Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.
38. Ἀναφορικαὶ καὶ ἔρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.
39. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 40-42. Τετάρτη συζυγία.
43. Ἀριθμητικα.
- 44-46. Τρίτη συζυγία.
- 47-49. Ρήματα τρίτης συζυγίας εἰς ιο λήγοντα.
- 50-52. Ρήματα ἀποθετικὰ καὶ ήμιαποθετικά.
- 53-54. Πρὸς ἐπανάληψιν.

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ Γ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Π. ΓΑΡΜΠΗΣ, ΨΑΡΟΜΗΛΙΓΚΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑΙ

